سپین

ناول

Ketabton.com

نور محمد تره کي

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین

نور محمد تره کی

خپروونکی:

پښتو ادبي غورځنګ، کوټه پښتونخوا

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم	:: سپین
لیکوال	:: نور محمد تره کی
کمپوز، ډیزاین او خپروونکی	پښتو ادبي غورځنګ، کوټه
د چاپ لړ	:: (۱۸)
کمپوزر	:: حبیب الرحمن تاثیر
د چاپ شمېر	:: (۱۱۰۰) ټوکه
دریم چاپ	:: ۲۰۰۹ م کال
د چاپ ځای	::

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د غوړ خنک یادښت

نور محمد تره کی د پښتو ادب هغه خلانده ستوری دی چې په خپل وار سره یې پښتو ادب ته هغه رڼا وربخښلې ده. چې هر کله د پښتو کیسیز ادب ذکر راځي نو د نور محمد تره کي پنځوني به پاله پدره "هر و مرو" ذکر کېږي. هغه په دې چې نورمحمد تره کي پښتو ادب ته دومره په لوړه کچه ناولونه وړاندې کړي دي چې تر اوسه پوري پر دې ناولونو باندې څو لسیزې تېرې شوې دي خو دوی خپل ارزښت له لاسه نه دی ورکړی او تر څو پوري چې زموږ په ټولنه کښې ناانصافي او د بل پر حقونو تېری روان وي نو د ځیلو انسانانو په لاره کښې به دغه ناولونه د مشالونو په څېر خپلې رڼاوې خپروي او د انسانانو په ویښتابه کښې به له ژوندیو انسانانو سره سم خپل رول لوبوي. ډېر د افسوس ځای دی. لکه څنګه چې نور د پښتو په زړه پوري آثار بېلا بېلو ټولنو له خوا څخه خپاره سول او لا خپرېږي. خو تر اوسه پوري چا د نورمحمد تره کي د ناولونو و چاپولو ته زړه ښه نه کړ. په دې اړه ډېر څه لیکل کېدلای شي. دلته څني ډډه کوو. د طالب چي اصل نوم یې اختر محمد دی. د مور دې شیدې سي چې په کوته کښې یې یو وخت د کابل کتاب پلورنځي په نامه باندې دکان کاوه. هغه وخت د نیوي په لسیزه کښې یې د تره کي د څلورو واړو ناولونو کاپي د افغانستان د علومو اکاډمي له چاپ څخه په هم هغه بڼه چاپ کړل.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د طالب دغه ګام به د پښتو په تاريخ کښې ژوندی ځکه پاته وي چې دا يوه داسي دوره وه چې دلته د افغانستان چاپ کتابونه د ځينو کړيو له خوا په شعوري ډول له منځه وړل کېدل. خو بيا را وروسته چا دا جرأت ونه کړ چې دغه کار يې په نوي بڼه کړی وای. پښتو ادبي غور ځنګ په داسي وخت کښې دي کار ته اوږه ورکړه چي په اصطلاح اوبه لا تر ورخ نه دي تېري سوې.

سپين په دوهم ځل په کال ۱۳۵۷ کښې د افغانستان د علومو اکاډمي لخوا د شل زره په تيراژ کښې چاپ سوی. چي زموږ پا ، ېزاندي پروت دي. د سپين په لومړی چاپي نسخه پسي مو ډېره هڅه وکړه خو و مو نه موندله. سپين د نور محمد تره کي له ناولونو څخه يو داسي ناول دی چي زموږ د ټولني ډېري هغه ناخوالي چي له بده مرغه تر اوسه پوري زموږ په ټولنه کښې موجودي دي او زموږ خوار او ځپلي اولس لا تر اوسه پوري ورسره لاس و ګرېوان دي. پکښې څېړل سوي دي او تر څو پوري چي زموږ ټولنه د ويښتابه پړاو ته نه وي رسېدلې سپين به د پښتنو او نورو داسي ټولنو چي له دغه ډول ستونځو سره مخ دي ستر رول لوبوي.

پښتو ادبي غور ځنګ وياړي چي د ستر ليکوال ارواښاد نور محمد تره کي سپين ناول په نوي او ښکلې بڼه پښتني ټولني ته وړاندي کوي.

په درنښت

پښتو ادبي غور ځنګ. کوټه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپين

په کلي کي خورالوی شخول دی. هري خوا ته ځوږ دی. ځوک يوې خواته په بيړه درومي او ځوک بلي خواته ځغلي. ځوک د چا په خبره ښه نه پوهېږي او هر يو سرګردانه ښکاري.

د يوه ښکلي چمبر له مخه چي له کلي ځخه لږ وتلی دی يوه لويه ډله خلګ ناست دي. چا سر کښته اچولی دی، ځوک بيا د خپل اړخ له سړي سره ورو-ورو پسېږي او يو څه ورته وايي. په دې ډله خلګو کي زياتره سپين ږيري دي چي له نورو شاوخوا کليو ځخه راغلي دي. د چا ږيري شناوی دي، د چا تکي سپيني او اوږدې دي، د چا ږيري بيا توري دي. دا يواځي د تورو ږيرو ځښتنان دي، چي سرونه يې ډېر نه دي ځړولي، او يو څه په هسکه غاړه ګوري. په دې ډله خلګو کي چوپه چوپايي ده چي يواځي کله کله بنهاري اوربدل کېږي او هم د خينو تسپو د ټکهاري په اثر آرامه فضا لږ څه سره ووهله سي، او هم کله کله له ناستو کسانو ځخه کوم يو ارمېږی وکاږي او لږ څه په زوره ووايي: "توبه خدايه! توبه".

دا چي سړی د کلي شخول او ځوږي ته ګوري او د دغه ځای سکوت او آرامي ته نظر وکړي حيرانېږي چي هلته ولي داسي حال دی او دلته ولي دومره په ادب سره خلګ ناست دي او د يو شي لپاره انتظار باسي.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

کوم وخت چي څوک د چمبر لويه دروازه پرانېزي نو د ښځو او ورو د ژړاوو او کوکارو خورا لويه څپه راووځي او د حاضرينو سکوت او آرامي مختله کړي.

په کلي کي ځوږه له دې جهته ده چي د شاوخوا ديارو څخه يو ګڼ شمېر راغلي. خواران، ورې. تږي راټول سوي دي او د دې انتظار باسي چي د حاجي... مړي به څه وخت ښخيږي. چي دوی يې اسقاط واخلي او خيرات يې وخوري، د دغه خواران "نه په آسمان ستوري لري او نه په مځکه سيوري." دوی په رسم او رواج پروانه هم کوي. او لکه سپين پګړي او سپين کالي دومره مقيد نه دي.

په کوڅه کي خای په خای د دغو خورانو کوچني ډلي ناستي دي او يو بل ته کيسي او نکلونه کوي، د دوی زياتره نکلونه په دې برخه کي وي چي پلانکي سړی چي مړ سو نو خورا ښه خيرات او اسقاط يې پسي کړی و او يا دا چي پلانکی کنجوس و په خپل مړي پسي يې هيڅ ونه شندل.

په دغه وخت کي له چمبره د مرحوم يو سپين ږيری ورور چي په کلو کلو ورسره مرور و راووت او ستر ګي يې مښلي. داسي څرګنديده لکه چي خورا ډېر يې ژړلي دي او اوس لا هم ډېر غريب ورته درېږي او خپله ژړانه سي کنټرولولای. او پر خپله مرورتيا يې افسوس کاوه.

له حاضرينو څخه يو معمر سړي مخاطب کړ او پوښتنه يې ورځني وکړه چي:

"مړی خو لا پخوا پر ېمنځل سو. نو ولي جنازه نه راباسئ؟".

اخندزاده صاحب د دغه معمر سړي خبره پرې کړه او د مرحوم ژړغونکي ورور ته يې وويل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کتاب وايي هر څومره چي مړی ژر ښخ سي ثوابونه يې ډېر وي. څومره ډېره نوکه تلوار پرې وکړې دا به د مرحوم د روح د آرامي لپاره خورا ښه کار وي".

"موږ خو د صاحبزاده صاحب راتګ ته انتظار باسو چي د جنازې لمونځ ورکړي. سړی مولا پخوا پسې استولی دی ګوندي اوس را ورسېږي".

ډېره موده لا نه وه تېره چي له ليري يوه ډله را څرګند سول. يوه له حاضرينو څخه وويل:

دا ډله چي راځي د صاحبزاده صاحب ډله را ته ايسي. راځئ چي موږ ور ته تياری وکړو څوک که اودس نه لري هغه دي ژر اودسونه تازه کړي ځکه چي لمونځ به سمدلاسه کېږي.

وروسته له هغه چي د ټولو حاضرينو مخونه د هغې ډلې وخوا ته ورواوښتل نو دغه کسان تقريباً په يوه پلا ولاړ سول. څوک د کارېز د اوبو وخواته د اودس د تازه کولو لپاره لاړل او څوک د صاحبزاده صاحب مخې ته ورو-ورو وررهي سول چي د هغه هر کلي وکړي.

صاحبزاده صاحب پر يوه خورا ښه چاغ سره آس باندي سپور دی ده خورا لويه پنډه تکه سپينه پګړی داسي تړلې ده چي يو ول يې پر بل وله باندي دومره ښه نه دی راغلی خو د پګړی اخېري ولونو يې بيا انتظام مونډلی دی. د صاحبزاده صاحب کوچنی تک سور مخ په سور بخونه لويه ږيره او بيا په سپينه پګړی کي خورا کوچنی برېښي او سړی بايد د ده مخ دليدو لپاره ښه خير سي. ده پر خپله پګړی باندي سپين څادر هم غوړلی دی چي د ده سر يې ښه ګرد او مسطح غوندي کړی دی. دی په عمر ديرش يا دوه ديرش کلن برېښي. د صاحبزاده تر شا څو نور کسان چي څوک په پښو ځي او څوک پر خرو سپاره دي. څو څو

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

تنه چې د هغوی پګړی هم سپینې دي د صاحبزاده صاحب د آس پر یوه او په بل اړخ روان دي او خپل قدمونه په خورا اوچت ږول د آس له قدمونو سره برابر اخلي. هغه خلک چې مخې ته یې ورغلي وو د صاحبزاده صاحب خورا تود هرکلی وکړ. او هر یوه د ده لاس ښکلاوه.

صاحبزاده صاحب بې له دې چې له آسه ښکته سي خپل دواړه لاسونه یې یوې خواته او بلې خواته خلکو ته د مچېدو لپاره څړولي وو او د آس ملونه یوه مرید نیولی وه.

صاجنراده صاحب پر آس سپور په ګڼو خلکو کې د چمبر مخې ته را ورسېده، او لومړی تر دې چې له آسه ښکته سي یوه مرید ته یې وویل:

"ور ته ووایاست چې جنازه را وباسي".

وروسته له هغه چې خپله یوه پښه یې د آس له رکابه را وکښله او د مرید پر اوږه یې کښېښودله او بیا په وقار سره له آس ښخه را کښته سو.

د مرحوم ورور د ده لاس ونیو او هغه یې مچ کړ او وروسته له هغه څو قدمه پر شا ولاړ. بیا نو د چمبر د دروازې خواته رهي سو، څو نور کسان هم ورپسې لاړل چې له هغه سره د جنازې په را ایستلو کې مرسته وکړي.

صاحبزاده صاحب د ګڼو خلکو په منځ کې ولاړ وو او څو تنو ملا ږولو او معمرو کسانو چې د ده په خواکې په تعظیم سره ولاړ وو، د ده د ښه صحت او د ده د کاله او د تېر د ښه والي پوښتنه او ګروېږنه په خورا منیه سره کوله چې ده به ورته وویل: "د الله فضل دی په هر حال شکر دی بې له کفره".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه حال کي جنازه را وایستله سوه. څرنګه چي د چمبر دروازه پرانستل سوه د ژړا او کوکو څپه په خورا شدت سره راووتله.

ادیره له کلي څخه ډېره لیري نه ده. جنازه د مخه سوه او صاحبزاده صاحب او نور مشایعین په پسي روان دي.

د ادیرې پر څنګ پر یوه پلن ځای باندي چي شګي یې پرې اوارې کړې وې. جنازه په معمولي تشریفاتو سره کښېښودله سوه. سپین پګړي او سپین کالي ټول د جنازې سره نږدې شاوخوا ولاړ دي او سمدلاسه یې د لمانځه لپاره صفونه سم کړل. خواران او پښې لڅي لږ څه ارت ولاړ وو.

وروسته تر هغه چي د جنازې لمونځ د صاحبزاده صاحب په امامت ادا کړی سو نو ټول حاضرین د یوې حلقې په توګه د قبض لپاره کښېناستل او د قرآن کریم دوره شروع سوه.

د مرحوم ورور او خوزامن یې چي عمر یې ۱۰-۱۱ کلو ته رسېده صاحبزاده صاحب ته نږدې ناست دي. د مرحوم تر ټولو مشر زوی کوز ملک ته تللی دی او دلته حضور نه لري. د خدای بخښلي یو زوی لومړی د دورې د مراسمو تر ختمېدو ولاړ سو او د خپل اکا د هدایت سره سم کورته په دغه مقصد ولاړ چي له کوره د اسقاط لپاره روپی راوړي. تقریباً نیم ساعت وروسته د مړي یو بل زوی ولاړ سو او د کور په لوري رهي سو.

یو څه وخت لا نه و تېر سوی چي یو بل زوی یې هم له دورې څخه جګ سو او د کور خواته روان سو.

د دورې مراسم له معمول وخت څخه زیات اوږده سول. دا ځکه چي د وېشلو لپاره پیسې ته وې رارسېدلې. صاحبزاده صاحب د مړي ورور ته سر ورنږدې کړ او ورته وېې ویل چي:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"کوم شی د اسقاط لپاره حاضر دی او که یه؟ که وي نو ولې يې نه وېشئ چې مړی له خېره سره بنخ سي"
هغه ورته وويل:
"هلکان تللي دي چې پيسې راوړي، ګونډي اوس راورسېږي".
له پنځلسو دقيقو وروسته صاحبزاده صاحب بيا په يوه معنې داره کتنه ورته وکتل او دی سمدستي له حلقې څخه ولاړ سو چې په هلکانو پسې ولاړ سي او پيسې ژر راوړي.
کوم وخت چې د خلګو له نظره د کوڅو په دېوالو کې نهام سو نو يې خپل تګ شديد کړ او تقريباً په منډه د خپل ورور د چمبر خواته روان و، په سوي ساه په انګړ ورننووت او په وچ ږغ يې ناري کړي:
"کانی! سمته څه سواست؟ خدای مو خوار کړه، ژر سی چې د صاحبزاده صاحب طبيعت خته سو او نور خلګ هم ستړي سول راوځئ چې خو".
خو د ده ږغ د ښځو په ژړا او د کوچنيانو په نارو او انګولاوو کې هيڅ اغېزه نه کوي. په يوه خونه کې چې هغه تشه وه ورننووت. څوک يې مونده نه کړل اوبلې خوني ته وراغی چې يوه ورېنداره يې د برج له زينو څخه په منډه او په نيولي او سوي ساه راکښته سوه او چې په خپل لېوره يې سترګې ولګېدلې نو لويه چيغه يې وکړه او ويې ويل چې:
"کور خو مي سپېره سو هلکانو سره مړه کړل. هله ژر سه دوی ټول په برج کې دي تر سرو يې سره نيولي دي او سره څکوي".
ميرامد (د مړي ورور) په بيړه او تعجب او خواشيني د برج په زينو کې وروخوت او په ډېر تعجب يې وليدل چې ښځي او

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هلکان پر لـه کـښېنې تـوی دي او يـو بـل سـره کـښېوي. (میرامـد) پـه زوره چيغـه کـړه او دوی يـې لـه دغـه نـاوړه عمـل څخـه منـع کـړل او لاسونه يـې يـو د بل لـه څنـو څخـه وکـښل. بيا ميرامـد پـه قهر پوښـتنه وکړه چي:

"دا د کـور د ورانولـو حرکـات او جګـړه د څـه لپاره ده؟ ولـي مـو پيسـې رانـه وړې. چـي خلکـو تـه سـو وېشلې واى؟ ټـول خلـک زمـوږ پـه انتظار کي دي.

سـمټ (۱۱) کلـن پـه داسـي حـال کـي چـي خولـه يـې لـه وينـو ډکـه وه او د سـر ښـکېدلي وېـښتان يـې پـه مـخ او پـزه پراتـه وو. ورتـه وويل چي:

دا حرمـوني ګـوره (کـاني تـه اشـاره) د خپلـې شـريري مـور پـه مرسـته غـواړي چـي نغـدي روپـي وتروښـوي او هـم ځينـي غمـي او د سـروزرو شـيان پـټ وسـاتي. او وروسـته لـه وېـش څخـه هغـه د خپـل ځان په ګټه استعمال کړي.

خـو د کـاني مـور سمدلاسـه خـو ګامـه پـر مـخ راغلـه او پـر سـمټ باندي يې تو کړل او ورته يې وويل چي:

"د دروغجـن مـخ تـور دی. سـتا خپلـي مـرداري مـور دا کـار کـړی دی اوس غـواړي چـي د نـورو سـپين کـالي ور مـردار کـړي. نازک (لېوره تـه خطاب) چـي د هلکـانو د پلار سـالانـه وه ختلې چـي دغـه پليتـه (خپلـي بنـي تـه اشـاره) راولاړه سـوه او د خپـل مېـړه پـه جېبونـو کـي پـه کيلـي پـسې ګرځېدلـه چـي د کـوچني خـوني ور خـلاص کـړي او هلتـه نغـدي او جـنس د زوی پـه واسـطه د خپلـي پلار ګنـي کـره وباسـي. خـو زه پـه دي پوهـه سـوم او دا مـي لـه دغـه ناوړه کـار څخـه راو ګرځولـه. خـو اوس چـي (کـاني) پـه پيـسو پـسې راغـی او مـا غوښـتل چـي ده تـه پيسـې ورکـړم تـا تـه يـې در وړي نـو

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سمدلاسه مور او زوی رابانـدي حمله وکړه او وې ويل چې مور غواړو د دوی حق پټ کړو.

میرامد د دغه خبرو په اورېدو نور خواشیني او غمجن سو او ترک ـ ترک يې وژړل او په ژړا کي يې وويل:

"لالاجان پر دېره پروت دی او تر اوسه لا بنخ سوی نه دی چي زامنو او ماینو يې دغه حال اچولی دی. ټول سیالان او ناسیاله پر ادیره ناست دي او ټولي ښځي په خونو او انګړ کي د ویر کولو لپاره ناستي دي او هري يوې په ژړا ستوني څيري کړي خو دخدای بخښلي ماینې او زامن پر پیسو سره خوري. او خدایه دا څه حال دی؟ اوس که دوست او دښمن راخبر سي خو پېزه به مي شل خایه پرې سي. د ټول عمر او ټول کاله نوم به مي برباد سي".

د مرحوم ټولي څلور ماینې وې. د دوو ماینو يې دلته دغه حال دی او دوې نوري ماینې يې له پاتاخوانو سره ناستي دي خو دوی جسماً هلته ناستي دي او روحاً خورا په عذاب دي ځکه چي هره یوه دا تصور کوي چي هغو نورو دوو بنو يې خانونه ماړه کړل. او ډېر مال او جنس به يې ایستلي وي او دوی دواړه تش لاسونه پاته سوې.

میرامد په بيړه یو موټی پیسي راواخیستلې او په تاخت د اديري خواته راروان سو. په سوې ساه يې خان ور ورساوه او سمدلاسه يې د پیسو په وېشلو پیل وکړ.

هر کله چي د ده ټول معنويات خراب سوي وو نو ده د پیسو په وېشلو کي دومره دقت ونه کړای سو او د دې متل په مطابق يې رفتار ونه کړ چي وايي: (برخي وېشه مړو نه ګوره).

د اسقاط په وروستی مرحله کي د ملایانو او طالبانو خوړ پورته سو او دغه کلمات اورېدل کېدل چي:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"په سپېدو کې راغلي يو تولـه ورځ مـو ورتـه تېـره کـړه خـو اخـر يـې دومـره شي راکـړ چي هيڅ مناسبت راسـره نـه لـري. ارمـان مـي هغـه سـرگرداني وه چـې د مـړي پـه پرېمنځلـو او كـښته پورتـه کولو کي مو تېره کړه".

يو بل ملا ورباندې ږغ کړ چي:

"څـه وکـړو وروره داسـي بـده زمانـه ده چـي هـيڅ تـصور يـې نـه کېـږي. د سـپين پگـړي او سـپين کـاليو قـدر لـه منځـه ولاړ اوس يـې څـوک د پيـاز لـه نرخـه نـه پوښـتي. عالمـانو تـه اوس چـې د انبيـاوو وارثـان دي څـوک دوه توتـه اهميـت نـه ورکـوي. خـداي دې خبـر کړي بېربېرم چي پر دغو خلکو د خدای قهر نازل نه سي".

داسـې خرگنـدېږي کومـه برخـه چـي صـاحبزاده صـاحب تـه رسـېدلې وه هغـه د ده پـه طبيعـت سـمه نـه وه لگېـدلې او دغـه پيـسې يې چې ده تـه ورکـړې سـوې وې د خـان تـر حيثيـت او مقـام او د مـړي تر بدايي توب ډېرې کښته گڼلې.

د خپـل نارضـايت د خرگنـدولو لپـاره يـې فرصـت مونـده کـاوه، بيا ده خپل يو نژدې مريد ته وويل چي:

"ډېرې رابانـدې وهـې، دومـره يـې سـرگردانه او لالهانـده کـړو اخـر گـوره څـه يـې پـه لاس کـې راکـړې، دومـره انـدازه پيـسې خـو څـوک د حجـرې چـړي تـه ورکـوي او يـا يـوه بـل خپـر غوښـتونکي تـه يـې ورکـوي. داخـو د لنگـر د يـوې ورځـې خـرڅ هـم نـه کېـږي دغـو خـداى خـوار کـړو تـه دغـه حقيقـت پـه يـو چـل سـره ورسـوه او ښـه يـې پوه کړه چي څه بايد وکړي؟".

پـه دغـه حـال کـې د پيـسو وېشلو کـار چـي پـه خـواره ډلـه کـې توزيـع کېـده هـم پـاى تـه ورسـېده او خلکـو دې تـه هڅـه وکـړه چـي مړى قبـر تـه يوسـي. وروسـته تـر دې چـي مـړى ښـخ سـو د کلـي مـلا، صـاحبزاده صـاحب دې تـه راوبالـه چـي د مرحـوم د ژونـد پـه بـاره کـې

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه ووايي او د ده ښه سړي توب ثابت کړي. ده لږ څه تندی تريو کړ او ورويې له ځانه سره وويل چي "څه خبر مي ځني وليد چي دغه خدمت هم ورته وکړم؟".

بيا يو څو ګامه وروسته ولاړ غاړي يې تازه کړې او په وينا يې پيل کړ:

مرحوم خورا ښه سړی و، خپل پنځه وخته لمونځ يې کاوه بدای سړی و دا خو څرګنده ده چي د خدای رضا او بيا جنت په بدايي ګټل کېږي ځکه چي بدايان کولای سي چي ښه خېراتونه ورکړي او په دې توګه د خلګو او د خدای تعالیٰ رضا حاصله کړي....

مرحوم دغه د خېر کار تر يوه حده پوري کړی و خو اوس د ده د وروسته پاته کسانو وظيفه ده چي دغه د خېر کارونو ته دوام ورکړي، او د هغه روح آرام وساتي".

بيا يې لاس پورته کړ او دعايي وکړه ټول حاضرين په خورا بيړه او شوق سره بېرته د کلي خواته رهي سول او د معمول سره سم دوی ته ښوروا، غوښې او ډوډۍ ورکول کېدله. د غوړي ډوډۍ او غوښو د خوړلو په اميد د هغو خوارانو زړونه چي په هفتو-هفتو يې څه نه وو ليدلي او تود او غوړ نګولی يې خوړلی نه و خوشحاله او تاوده وو.

عامو خلګو ته په کوڅه کي ډوډۍ ورکول کېدله، او خواصو ته داسي ترتيب نيول سوی و چي د مرحوم په کور کي ډوډۍ وخوري.

کوم وخت چي خلګ له اديري څخه بېرته د کلي خواته راګرځېدل نو د مړي ورور ميرامد د هغه مريد له خوا چي د صاحب زاده صاحب له پلوه ورته هدايت ورکړی سوی و پوه کړی سو چي د ده عطيه (اسقاط) لږ و او بايد د دې تلافي خورا په بيړه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وسي. له دې جهته کوم وخت چې ډوډۍ وخوړله سوه نو ميرامد يو موټی نوري پيسې هم ورکړې احمدا ډول يې نور معتبر او مشهور ملايانو ته هم يو څه پيسې بيا ورکړې. دا چې صاحبزاده صاحب ته دوهمه پلا بيا لاس ونيول سو او هم نورو ملايانو ته تکرار يو څه ورکړی سول نو سمدلاسه يې د مرحوم نور ډېر صفتونه او خصايل را برسېره کړل او هر يوه د ده د سخاوت او مېړانې په يادولو پيل وکړ او په دغه باب کي يې يو زيات شمېر مثالونه راوړل او يوه ښاغلي وويل:

"صاحبزاده صاحب زما له زبانه يې کوه چې يوه ورځ د جمعه خان د کلا لمرخريکي ته ښه ډېر خلک سره ناست وو. چې مشکوندۍ تورۍ (يوه کونډه وه) راغله او ټول حاضرين يې مخاطب کړل چې ورته (۳۲) افغاني په پور ورکړي چې د يوه پوروړي غاړه په وباسي څکه چې هغه عرض ورباندي کړی دی او ماسلان يې په پسي کړي دي. د دې خوارکۍ اوبه په هيچانه پوري وتلې تر څو چې دغه مرحوم جېب ته لاس کړ او هغه روپۍ يې ورته ورکړې.

په دې کي شک نه شته چې دغې تورۍ بيا درې چرګان او (۵۰) دانې هګۍ ده ته ورکړې او هم يې يو پاو کوچ وروړل. خو دلته خبره د ده په دې مېړانه ده چې ده بې له کوم خنډ څخه دا خواره د ماسلانو له غمچيني څخه وژغورله او د ده مرسته د هغې د زړه ډاډ سو.

يو بل سړي را درسته کړه چې:

"خدای بخښلی خو د دغه ټول کلي او ديار پزه و. موږ او تاسي ته خو داسي و د يو غره په شان اړ او درمانده يې هيڅ وخت نا اميده نه دی پرې ايښی. ده به هر چاته په پسرلي کي په سلم غنم ورکول. او په رشه به يې ورځني بېرته اخيستل. د ده سلم تر

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو ټولو بدایانو ګټور و. سوی سړی هم نه و که به چاپه خپله تاکلي نېټه پور ور ونه رساوه نو په پوره زړه او ورین تندي به یې تر کاله پوري پرېښود او یواځي د سلم تفاوت به یې یوه په دوه وشمېره چي البته دغه کار یې طبیعي او د معمول او رواج سره سم و".

له دغه ډول وینا ګانو څخه وروسته حاضرین ولاړ سول د ټولو ناستو کسانو موچني په وره کي ورسمي کړی سوې.

صاحبزاده صاحب د مخه او نور ټول خلک ور پسې سول په داسي حال کي چي ټول حاضرین پرې راټول وو دی په ډېر وقار د مریدانو په مرسته پر آس باندي سپور او ورو - ورو له خپلو مریدانو سره له ډلي څخه لیري کېده.

نور خبرات خواره هم سره تیت او پرک سول او سباته د پاتا ټغرونه وغوړول سول چي له خلوېښتو شپو ویر او پاتا څخه وروسته ټغرونه بېرته ټول سول.

د پاتا اخیستلو په موده کي د مړي زامن، ماینې او لوڼي خو په آرامه نه وې ناستي. دوی به هره ورځ د یو شي او یا بل شي په پلمه په خپلو کي سره وهل او تل به خوار او سپین ږیری (میر امد) له دوی سره په عذاب و.

کوم وخت چي د ویر ټغرونه ټول سول نو میر امد خپل وریرونه وریرې او ورېندار ګاني سره راوغوښتلې و دوی ته یې په نصیحتونو او وینا کولو شروع وکړه.

میر امد د دوی دغه ناوړه حرکتونه او په خپلو کي پرله پسې جګړې خورا وغندلې او دوی ته یې وویل چي:

"پلار مو دومره مال او نغدي پیسې درته راټولي کړې دي چي هغه نه یواځي تاسي نسئ تمامولای. زه پوره یقین لرم چي ستاسي لمسیان یې هم نه سي خلاصولای نو ستاسي څه بې بختي

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په وار ده چې په خپلو منځو کې سره خورئ او ټول ديار پر خان باندي خندوئ. تاسي خو زما او زما د ټول کاله او ټبر پزه هغه وخت راغوځه کړه چې مړی لا پر دېره پروت و او تاسو د ميراث اخيستلو او د لوېي بر خې لاس ته د راوړلو لپاره جګړې کولې.

ښځو يوې د بلې کوڅې وشکولې او هلکانو د يو او بل ځمي غونچه - غونچه وکښلې. خان دي وخوري دغه مرداره دنيا چې تاسي يې په سر ګرداني او خګر خوني اخته کړي ياست. په دې بايد ټول پوه شئ چې زه اوس د خپل مرحوم مشر ورور پر ځای ناست يم بايد تاسي ټول اوس زما د وينا او توصيو احترام وکړئ. او وروسته له دې داسي کار ونه کړئ چې هغه ستاسي د ټول کاله په زيان تماميږي"

د مړي مشري ښځي يعني لومړني مايني پړوني سره راټول کړ او په داسي حال کي چې د خپل تکري يو غوږ يې په خوله کي نيولی و په يوه لوړ خو ژړغونکي غوندي ږغ ورته وويل:

"د روپو د صندوق کلي د ګلالی (د مړي د کشري يا وروستی ماينې) سره ده او هم د قبالو او نورو سند کلي د ښايستوګي (د مړي دريمه مانيه) سره ده موږ په ټبرو څو شپو کي وليدل چې دوی دواړو خپله چاره وکړه او هر څه چې يې زړه وو هغومره اندازه مال يې تر ګونډې لاندي کړ. هر څومره چې موږ لاس وپښې وهلې خو چا راته غوږ ونه نيو او زموږ دغه اظهارات يې سپين سترګي وبلله. خو اخر موږ هم د خدای بخښلي په نامه يو او زوزاد لرو او په دغه کور کي مو پوره حق شته. په دې زموږ بشپړ يقين دی چې که وضعيت هم دغسي پسې دوام وکړي نو موږ او کمکيان به مو سره لمر ته ووځي نو هغه وخت خو به بيا سيال او نا سيال په تاسي خاندي خدای مې دي خپل زوی (سپين) ژر راولي".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوهمي ورپنداري يې ورته وويل چي:

"ته بايد موږ ټولو ته په يوه ستر ګه وګورې. د خداى بخښلي اولاد ستا زامن او لوڼي بلل کېږي. داسي نه وي چي څوک دي د زړه ټوټه وي او څوک دي د پردي. تر ټولو ښه خبره داده چي زموږ لاسونه سره وکاږې ځکه چي هلکان ټول کمکيان دي او وينه يې توده ده زما هلکي خو تر ټولو کمکي هم دى موږ بني هم يوه د بلي خبره دومره نه سو سره زغملاى. خداى دي نه کړي چي يو ورخ ته راځي نو پر سرو کوپړيو به راشي".

په دغه مجلس او ياد کور او کاله په خبرو کي د مړي له (۱۴) زامنو چي يو يې هم له ۱۰-۱۱ کلونو څخه ډېر عمر نه درلود او د څلورو لوڼو څخه شپږ زامن او درې لوڼي حاضري وې. دوى به کله - کله په خبرو کي ورولوېدل او د خپلو ميندو په تاييد او د ميروګانو په ترديد به يې په عصبانيت سره خبري کولې. دا لس دوولس کلو هلکانو خو به لاسونه سوک کړل او پورته به يې ونيول او ناره به يې کړه چي:

"موږ به خپل حق چاته نه پرېږدو او که څوک د دې کار د کولو هڅه وکړي نو ماغزه به يې ورباندي توى کړو".

مير امد وويل چي:

"اوس يو پر بل مه سره غورځئ زه به ستاسي چيتنه (پرېکړه) ژر در وکړم. کوم وخت چي نور هلکان هم راسي نو زه به تاسو ټول يو ځاى سره کښېنوم او ستاسي حقيقي وضعيت به تثبيت کړم".

په دې وخت کي د بډاى کاله وضعيت ورځ په ورځ خرابېده او د دغه دا اعضاوو تر منځ بې اعتمادي ډېرېده. د ښځو دعوې او د هلکانو د کور او صحرا جګړې و د ټول کلي په تېره بيا د خان او د کلي د ملا توجه خان ته راواګرځوله. هغوى غوښتل چي د دوى له

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

جگړو ځخه ناوړه ګټې وکړي. او په دغه ډول نس او جیب ډک کړي.

د میرامد مشره ورېندار ځلور زامن لري چې مشر یې (۲۳) کلن او کشر یې لس کلن دی. د مشر زوی نوم یې (سپین) دی چې د پلار د مړینې په وخت کې دلته نه و. دی خورا زړور، په زړه کلک او بې میني غونډې سړی بر ېښي. او په خپل ټول کاله کې هم په دغو خویونو مشهور دی. دغه زلمی که څه هم باید د زلمیتوب ټول صفتونه ولري خو خورا حریص او په دنیا مین دی. خورا ټینګ هم دی او دغه یې عادت دی چې په هر څه او په هره توګه چې وي باید پیسه لاسته راوړي. د ده مور هم د ده په شان ده او د خپلو بنو او بنزیانو وجود یې خورا بد ایسي او دوی ټول د خپلې هوسایي لپاره یو لوی مانع ګڼي.

کوم وخت چې د (سپین) پلار لا ژوندی و ده او مور به تل داسې لارې چارې لټولې چې د هغوی په واسطه وکړای سي چې خپل دښمنان (بنزیان) او (بني) له منځه لیرې کړي او یا یې څه نا څه تر خپل کامل نفوذ لاندې راولي. د مور او مشر زوی دغه فکر په تېره بیا په هغه وخت کې خورا شدید سوی دی چې د سپین پلار مړ سوی دی. دوی خپل د زړه خواله د بل هیچا سره نه کوي او نه کوم بل زوی او لور په خپلو دغو خواهشاتو خبروي. دوی دواړه بې له دې چې یو ټاکلی پلان جوړ کړي. دې ته امیدواره دي چې یوه ورځ به خپل مقصد ته ورسېږي او یو خورا مسعود ژوند به یې په نصیب سي.

ځکه چې سپین تر ټولو سکه او نا سکه وروڼو ځخه مشر دی. نو ځکه تر میرامد وروسته ټول ده ته یو څه په د ـ نه ستر ګه ګوري. خو په دې هم مشهور دی چې که یې لاس ورسـ ـږي خپلې

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا سکه خوبندي. ميندي او وروتيه به الووی کري او خولې ته به يې واچوي.

د دوی چمبر دوه انگړه لري. چې يو يې د ننه انگړ دی او بل يې د باندي او ښځې خواته يې د ميلمنو کوټه ده. د (مرحوم) دوی ماينې د ننه په انگړ کې دي او دوې نوري يې په د باندي انگړ کې اوسي. هره ښځه جلا - جلا کوټه لري خو د دوی پخلی ټول په يو ځای کې کيږي او وار په وار يې پخوي د کور او کاله شيان په دوی کې ويشلي سوي دي. مثلاً د اوړو د کوټي کيلي د يوې ښځي سره او د لاندي او لګوني د شيانو کيلي د بلې ښځي سره همدا ډول چای او بوره له بلې سره او د شيدو او مستو واک او اختيار د بلې سره دی.

د دوړي د پخلي په وار د ځای د جارو کيدلو په وار او د پسونو او غواوو د زيرمې کولو په وار باندي هره ورځ داسې جنجال. دعوې او حتی جنګونه وي چې يو قيامت جوړ کړي دا دعوې او جګړې اوس تر پخوا بيخي ډيري سوې دي. او کوم وخت چې دوې ښې دعوې سره شروع کړي نو د هغوی لوڼې او زامن هم راټول سي او په خور انفرت او کينه د خپلې ميرې په مقابل کې دريږي او هغه ډول سپکي خولې ورته پرې کوي چې په هيڅ کتاب يې روانه وي کله - کله خو داسې وي چې د ښځو کوڅې وخيژي او د هلکانو سرونه سات سي او وينې پرې وبهيږي. ځکه چې د (ميري) دوهمه ښځه يواځې يو زوی او يوه لور لري چې هغه هم (۶) کلن او لور يې (۸) کلنه ده نو ځکه دا تل د خپلو بنزيانو او بنو له لاسه وهلې رټلې وي. دا ښځه که يوه ورځ دعوې وکړي نو دوې دري شپې په خپله ببکسي ژاړي. او د انگړ په منځ کې ناسته وي او سوتونه کوي. او د دې په سوتو کې چې زوی او لور هم برخه واخلي نو يوه عجبه منظره جوړه سي.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

(سپین) د خپلې مور، او وروڼو او خوینډو سره په دغه انګړ کې استوګنه کوي. یوه ورځ یې مور ورته وویل چې:

"تر څو به دغه خوار او د شنه زړه ژوند تېروو. زما ډېرې بدې طالع دې خوانۍ مې دې د پلار سره خاورې کړه. کوم وخت چې یې زه راودولم پلار دې هيڅ شی نه درلو. یو زوړ یابو یې و چې د منجار یتوب سودا به یې په شاو خوا کلیو کې وربانډې ګرځوله او خرڅوله به یې. یو څه لږ مځکه یې چې درلوده هغه یې زما د ولور د اد کولو لپاره حرڅه کړه. ډېر تریخ ژوند او تنګیساوې رابانډې تېرې سوې. خدای پاک زما پلو او کوځی ستا په پلار پورې نېکمرغه کړ و او یو وار یې بېړې وچلېدله او په څو کلو کې د ډېرې خاوند سو چې بیا البته خورا غټ بډای وګرځېده. د ده بډایي زما د بدبختي موجب سوه. هر څومره چې یې دنیا ډېرېدله هغومره د ده د ښځو کولو هوس زیاتېده تر څو چې خبره دې اندازې ته ورسېدله چې زه یې اوس د داسې مشکل سره مخامخ کړې یمه. هر څه چې دي د لاسه کېږي ژر یې وکړه چې لږ څه مو غوړونه په آرام سي او پاته شپې ورځې مي په هوسایی تېرې سي".

سپین په مینه خپلې مور ته وکتل او په یو خوږ او له مینې ډک ږغ یې ورته وویل:

"زه په دغه خصوص کې له خپلو خینو نېتیانو سره په صلاح او مشوره اختته یم. زما دغه دوستان او اشنایان ماته سمې لارې لتهوي او غواړو چې دغسې یو چل جوړ کړو چې د شتمنۍ ډېره برخه مور واخلو. دا ځکه چې ته په خپله وایې چې له پلار سره مي دي سختي او نا آرامه شپې تېرې کړې دي او د اوسنۍ شتمنۍ بنسټ تا ایښې دی. نو تر ټولو مور زیات استحقاق لرو چې د میراث لویه برخه مور واخلو".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپين دغه خبره پر مور باندي ډېره ښه ولګېدله او په دې چي زوی يې هم له مور سره همفکره دی ډېره خوشحاله سوه. مور يې په داسي حال کي چي خپلي لور (تورپېکۍ) ته يې د چايو لپاره ږغ کاوه داسي وويل چي:

"رښتيا خبره خو دا ده زويه چي اوس نو له خدای پاک څخه دا غواړم چي خپل ځان ته کور ولرم او خپلواکي ژوند تېر کړم او له دا دومره کړپ او کړوپ څخه مي غوږونه په آرام سي خپلي نړندي راته ګرځي او زه د هغوی زېرمه کوم. دا مي په تينګه پتيلي ده زويه چي څرنګه له دغه مردار ډنډ څخه خلاصه سمه دستي به کوزده در کوم چي خدای مي په لمسيانو پتمه کړي".

په دغه وخت کي تورپېکۍ رانوتله او دوې پيالي او يوه شنه پيتلي چاينکه يې د مور او مشر ورور په مخ کي کېښودلې او سمدلاسه يې په سوک-سوک پيل وکړ او په ژړغونکي ږغ يې مور ته وويل:

"(خړ) په ځاپېړه ووهلم او په خپله يې منډه کړه دباندي ووت. ماته په لاس رانه غی که نه نو ما به يې حق په لاس ورکړی وای. که لالاجان (مقصد يې سپين و) د ده غوږونه تاو نه کړي نو والله خو به يې کلک ووهم".

مور يې پر بار خو ښکل کړه او د هغې سر يې په خپل تټر پوري ونيو او په مينه يې ورته وويل:

"د زړه سره مه ژاړه. هغه شيطان ــ خو زه پېژنم. کور ته چي راسي ستا کسات به ورځني واخلم ته چي زما غوندي مور کی لري څه غم يې ژاړې".

دوی په دغو خبرو کي وې چي د سپين يو کوچنی ورور په منډه راغی او سپين ته يې وويل:

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خان صاحب په وره کي ولاړ دی او نا غواړي".

ده سمدلاسه د چایو پیاله کښېښوده او ژر ژر یې موچني په پښو کړې او په زغرده وره ته وراغی. له روغبړ او هر کلي څخه وروسته یې ورته وویل:

"راځه د ننه کور ته لاړ سو. د میلمنو خونه لرې ده ښه نه ښکاري څکه چي هره ګړی لوی او واړه په وخي او ننوځي. ادي ښه چای پوخ کړی دی او ځای هم بې غمه دی".

په داسي حال کي چي خان صاحب یې تر څنګ رارون دی دوی دواړه د خوني وره ته راغلل او (سپین) مور ته یې ږغ وکړ چي خان صاحب ورسره دی باید ژر نیالی او څنګوانې برابر کړي.

بیا یې خان صاحب ته وویل چي "بسم الله در ننوځئ" هغه هم چي ور ټیټ و سر کښته کړ او په خونه ورننووت. لومړی تر دې چي پر تازه اچول سوي نیالی باندي کښېني. خان صاحب نوک ونیو او د سپین مور ته یې وویل چي:

"سپین سري ستړې مه شې! له رنګه خو اوس ښه راته ایسې. ګونډي د مړي له غمونو او خواشینیو څخه اوس خلاصه سوې یې. خدای دي زامن لره. ته باید د دوی په وجود ژوندۍ پاته سې. او هم خوشحاله اوسې چي زامن دي ځیني زلمیان دي او ځیني د غویو له پښو څخه وتلي دي".

له دغه وینا وروسته یې لومړی د اوږې څادر پر څنګوانې واچاوه او بیا پر نیالی باندي کښېنوست. خپله مشهدی لونګی یې چي پر یوه کلکه چکني خولی باندي یې تړلې وه له سره راکښته کړه پر خپله ګونډه باندي یې کښېښودله. لومړی تر هغه چي خان صاحب بیا په وینا خوله پرانیزي د سپین مور ورته وویل چي:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"خدای دي دا ستا غوندي ننګيالي خانان د دغو خلکو له سره نه کموي. په تاسو مو آب ځوندي دی. د قوم د عزت لمن تاسي پاکه ساتئ. ستا هغه نېکی او ښې مرستې چې د سپين له پلار سره دي کړې دي زموږ نه هېرېږي. د سپين پلار (خدای تعالی دې وبخښي) په محکمو کې دومره لاس او پښې نه سوای کولای او تل به يې له تاسي څخه مرسته غوښتله. اوسنی زمانه خو خورا خرابه زمانه ده. که دي چاته پور ورکړ نو داسي يې وګڼه لکه په خره سپره بدي چي رانيسي".

بيا يې زوی ته مخ راواړاوه او په يو ډېر غوندي اواز يې ورته ووېل

" دغه لغ لېر. پښې لڅي چي ګدلي يې په شلو لارو سره تللي او د ګدلي په هر کوټ کې يې په زرهاوو سپړي دي داسي ساده او سازي شيان مه ګڼه. دوی هيڅ وخت زموږ په شان له خلکو سره چي يو څه ګوله ډوډۍ خدای ورکړې ده دوستان نه دي. که زموږ مال په لاس ورسي هغه بيا په اساني بېرته نه ورکوي. کومه ورځ چي اړ سي او کوچنيان يې له لوږي ناري ورته وهي او په خپله هم په نس نوکاري لګوي نو د شپې ننواتي راسي او يو څه په سود وسلم غواړي خو هغه وخت چي د سلم د ادا کولو او يا د سود ورکولو نېټه يې راسي نو خان يوې خوا او بلې خواته کوي. او په زور پلمې جوړې کړي. هيڅ ورباندي نه شته. نو په دغسي حال کي هم دغه خانان صاحبان دي چي زموږ سره مرسته کوي او دغه ډول خدای خوار کړي خلک محکمې ته سپاري او هلته يې په يوه ګړۍ ور څخه واخلي. ځکه چي په شريعت او اصولو دواړو موږ ته پېره وي. او هم د خپل حاکم په خوله کي يو څه ورواچوو.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو د دغه خان صاحب هغه ښځګني او مرستي چې په سوو پلا يې ستا له پلار سره کړې دي مونږ نه سو هېرولای. که دوی نه وای او حکومت (چې د خدای د عدالت سیوری دی) نه وای نو دا لوچګانو او مزدورانو به زمونږ بډایه طبقه ېښخي ور که کړې وای. او نن ورځ به مونږ دغه مځکي. باغونه. نغدي پيسي او جنس نه درلودی".

دې ستاینې او نرمو او پستو خبرو خان صاحب ډېر خوشحاله کړ او ده ته يې زړه ورټول کړ او په خورا خوشحالی يې وويل:

"خو ستا پلار دي خدای وبخښي په دې ښه پوهېده چې خپل غنم څه وخت باید خرخ کړي او په چا يې باید وپلوري. ده خدای بخښلي هيڅ وخت په مني چې ريشې به واخيستلی سوې غنم به چا که څه هم په سرو زرو به يې غوښتل نه خرڅول. څرنګه چې به د (بچه ګرو) وخت سو د کندوانو خولې به يې ايله کړې هره ورځ به د ده د کور مخ ته خورا لويه ډله ښځي او نر ناست وو. او دا ټول به ده ترله تېر کړو. که څه هم په دغو معاملو کې مونږ هم تر ده وروسته نه پاته کېدو خو ده ته خدای عجبه ستاره ور کړې وه. خو چې د دنیا له کاره دې را ایستلی وای نو داسې يې وبوله چې د علاقداري د ليکونکي په مخ نه سو ورتلای او خپله خبره يې نه سوای ادا کولی. نو په دغه وخت کې به يې له ما څخه مرسته وغوښتله او ما به په دغه نسبت چې يو آبداره سړی او د دونه دنيا څښتن و. ملا ورسره وتړله او هر چا چې به لږ څه مزغې کړاوه او يا به يې د خپل سلم په اداکولو کې خان دوري ـ دوري کاوه نو سمدستي به مي د ماسلانو په لاس ور کړ او تر هغه به يې ډباوه چې د ده سره به يې سمه لاره ونيوله او دا به يې ومنله چې په هره توګه چې وي د ده پور ور کړي. نو دلته چې کوم شی ستا مور دوايه هغه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

مازي وينانه وه بلکي دغه ټولي رښتيا دي. که موږ يو پر بل خنګ سره ونه لګوو نو دغه خداى خوار کړي بزګران به مو ژوند تريخ کړي. خکه چي دوى ډير دي او موږ لږ. د يوه او د سلو خونه سره کېږي، خو د دوى په خوله کي خورا ښه ملونه زما او د ماسل غمچينه ده او بس..."

بيا وروسته له هغه چي د نسوارو يوه لويه کپه يې خولې ته اچول غوښتل، و يې ويل چي:

"هو زما خو د چايو پياله سره سوه په خبرو کي مي هر څه هېر سول". نسوار يې بېرته په ډبلي کي واچول او بيا يې وروسته له هغه چي د چايو غړپ يې وکړ او پياله يې بېرته پر مخکه کښېښودله و يې ويل:

"دا چاى خو سوړ سوى دى، ښه ما و تا څو پلا د مخه يو څو خبري سره کړي دي او په دې برخه کي مو خبري کړې وې چي اوس ستاسي د کورنۍ جنجالونه چي تر پخوا ډير سوي دي څه ډول ورک کړو. او ستا د ميندو او ميرېزو ورونو چيتې څه ډول وکړو. بيا زه ولاړم محلي حکومت ته خکه چي د هغو خلکو په فقره خو به خبر يې چي هغوى څه وخت لومړى يو څو مړي کړي وو. فرصت مي ونه موند چي بيا له تا سره په دغه خصوص کي مفصل و ږغيږم".

سپين چي د مړو د فقرې خبر واورېده نو په مينه يې پوښتنه ور څخه وکړه چي:

"رښتيا هغه مو څرنګه کړه؟ خلکو ويل چي خورا لويه فقره وه او ښخي درنه سوې وه، خورا ډېر خلګ په کي نيول سوي وو".

خان صاحب په يوه داسي ږغ ورته وويل چي له هغه څخه د ده او د ده په شان د نورو خانانو فتح او برى څرګندېده:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"سپينه! دا خبره بېخي رښتيا ده چي رمه تل شپه په کار لري. که شپانه په منځ کي نه وي نو ومنه چي د پسه ساه به د نړۍ له مخ څخه واخيستله سي. همدا ډول که موږ خانان او خانزاده ګان په منځ کي نه يو نو د دغو خلکو حال او احوال به خورا راته پرېشان ښکاره سي او ماسلان به يې داسي سره څيري لکه لېوان، چي مېږي سره څيري. تر ټولو لا عجبه دا ده چي موږ دغه خلک له دومره لويو بارو او له دومره لويو مسوليتونو څخه خلاص کړو. بيا هم د مصرفو جلاوې نه پرې کوي. او هر څوک لا وايي هله خانه کور دي خراب سه. هغه خانه چي (ستاار تينه...) نو د دغو مړو فقره خورا لويه او درنه فقره وه. ډېر غټ غټ مامورين د يو پياوړي هيت په توګه راغلي وو، خو د خدای په فضل او د مېړو په برکت دا لويه قضيه مو داسي فيصله کړه. چي والله که هيچاته چا داويلي وای چي له دغه ځای څخه ولاړ سه هلته کښېنه، هو! دا ټول د مړو برکت دی که نه موږ څه شي يو. خو البته په دې کي شک نه شته چي لګښت او مصرف نو هم ښه بې دريغه وسو، ته پوهېږې چي داسي فقرې خو بې له لوی او درانه مصرف څخه د ډېرو خلکو په ښو کي زولنې وراچوي. موږ د خدای په فضل داسي سوک تر ويوست چي والله که يې بيا څوک نوم واخلي".

سپين په داسي حال کي چي مور ته يې ويل چي لږ څه تود چای راوړي خان صاحب په مينه مخاطب کړ او ويې ويل:

"فتح او برى. دا خو جوته خبره ده چي خوله او ژبه خورا لوی کارونه کوي، تور سپين او سپين تور ښودلای سي. خو دا بايد ومنله سي چي پيسه هر څه کولای سي. کله- کله به زما پلار ويل چي پيسه د سړي هر عيب پټولای سي".

دا په ښه ډول څرګنده سوه چي د خان صاحب په دغه برې باندي د سپين اعتماد نور هم ډېر او ټينګ سو او دغه يې د خپل

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار او مقصد د لاس ته راوړلو لپاره یوه ښه نمونه وبلله او په ډېر ښه زړه یې مور ته وویل:

"ادي جانې! زه د خان صاحب سره لړ. څه د زړه خواله کوم. دا به ډېره ښه سي چي نجوني او هلکان دې خوني ته رانه سي او زموږ په مجلس کې راونه لوېږي. نو که تاته زحمت نه وي نو د باندي انګړ ته ورووزه که څوک دلته زموږ کوټې ته راتلله مه یې را پرېږده".

د مور ښه یې سره سوه او په داسي حال کي چي لږ. څه پرله و اېشېده ورته ویې ویل چي:

"هماغه د پلار خویونه درسره خي. د هغه دا قاعده وه چي تل به یې اوبه تر پروړو لاندي بېولې او هیڅکله یې په موږ باندي باور نه درلود. هر څه کار یې په نهامه کاوه. که د خان صاحب مخ ته مي نه کتلای نو وپوهېږه چي خورا ستره جګړه به مي درسره کړې وای".

دا خبري چي یې خلاصولې نو د خان صاحب پیاله یې بیا ورډکه کړه. او ولاړه. ېدو هڅه یې وکړه. زوی یې په مینه ورته وکتل او ویې ویل:

"سړه سینه ښه ده. موږ ټول ستا یو. خو ته فکر کوې چي موږ له تا څخه کوم پټ پټاني لرو. یه. داسي نه ده. زه به د خپلو ټولو خبرو لنډیز او مقصد تاسي ته سمدلاسه ووایم".

"خان صاحب خو زموږ دوست او خواخوږي دی. هر څه چي ده په لاس راکړل هغسي به کوو. ځکه چي دی په هره سوړه بلد دی".

مور یې په دغه ډول دلاسا سوه او په ښه زړه دباندي ووتله او خپلو دوو لوڼو ته یې د چرګانو د زېرمي دا وویل:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین د خان صاحب څنګوانبسي ته ښه نږدې سو. او په داسي حال کي چي د خپلې خولې ناړي یې غړچ تېري کړې ور ته وویل:

"ښه خان صاحب! دا متل به دي اورېدلی وي چي "څراغ یواځي خپله شاوخوا رڼا کوي". خو تر خان لاندي خایونه یې هماغسي تیاره پاته وي. په دې کي موږ شک نه لرو چي ستا خېر خو ټولو ته رسېږي خو موږ لږ څه در څخه هېر سوي غوندي یو. که ستا په یاد وي څه موده پخوا دي راته ویلي وو چي زموږ د کور کاله جنجالونه به ژر رافیصله کړې. خو بیا ته په نورو خبرو کښېوتې او موږ ته دي هیڅ پام نه سو. اوس دغه در ته وایم چي د پلار دنیا مي هر چېري ویړه غوړېدلې پرته ده. او د رسد وخت هم راغلی دی. داسي ګومان کېږي چي څلورمه برخه حاصل به یې په لاس رانه سي. ځکه چي زما مېرې ګاني او د دوی زامن او لوڼي خورا په زړه تور دي. سپي ته یې اچوي خو پر ما او زما پر ورونو یې نه ده پیرزو، زه یې وینم او په غوږو یې اورم چي هره یوه خان ته ګوډانه ډکوي. د خپلو پلرو کره نغدي او جنس لېږي چي بیا یې په درد وخوري. سږ کال به د پالېزو عایدات څلورمه برخه په لاس رانه سي. او نه مو د باغونو حاصلات په پوره اندازه ولیدل. نو داسي یو چل به جوړوې چي زموږ برخه درنه او غونډه سي ځکه چي ته دغه کارونه په اسانۍ کولای سې."

خان د سپین خبره پرې کړه او په یوه صمیمانه ږغ یې ور ته وویل:

"په دې کي خو څه شک نه لرې چي زه هر څه کولای سم. د خدای په فضل هرې خواته چي مخه کړم یوه لاره په کي وباسم. دلته خبره په تا او ستا په خوانۍ پوري اړه لري. زه یقین لرم چي پلار به در ته ویلي وي چي ماله ده سره څومره نېکي کړې وې. ده

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي دا دومره شتمني سره راټوله کړه دا يې زما په اوږه راټوله کړه. اوس تاسي د کلي د کارېز له څلورو برخو څخه دري برخي خورئ دا زما په همت. په دغه کارېز باندي پخوا شپاړس شلو کسو ژوند کاوه. خو کوم وخت چي خداى پاک ستا پلار ته وکتل نو له هر يوه څخه يې ټوټه-ټوټه مځکه ورو-ورو راونيوله تر څو چي اوس د زمري برخه ستاسي ده.

دا کارېز لا څه کوي د خداى په فضل مانور کارېزونه هم ستا پلار ته رانيولي دي. که به چا خوله سره خلاصوله او يا به يې ستا د پلار سره کومه لاندي باندي کوله نو سمدلاسه به مي داسي بېزوګان داوړو لېوان ورته جوړ کړل چي دستي به يې لکۍ مړه سوه. دا ځکه چي زه خو ستا د دعاله بر کته په محکمو کي مخ لرم او مامورين مي هيڅ خبره په مځکه نه اچوي".

خان صاحب ساه واچوله او غوښت يې چي بيا خپلي خبري ته پسي دوام ورکړي خو سپين د ده په خبره کي ولوېدى:

"تا دلته زما خواني ته اشاره وکړه نو خان صاحب تا ته دي دا معلومه وي چي زه خو خان ستا ډېر مخلص ګنم. ستا مقصد له (لاس سره) څخه دى. هغه خو مالا تاسي ته پخوا ويلي وو چي په دې باره کي تاسو فکر مه کوئ. هر څه لنګي او (لاس سره) چي ته غواړې زه حاضر يم. چي در ته دريې کړم. خو دومره ډاډ راته راکړه چي که زموږ خبره محکمې ته لاړه او له نور کاله سره مي خبره جګه کړه نو ته به مي په ځنګ درېږې. لومړى خو زه فکر کوم چي دلته به ستا د صاحبزاده صاحب او ملا صاحب په مرسته مقصد لاس ته راسي او که چېري ونه سو او دوى د نورو په لمسون زموږ د مقصد په لاره کي خنډونه اچول نو هلته به البته... ".

په دغه وخت کي د انګړ د وره ټکهارى د دوى تر غوږو سو او دواړه يې له دې چي څه ووايي يوه ګړى پټه خوله پاته سول، او

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر يوه دا فكر كاوه چي دا به څوك وي چي ور تكوي. خو خان سمدلاسه وويل چي:

"ها! هاها! ومي پېژانده چي دا ور څوك تكوي دا به ملاصاحب وي. زه خو وايم چي زه تل ستا خبر غواړم او ستا د ګټي لپاره هر ډول فكر كوم. نن غرمه ما ملاصاحب ته ويلي وو چي ماپښين به دلته دواړه راځو. ملاصاحب راسره وعده كړې وه چي د ماپښين له لمانځه وروسته به راسي... خان لا دا وينا اخر ته نه وه رسولې چي د سپين مور رانوتله او لږ څه په اضطراب يې وويل:

"په وره كي ملاصاحب ولاړ دی. نجونو ور خلاص كړ او هغه رانـووت چي دغـه دی اوس دستي به راورسيږي. كه ستاسي خوښه وي زه به هغه بلې خوني ته بوځم".

خان سر وښوراوه او هغه يې په دې پوهه كړه چي دی د خان په غوښتنه راغلی دی، په دغه حال كي ملاصاحب په وره رانـووت. د رانوتلو په وخت كي يې په لوړ ږغ وويل: "بسم الله...".

ملاصاحب سپين كالي اغوستي دي او سپينه پګړۍ يې تړلې ده او هم يې د سپين ماغوت يوه سدرۍ اغوستې ده، چي په هغې كي ژېړې تنۍ له ورايه برېښي. يو سپين څادر يې هم پر اوږو پروت دی په دې كي شك نه شته چي دغه سيان ټول سپين دي خو خورا خيرن دي په تېره د پګړۍ ولونه يې ځيني ځايونه خيرن او ځيني ځای بيا سپين كوتان لري.

ملاصاحب ته سمدلاسه بله نيالي او ځنګوانښي كښېښودل سول او لومړی تر هغه چي كښېني جېب ته يې لاس كړ او يو خيرن نسواري دسمال د تورو نسوارو يوه كوچنۍ ښيښه يې راو ايستله او هغه يې د نيالي پر ژۍ باندي واچول او بيا يې د خپل

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځادر یوه خندېده کش کړه او کښېناست او هغه یې پر خپلو پښو او څنګنو باندي خپور کړ.

په داسي حال کي چي د کوچنی ښېښي شخه یې په خپل ورغوي کي تور نسوار را اچول دغه کار یې په خورا خوند او پوره زړه کاوه. خان ته یې وویل:

"وبخښه لږ څه ناوخته سو. خلک خورا سپین سترګي سوي دي، رښتیا چي زمانه اخره ده. خدای مو دي ایمان ته خبر پېښ کړي. قضیه دا وه چي د لمانځه څخه وروسته یوه ښیلي (لاټون) دماجت د یوې برخي د جوړېدو مسله راپورته کړه. هغه ویل چي دغه مصرف باید د کارېز په شواروزو (شبانه روز) جلا کړل سي او هغه دي د مخکو څښتنان ورکړي. ما ورته وویل چي "یه! دا جلا باید پر سروسي. خو ده فریاد کاوه چي والله که د مانښام اتام په کور کي لري، له کومه به یې پري کړي. نو ما ورته وویل چي تر دې دي لا خوله په خاورو سه. نیت دي ښه نه دی. په دین کي دومره چرت نه وهي. نو هر څومره چي منډي وهي هغومره دي خدای پسي خواروي تانه دي اورېدلي چي وايي:

"پرېږده شر و شور د دنیا
ولې یې په دې غمګین
تینګه کړه رسی د دین"

خو د هغه خدای خوار کړي خوله په واک نه ده او نه یې خان په واک دی هیڅ نه قانع کېده. د غو نورو د ده په شان خدای وهلو پښې لڅو هم دده لوری ونیو او بغاري یې وهلې چي شي ورپوري نه شته، اخر مو خبره تا ته پرېښودله که د دغو خدای خوار کړیو غوږونه یو ځل تاو نه کړې نو یقین وکړه چي سبا به پر

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوړو راسپاره سي او د سپين پګړيو او سپين کاليو قدر به نور هم کم سي. دالا څه کوې چې يو سپين سترګي خولا داسي خبري کولې چې د سړي وېښتان ورته جګ دربدل او هغه زموږ پر خوله نه راځي".

توبه خدايه توبه! ستاله بدوکو څخه مو و ژغوري.

مثلاً ده وويل چي "موږ بزګران به له دغو سپين پګړيو او سپين کاليو مفت خورو څخه ځانونه خلاص کړو".

خېر عفوه غواړم خبره را څخه اوږده شانتي سوه...

په دغه آن کي سپين ولاړ سو او دوی ته يې وويل:

"زه پوهېږم چي زموږ او ستاسي خبري به اوږدې سي نو زه به ادې ته ووايم چي يو دوه چرګان وغځوي او لږ څه وريژي هم پخې کړي. مابنام دوډی به هم دلې وخورو. ملاصاحب که د مازيګر او مابنام د لمانځه ورکولو لپاره تګ غوښت البته ولاړ به سي خو بېرته به دوډۍ خوړلو ته ځان راورسوي....

خان صاحب په ناز سترګي ورواوړلې او لومړی تر هغه چي دی څه ووايي، ملاصاحب ورته وويل:

"خدای دي بر کتونه درکړي. دغسي د ښه سړي کارونه وکړئ چي اجر به يې خدای هم په دې جهان درکړي او هم به يې په هغه جهان...".

خان د ملا صاحب خبره غوڅه کړه او ويې ويل:

"دې خو قدردانه سړی دی. د هر چا اندازه پېژني که څه هم موږ په دغه کور کي څه لږه ډوډی نه ده خوړلې او تل يې پر کوندري (دسترخوان) باندي ښه خورولي يو خو نن به ښکه ډېر خوند وکړي چي کار هم د ده کوو او د ده د ګټې او نفعې لپاره به دلته صلاح مشوره کوو. نن خو مو تر يوې اندازې پوري ډوډی هم وربانديې پور ده".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین په منډه د باندي ووت او مور ته یې وویل چې:

"خان صاحب او ملاصاحب به مابنام دلته زموږ کره ډوډۍ وخوري ته یوه سرشته وکړه. ورته ووایه چې یو دوه چرګان حلال کړي او ښه پلاو (اصطلاحاً مرغ پلاو) ورته پوخ کړي خو دومره دي فکر اوسه چې دانوري بلاوي دِر خبر نه سي. (مقصد یې میرې او د دوی اولادونه وو).

کوم وخت چې سپین بېرته په خپل ځای باندي کښېناست نو خان صاحب ملا ته وویل:

"د سپین مقصد دا دی چې د ده د پلار دنیا سو په سو پر ته ده او د ده میرې ګاني او د هغوی خپلوان یې په چار ښاخو بادوي د ده هیله دا ده چې په هره توګه چې کېږي موږ ورسره مرسته وکړو او د هغو لاسونه ورځني وکاږو".

ملاصاحب لږ څه په چرت کي سو او بیا یې سپین ته مخ راواړاوه او ورته یې وویل چې:

"داسي مې واورېدل چې د خدای بخښلي آس دي صاحبزاده صاحب ته وروبخښه. په دې کي هیڅ شک نه شته چې صاحبزاده خو ښه سړی دی او هر څوک ورته اخلاص او عقیده لري. خو موږ د انبیاوو وارثان بلل کېږو. د دین په مسله ناسته یو. نو که ستاسي مقتدیانو یوه سترګه د خدای په دغه ډول دوستانو وي نو په دې وپوهېږه چې بله سترګه مو باید پر موږ هم وي. بیا په تېره د ماجت امام خو حقداره وي او دلته په جومات کي د خدای په هیله او ستاسي په هیله شپې او ورځې تېروي. زه دا نه وایم چې ګواکي تاسو له موږ سره مرسته نه ده کړې. حقیقت خو دا دی چې موږ ستاسو په زکاتو باندي پایو. دلته مې مقصد د مرحوم هغه کالي دي چې هغه به په خپله استعمالول..."

لومړی تر هغه چې سپین یو څه ووایي خان وویل چې:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"هغه کالي يې لا نه دي در کړي؟ ما دا خيال کاوه چې د وخته به يې در بخښلي وي خو خبر دی اوس هم وخت نه دی تېر سوی، دوی خو سر گردانه دي. يووار د مړي غم او بيا د کور کاله جنجالونه ور په غاړه سول. دی هم نوی له سفر څخه راغلی، تر تاسي سپين پکړيو چي د دين ستني ياست څوک مستحق دي؟..."

سپين په داسي حال کي چي سر يې کښته اچولی و وويل:

"له هغې ورځي څخه چي پلار مي وفات سوی دی ما والله که د مخکي سر ليدلی وي. تل په ولاړو گرځم. هيڅ شي ته مي پام ته دی، که نه وي اصلي خو حقيقت دا دی چي هغه شيان خو په تاسو پوري اړه لري. بې غمه اوسه زه به دي په دغه برخه کي ناز واخلم".

"د دغو خبرو په اورېدلو ملا صاحب نور هم په پسي وغوړېده او داسي څرگندېدله چي تا به ويل په کاليو کي نه ځايېږي. بيا يې په ورغوي کي يو څه تور نسوار په خورا نزاکت سره واچول او هغه يې خان ته ونيول. خان په ډېره فاتحانه وضعيت ملا ته وکتل او د لاس په دوو گوتو کي يې نسوار راواخيستل او مستقيماً يې پزي ته يو وړل. يوه، يوه نيمه دقيقه بېخي چوپه چوپايي وه، بيا دغه سکوت خان صاحب مات کړ او ويې ويل:

"زما په خپل فکر کي د مرحوم په کاله کي بل داسي په مالگه سړی نه شته لکه سپين، که د مړي آب او مبنه خوندي کېدله نو همدغه به يې خوندي کوي. نو زموږ هم کوښښ دغه دی چي د ده ملا وتړو او په هره توگه چي وي له دغو اوسنيو جنجالونو څخه به يې خلاص کړو".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا صاحب خپل ځنګوانبسي رابېرته کړ او خان يې د خان په دې خبره ناګومانه واچاوه او ورته ويې وويل چې:

"سپين خو شکر دی هر څه لري سره او سپين يې تر سر تېر دي. پلار ورته هر څه ډېر کړي دي څه پروا يې لري. په لمنو-لمنو که يې باد کړي بيا هم نه تمامېږي. دی يې څه غم لري".

خان لږ څه تند سو او ويې ويل:

"مطلب بل شی دی. ملا صاحبه! د سپين داسي زړه دی چې له خپلو ميرو ګانو سره وپش وکړي او له هغوی څخه خان جلا کړي، يو آرام او مستقل ژوند ولري. ته خو پوهېږې چې دغه کور نه دی بلکي د بنزو کور دی هر څوک يې کالخوای دي. دوهم تکی دا دی سپين وايي چې د مخکو ډېره برخه بايد په ده پوري تکيه وکړي ځکه چې د ده مېريزي وروڼه خو ټول کمکيان دي او داسي خطر موجود دی چې د دوی د ميندو دلاسه به دا مځکي وړيا او يا په نه څه ووځي".

"ښه-ښه! اوس په مطلب ورسېدلم د ده د دريمي ميرې زوی خو هم اوس ښه لوی غوندي معلومېږي. زما په خيال پر خان به ګرځېدلي وي او يا به ژر وګرځي".

خان لږ څه په جدي لهجه بيا ورته وويل:

"ته هغه څه کوې ملا صاحب! زموږ مقصد خو دا دی چې سپين ته يو څه ګټه راوړو ځکه چې سپين لوی ځوان دی او په ښه او بد پوهېږي نو دی هم داسي سړی نه دی چې د چا ښه ورونه ګرځوي".

ملا صاحب لږ څه شهيد غوندي سو او په داسي برغ يې په وينا خوله پرانيستله چې په هغه کي د ده پښېماني او عذر غوښتل ښکاره معلومېدل.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"صاحبه! حافظه مې نوکې خرابه سوې غونډي ده که کومه ناپېيته او داسې خبره وکړم چې نه سره لګېږي نو تاسي ما وبخښئ".

د دوی دغه مرکه هغه وخت لړ څه غځنده غونډي سوه چې د سپين خور پتنوس په لاس رانوتله. دغه چای د ملاصاحب لپاره دی. ملاصاحب غوښتل چې موضوع وځنډوي خو خان ورته وويل چې:

"دغه کوچنۍ نجلۍ د سپين خور ده. موږ بايد خپلو خبرو ته پسې دوام ورکړو".

ملاصاحب بيا سر کښته واچاوه او ورويې د خان سره وويل چې:

"موږ خو د دې جانداری په کارونو کې دومره لاس نه لرو، خانِ صاحب ستا خو ښه ده هر ډول چې تا او سپين سره غوټه کړه زما خو ښه ده".

ملاصاحب چې دا خبره خلاصوله نويې پياله ور پورته کړه څکه چې چای ډېر تود و د ده سونډان ژبه او تالو پرې وسوځېدل او هم په دغه سبب يې (سور) تولو واورېده. په ستر ګو کې يې اوښکې وګرځېدلې. خان د دې لپاره چې ملاصاحب په خان پوه نه کړي چې د ده په سوځېدلو پوه سوی دی او هم د دې لپاره چې سپين ته د ده په کار کې د ملاصاحب د مرستې او رول اهميت وښيي په يو آرام ږغ يې پوښتنه وکړه:

"هغه ورځ د کوز کلي څخه څو کسه راغلي وو او ستا پوښتنه يې کوله چا راته وويل چې د هغوی پر کومه کونډه باندې دعوه ده نو نه يم خبر چې هغه دې څرنګه کړه؟".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملاصاحب په داسي حال کي چي له جېبه يې ژېړي غټې تسبې چي د سدرۍ په غوټه پوري تړلې هم وې را وايستلې او هغه يې يو دوه درې پلا کښته او پورته کړې او ويې ويل:

"هغه خو د (لالي) اکاچې په ځمکې کي مرسو ښځه وه. ميراث خور ويې پسې اخيستې وه. ورته ويل به يې چي په خپل قوم کي مېړه وکړه. خو دا خو را سپين سترګې ښځه وه او دې خبري ته تن نه ږدي. ددې خيال دی چي په يو بل ځاي کي دخپلي خوښي مېړه وکړي. نو د (لالي) اکا تربرونه او د کونډې ورونه راغلي وو او پوښتنه يې راځخه وکړه چي په دغه خصوص کي څه وکړي؟. شريعت څه وايي؟ ماهم په ډانګ پېيلې ورته وويل چي شريعت خو وايي چي کونډه دخپل واک او خپل اختيار خاونده ده. هرڅيري چي مېړه کوي کولای يې سي. خو دلته يوه خبره بله هم شته هغه داچي د قوم رسم ورواج هم يو شی دی. زموږ پلرونو او نيکونو داسي راتېره کړې ده چي بايد کونډه په خپل کاله کي خوندي سي او آب و پرده يې وساتله سي. خو خلګ اوس ډېر سپين سترګي سوي دي. دعالمانو خبره نه مني. دښځې ورونه پر له غور ځارسول او په دې خبره خورا پر له واوښتل.

بيامو فيصله پر دې باندي وکړه چي زه او (خان صاحب ته اشاره) به يوه ورځ سره کښېنو او ددوی تېره به وکړو".

خان صاحب بياور ځني پوښتنه وکړه:

"څه پوري شته او که لخ لغړ دي؟. ما چي اورېدلي دي دښځي پلار ګني په غوښه ده او شپنه يې نه تېرېږي. ته وايې څه به په جوړ سي؟. په خبره ارزي او که به خوسي موچنې په کي وشلوو او څه به لاسته رانه سي".

ملاصاحب يو څه و مسل او په يوه او بل کناتې سو او په يوه پاسته غوندي ږغ يې وويل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"دوی خو په خپله سپين هډوکي دي د مابنام تبې يې نه باندي کېږي او تر کورونو يې سپي په منډه او په غپ تېرېږي. زه حيران يم چي تا ولي دلته د دوی د شتمنی او يا نېستی پوښتنه وکړه. کونده په خپله هر شی دی او هر څه په جوړېدای سي. خو موږ دي خدای وساتي چي په چابه په جبر او زور يو شی جوړوو. خو دا هم وايم که چا څه راکړل ايسته يې نه غورځوم او که يې رانه کړل پسي غورځم نه. خالق رازق دی. چي خولې يې راکړي دي رزق به هم راکوي. تر اوسه خو يې ښه رارسولې ده له دي څخه وروسته به هم الله يادوو".

بيا خان سپين ته څير سو او ور ته ويې ويل:

"ته ورسه ستا د مرحوم پلار کالي هر څونه جوړې چي يې وي د هغه کوټونه، اوږده کوټونه، پوستين، پګړی، خولی او نور هر څه چي ده استعمالول هغه راوړه چي ملا صاحب ته يې ورکړو. ځکه چي د علماوو خوښي او رضايت د دين په لاره کي يوه غټه کاميابي ده. دا دي ښه کړي دي چي آس دې صاحبزاده صاحب ته ورکړی دی هغه هم دعاګوی دی او تل پر موږ وتاسي نظر ساتي. زما مشوره هم دغه ډول وه".

ملا صاحب په دې وينا باندي د ګل غوندي وغوړېده او په داسي حال کي چي له خوشحالی او ښه زړه يې غاړي بوږېدې وويل:

"خدای تعالي ځکه تاسي ته په رحمت کتلي دي. او تاسي يې په ټولنه کي درانه کړي ياست چي تاسو علماوو ته په درنه او د قدر په ستر ګه ګورئ. که دغه تاسي خانزاده ګان او د لوی زړه خاوندان نه وای نو د علماوو د شپې تېر خو به خورا سخت و. عام خلک خو عام دي. په هيڅ نه پوهېږي او نه څه کوي. دوی په خپل خان پوري پکو دي، نو د عالمانو سره به څه وکړي.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما ښه په یاد دي چې په دغه کلي کې نږدې لس دوولس کاله پخوا شپاړس شلې کسه اوسېدل. او هر چا به یوه کوچنۍ - کوچنۍ ټوټه ځمکه درلوده کله چې به د ریشو وخت راغی نو ته باور وکړه (سپینه زویه!) چې د خپل زکات په راټولولو به مې نوکان ووتل او هر چا به خورا سپین سترګي راسره کوله خو ځکه چې د دوی نېټونه ښه نه وو. او پر علماوو باندې یې دومره نظر نه و، نو د هغوی ځمکې خدای پاک ستا پلار ته ورکړې او هم خان صاحب په کې بې برخې نه سو. اوس خو په پوره زړه او آرامۍ سره خپل زکات په لاس راځي او له ډېرو خلکو سره لاس په ګرېوان نه یم".

کوم وخت چې یې د خپلې دغې وینا تاثیر په دوی دواړو کې په زړه پورې ولید نو ملاصاحب بیا خبره شروع کړه:

"پر وانه لرې، اوس به د ښځو لاس اړ وي کالي به بیا ماښام چې ډوډۍ وخوړله سوه راوړي. ما داسې بلل لکه په خپل کور کې او اوس یې هم دغه ډول بولم".

په دغه وخت کې خان په یو ژور فکر کې ډوب و.

ملاصاحب چې کوم هوکې وانه ورېده نو یې بیا خبره غبرګه کړه او ویې ویل:

"وپوهېدې خان صاحب! کالي به وروسته له هغه چې د ماخستن ډوډۍ وخوړله سي رابه یې وړي. اوس به د ښځو لاس بند او اړ وي. څرنګه سپینه زویه! دغسې دي نه ده خوښه؟".

هو ملاصاحب! هر ډول چې ستا او د خان صاحب خوښه وي هغسې زما خوښه ده.

بیا ملاصاحب ناڅاپه له خپله ځایه تر وره دباندې نظر واچاوه او په مقصر غوندې بږغ یې وویل:

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"د دنیا په کارونو کي ورک یم. لمونځ او اودس خو مي هېر دي.

خان صاحب ته او سپین دلته کښېنئ. زه به لمانځه ته ولاړ شم. او مقتدیان به راته ګوري. ما چي د مازیګر او ماښام جمعه ورکړه نو به راسم او که ستا زړه غواړي او ماجت ته راځې نو ډېره به ښه وي بیا به دواړه ډوډی ته راسو".

"ملاصاحب ته ولاړ سه زه به همدلته لمونځ وکړم او یوه ګړی به له سپین سره نور هم وږغېږم تر څو چي ته راځې موږ به ښې لاري چاري در ته څارلي وي".

ملاصاحب سمدلاسه ولاړ سو او خپل څادر یې پر خان راتاو کړ او له بسم الله ویلو څخه وروسته له وره څخه ووت.

سپین له ده سره د انګړ تر وره پوري ملګري وکړه او بیا بیرته راوګرځېده. خان پر نیالي باندي ستوني ستغ پروت او د خوني چت ته یې په خیر - خیر کتل. کوم وخت چي یې د سپین د رانوتلو کړپار واورېده نو سمدلاسه یې پښې راټولې کړې او لږ څه یې د خان وضعیت سم کړ.

"سپینه ته خو ډېر طالېمن یې. ستا لپاره مي خورا ښه او په زړه پوري لاره وسنجوله چي د هغې په اثر هیله کېږي چي فایده به وکړې او د کور او کاله له جنجالونو څخه به دي اوږې سپکي سي، که څه هم دالاره لږ څه کړه وړه ده خو دومره در ته وایم چي څرنګه چي ستا زړه وي هغسي به دي چیټه وسي. اوس خدای پاک ښه موقع په لاس در کړې ده. نور ورونه دي کوچني دي. ته کولای سې چي اوس خپل موټ کول (ښکل) کړې او هغه مخکي چي ته یې غواړې خان ته کړې او بیا په بې غمه زړه واده وکړې او د یو خوږ ژوند څښتن سې".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین په خورا مینه ورته رانژدې سو او په داسي حال کي چي د ده پر څنګوانښي يې څنګلي ولګولې ورته وويل:

"ته خو زموږ مور او پلار يې. بابا به تل ستا صفتونه راته کول اخر چي په خپلو سترګو مو وليدل او هغه مرستي به يې تل يادولې تا به په محکمو کي له هغه سره کولې. نو زه پوره يقين لرم چي ته زما په خبر فکر کوې او زه به هم ستا لار ښودنه هېره نه کړم او هر څه چي مي له وسه وسي هغه به در څخه ونه سپموم. نو زه خو هم اخر پښتون يم او پښتني زېږولي يم".

خان ورته وويل:

"په دې کي به د ملاصاحب صلاح او مشوره هم واخلو. فکر کوم چي هغه به هيڅ په کي ونه وايي.

سپينه! تا يو ښه کار په نظر کي نيولی دی چي هغه دا وچي ملاصاحب ته دي د خپل مرحوم پلار کالي ورکړل. زه لږ څه زړه اونا زړه وم. ما ويل تا به بل چاته ورکړي وي او يا به پر ناکاره سې چي نه شته او هغه دي دلاسه ايستلي وي. اوس موږ کولای سو چي په دغه کاليو د ملاصاحب زړه راونيسو. ملاصاحب خو حقداره دی. بل دا چي ډېر عمر يې دلته تېر کړی دی تل په مړي او ژوندي، په غم او ښادي کي راسره شريک او حاضر دی. بل دا چي يو عالم سړی او د خدای د لاري څخه خبر او د نبي په مسند او مسله باندي ناست دی او زموږ او ستاسو دعاګاني بلل کېږي، که د ده لار ښودنه، نه وي او د ده وعظونه او نصيحتونه، نه وي نو والله چي دغو خلګو خو به چي ټول له لوږي کېدي کوي په خپلو منځو کي خوړلي وای. زه چي خان يم په ياران يم ته چي بډای او شتمن يې او دا دومره ملکونه جايدادونه لرې خپل عبادت، لمونځ او اودس کوي چي په هغه جهان خدای ښه جنتونه درکړي نو ته دا ماته وايه چي ګواکي زه ستاسي په قدر نه پوهېږم؟ په هغه ورځ

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

باندي مي ستا خبري هم پر زړه د کاڼي کرښي دي چي تا دوی ته وويل "د خدای امر خو دا دی چي ملاصاحب در ته واوراوه ټول خان ته مسلمانان وایاست باید هغه د زړه په سترګو ووينئ او د زړه په غوږ و یې واورئ. که نه وي نو والله خو به د خپلو کوټو تنبې در پسي ټينګي کړم او ټول خو به په بنديخانو کي وراسته کړم. تاسو څه خيال کړی دی. شکر دی پاچايي شته. عدالت شته".
ټول د دې خبرو په اورېدلو غلي غوندي سول او په هغه ورځ موږ د خلګو له څېړي څخه خلاص سو....

سپينه! خبره بلې خواته ولاړه خو په دې خوښ يم چي پر بده خوانه ده تللې په دې ډېر خوښ سوم چي ستا داشيان ټول ياد دي. دا به دي هم په ياد وي چي په هغه ورځ يوه کوچنۍ شانته نښته هم وسوه چي زما ناظر (ګنډ) هم په کي ژوبل غوندي سو او د هغه په عوض مو څومره کسان کش کړل او څومره مو بنديان کړل خو دا زښته سپين ستر ګي خلک دي، هر څومره چي يې په سر ټکوي هغومره دوی نور هم خپل شدت زياتوي. ته څه فکر کوې چي ګوندي خلک اوس په کراره دي؟ زه در ته وايم چي دوی هماغه خلک دي کله ساړه سي خو مري نه او لږه موده وروسته بيا تاوده سي. خبر دي وي زموږ وستاسي ژوند دي وي په نړۍ کي خو هر څه پېښيږي. دغه ټول د همدغو يارانو په زور خوري. ته خو لا اوس هلک يې تجربه دي کمه ده. ستا پلار دي خدای وبخښي په دغو خبرو يې ښه سر خلاصېده".

صاحبه! ماته مي پلار ډېر څه راښودلي دي. هغه لا څه کوې زما په خپله ډېري خبري په ياد دي اوس خو زيا ته کوچنی نه يم زما والله که هغه ورځ هېره سي چي څو کاله پخوا زموږ بزګرانو زموږ لنګي غواوي حلالي کړې او زموږ په چمبر يې يمان

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

را اخیستي او غوښتل یې چې زموږ کور ته اور واچوي. د دوی ناري تر اوسه پوري زموږ په غوږو کې دي چې ویل به یې:

"زموږ مځکې دغه سوایي خور په نه څه را ځخه تر لاسه کړي دي، موږ بېرته خپلې مځکې غواړو او داسي نور..."

او دا مي هم نه هېرېږي چې کوم وخت چې ته او ملا صاحب په دغو خلکو راښکاره سوئ او یو څو خبري مو ورته وکړې دوی داسي ساړه سول لکه چې په اور باندي یخې اوبه توی سي. او په هر یوه لکي وځړېده. په تېره بیا د ملا صاحب دا کلمات خو مي تر اوسه په غوږو کي ازانګه کوي چې او خلکو برخي ازلي دي، ورکړه د خدای ده، تاسي ولي ناروا کوئ او پر دې سرې باندي راغورځئ! نه مو دي اورېدلي چې: "باخداداد ګان ستیزه مکن". یعني چاته چې خدای پاک ورکړې وي د هغه سره سیالي مه کوئ. تاسو ته به خدای په هغه جهان کي عوضونه درکړي. تاسي ولې په دې مرداري دنیا پسې دومره ګرځئ ځرنګه یې ښه ویلي دي چې: "له پېښني تېښته نه شته". اوس هم دا درته وایم چې داسي بې خبره خلک شته چې تل په دې فکر کي دي چې څه وخت زموږ او ستاسي بېړی واړوي".

له یو څه خنډ او مکث ځخه وروسته خان خپله خبره پسي اوږده کړه او وې ویل:

"ما چې کومه لاره چاره ستا د ښېګني لپاره لټولې وه هغه دا ده چې تاسي سره وښ وکړئ.

دوې بنې دې یوې خواته سي او دوې بنې دي بلې خواته. ته په خپله هغه میره له ځان سره کړه چې د هغې یو زوی او یوه لور ده. په وښ کي به زه او ملا صاحب دواړه ناست یو. هغه مځکې چې ته یې خوښوې هغه لا اوس وټاکه چې موږ یې د دربمانو په توګه تاته درپه برخه کړو. وروسته له څو مودې به دې میره یو

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چېري خرڅه کړي. لور به يې هم يو چاته ور کړي. پاته سو يو زوی يې هغه به هم بياپه يوه بلا وخورو او په دغه ډول به د هغوی د ټولو برخه هم تاته درپاته سي. دا بايد درته ووايم چي دا خو د دې لوبي يوه برخه وه. بله برخه به يې داوي چي داسي چلونه بايد وسنجول سي چي د هغو نورو هلکانو مځکي هم تاته په لاس درسي. دا دوهمه برخه يې په تا پوري اړه لري. زموږ په مرسته ته اوس لومړنۍ برخه عملي کړه. دغه کار بيا اسانه دی. هيڅوک هم نه درپوهېږي. ميره دي ناوې ده، هغه بې له مېړه ژوند نه سي کولای. مېړه به هم په داسي ځای کي ورپيدا کړو چي بيا د دغه ځای مخ ونه ويني. پلارګني يې هم عاجزه او خواره ده څه نه سي کولای او نه ستا مخي ته درتلای سي. ته په دې خبره باندي ښه غور وکړه. که دي دا خبره خوښه سوه نو موږ به د دې د عملي کولو لپاره په تفصيل سره نقشه درجوړه کړو".

سپين يوه ګړی د ژور فکر په سيند کي لاهو سو. چي راپر سد کېده نو د خان د خولې څخه يې دا خبري بيا واورېدلې:

"هو يو شی به کوې هغه دا چي څوک ستا په دې خبره پوه نه سي، خکه چي په دغه وختو کي خلګ دومره راته په ښه نظر نه ګوري لکه چي پخوا به يې کتل. په تېره بيا په دغو وختو کي خو يو څه بې لاري او بې سره پيدا سوي دي چي خورا ښو يېدلي دي او د هيچا حق نه پېژني، نه سپين کالي پرېږدي او نه د علم خاوند. دوی تل وايي چي همدغه بدايان، خانان او ملايان د خلګو دښمنان دي. که دي له مور سره صلاح کوله هم يې وکړه خو له دې کبله چي ښځي لږ څه ناقص العقله غوندي دي، نو زما په فکر ته په خپله چرت ووهه او بل څوک په ځان مه پوهوه په دغه خصوص کي ما د ملاصاحب سره هم تر يو حده پوري خواله کړي دي نو به يې هم سر په خلاص کړم".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سپین سترګي وبرېښېدلې او په خان نه پوهېده چې دغه تجویز د خوشحالۍ دی او که د غم. خو دې تکي یې له زړه څخه ښه ځکه وکړه چې میره او خور خو به واده کړي او د دوی د مځکو حق به هم ده ته ورپاته سي.

هو! د دوی برخه به هم ده ته ورپاته سي، هغه څه لږ او کوچنی جایداد نه دی. دا چې د دانورو برخه به هم په یوه نه یوه چل سره ترلاسه کړي. د ده په مغزو کي یې خورا خوږې هیلي ورپیدا کولې، د دغو هیلو تر سر رسولو مسله خورا اسانه او تر لاس لاندي ورته ځلېدله. ځکه چې خان صاحب او ملا صاحب او هم غالب ګومان دی چې صاحبزاده صاحب به هم د ده هر ډول مرسته او ملاتړ وکړي. خو اوس به بیا په دغه چرت کي وي چې په خپله دوی به څومره او په څه ډول ځني وغواړي. کله به یې په زړه کي ویل چې په ښکاره او د که خوله پوښتنه ځني وکړي او هر څه چې لازم وي هغه به ورسره وټاکي چې بیا وروسته دومره غوښتنه ځني ونه کړي چې تر (مز یې شکرانه) ډېره سي. خو بیا به یې د خان سره ویل چې اوس یې پرېږده کوم وخت چې کار وسي او ټول خطرات تېر سي نو البته هغه وخت به یې خوشحاله کړي. یوه لوېشت مځکه که راوګټي نو هم تر هر څه ښه ده او هیڅ قیمت نه لري.

سپین بیا په یو احترام لرونکي ږغ ور ځني پوښتنه وکړه:

"زما د دغه میرې پلار ګني که څه هم خواره ده او څه نه لري خو کلک خلک معلومېږي. که یوه پلا په لاره کي راته ودرېدل او پښې یې ټینګې کړې نو بیا به څه کوو؟.

دوهمه خبره دا ده چې ته وایې هلک به په یوه بلا وخورو. که چېري خلک او ماماګان یې راخبر سي نو څه ځواب به وایو. دا

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوالونه مي څکه دلته وکړل چې ښه ده د هر سي تري اوس لا وتړلي سي".

خان ورته وويل:

"زويه! ستا دا پوښتني او لارښودني داسي دي (لکه لمسی چې انا ته... ورښيي) ما دغه ټول اړخونه څېړلي دي او د هر مشکل لپاره مي په زړه پوري لاره موندلې ده. هغه کورني څه کولای سي؟ که په دغو ټولو کارو سر تر پايه خبر سي نو بيا يې هم څه د لاسه نه کېږي څکه چې موږ په سړو کي پر بېښ يو. که لاړ سي عرض وکړي نو دا خو زما نسوار هم نه دي څکه چې شکر دی غرانونه شته چې ويې شيندو. يوه خبره به زه درته وکړم چې نن ورځ غران هر څه کولای سي، او هر ډول درنه ډېره اوچتولای سي، زموږ پاړسي ويونکي ورونه خو اوس پيسه (مشکل کشا) بولي که چېري (خدای دي نه کړي) ډېره سخته راغله نو صاحبزاده صاحب او... صاحب خو شته، دوی چې مازي سترګي وښوروي هغه کار د خدای په فضل سره بيا سوی وي.

په زويه! په دغو خبرو پسي به نه ګرځې، که دي زړه غواړي چې ښې حاصل لرونکې مځکې او شنه باغونه ولري او له دغه اړخه دي هم زړه نور ډاډه سي نو دغه کار وکړه، او بيا سوکه ورته کښېنه او خدای يادوه".

له لږ څه ځنډ څخه وروسته خان بيا پر بړغ کړل:

"ته په خپله ملاصاحب ته څه مه وايه هغه به زه په خپله ژبه پوه کړم، څکه ته به په داسي ژبه ورته ووايې چې وبه ترهيږي".

په دغه وخت کي سپين ته خپل اکا ميرامد ور په زړه سو او لکه نابېره چې يې د خپل مقصد په لاره کي يو لوی مانع ليدلی وي، بړغ يې کړه چې "د ميرامد کاکا څه تری تړي؟".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان د سترګو په کونج کي ورته وکتل او وې ويل:

"هغه زما په زړه کي دومره اهميت نه لري، په خپله دی خورا سپين ږيری دی. دا ګومان نه کېږي چي تر ډېره دي ژوندی وي، د داسي کارونو اجرا کول خو وخت غواړي، داسي نه ده چي نن موړ وويل او سبا يې سمدستي اجرا کړو. هر کار خپل يو ترتيب لري.

دوهم ټکی دا دی چي ته خبر يې چي ميرامد او ستا پلار له شلو پنځه ويشتو کلو را ايسته هيڅ خبري نه سره کولې. دا لا څه کوې چي يو د بل په مرګ خورا خوشحاله وه.

ګومان کوم چي کيسه به يې ستا ټوله په ياد وي، اوس هم ميرامد وايي چي زما ټول حق ده وخوړ او زه يې لڅ لغړ وشړلم. له ما سره هم څه خبري نه کوي او کوږ مغزی را سره ګرځي. ځکه چي دی دغه فکر کوي او هر چېري وايي چي ما د ده له ورور سره د ده په خلاف مرسته کوله. نو د ميرامد زړه له تاسي ټولو څخه تور دی، ډېر ځلي يې ويلي دي چي که ټول اور واخلي زه به سترګي ور کېږې نه کړم.

په دې څو وروستيو ورځو کي چي ځي او راځي او يا دي د پلار پر مړي باندي دومره هغې خوا او دې خواته غورځېده مقصد يې دا و چي دی هم کوم شواروز (شبانه روز) ځکه په لاس راوړي، او په دغه اړ دوړ کي دی هم يو شی تر لاسه کړي".

خو دوی په دغو خبرو اترو بوخت وو چي ملا صاحب بېرته له ماجت څخه راغی. ځکه چي د انګړ ور تړلی نه و بې له کوم ټک او ټوک څخه سيخ هغې خوني ته روان دی چي هلته لومړی خان او سپين سره ناست وو.

کوم وخت چي ملا تر لومړي انګړ تېرېده نو لړ شان ته خوږ يې تر غوږو سو او پړېکړي پرېکړي ټکي يې تر غوږو ورځي چي

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځيني يې اوري او ځيني نه. مثلاً يو ځل يې د يوې ښځې ږغ داسې واورېده چې ويل يې "سپين سرې (مقصد يې د سپين مور وه) خو لکه چې کوم چل يې جوړ کړی دی چې ځان ته يې لوګی راخېژي او څه پخوي، څوک يې مېلمانه دي؟".

يو بل ږغ: "د چرګانو کفهاري و، خان ... مېلمه يا صاحب... ".

ملا صاحب چې په خونه ورننووت او په خپل ځای کښېناست نو په داسې حال کې چې له جېب څخه يې تسبې را ايستلې سپين ته يې وويل:

"ته خو د کور او کاله مشر يې اوس د خپل پلار په ځای ناست يې، د ټولو خلکو سترګې تا ته دراوړي، ما څو ورځې پخوا اورېدلې وه او اوس مې هم تقريباً په خپله يقين راغی چې ستاسې په کور کې څه لږه بې انتظامي ښکاره کېږي، هلک، ښځه او کوچني ټول په خپل سر غونډي راته معلوم سول، که دغه وضعيت (خدای دې نه کړي) پسې اوږد سي نو ستاسې د کورني نوم به بدسي او تاسې ته به دنيا يې تاوانونه واوړي. دا خبري دلته ستا د خبر لپاره در ته کوم.

خان صاحب هم حاضر دی. که بد وايم دی دې راته ووايي".

خان صاحب په ښه مينه او توده لهجه ورغبرګه کړه:

"صاحبه! اوس زمانه تر خان تېره ده، څوک د چا خبري ته غوږ نه نيسي، هر څه سړی دباندې کولای سي، خو کور او کاله ته چې راسي هر څه ورځني هېر سي او دلته د کاله د غړو په لاس لوبېږي، د احمدشاه بابا دا خبره دې نه ده اورېدلې چې ويلي يې دي:

"ټوله دنيا مې ايله کړه بې د نغري له غاړي نه".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته زما مقصد دا نه دی چي ګواکي زه ستا د وینا طرفداري نه کوم او یا دا وایم چي خپل کهول په واک کي درلودل ښه کار نه دی، بلکي مقصد مي دا دی چي دغه کار که څه هم ډېر ګران دی خو بیا هم باید تر یوه حده پوري خو وسي او زه هم ستا د وینا ملاتړ کوم".

ملا د خپلوی او همدردی په لهجه خپله وینا پسي اوږده کړه او ويې ويل:

"ستا خبره خو په سلو کي سل رښتیا ده، خو څکه چي دا یو لوی کور یادېږي او هر چاسترګي ورته نیولې دي نو دوی ته ښځي ضروري ده چي خپله لمن تل تر خپلو پښو لاندي وساتي او پرې نږدې چي خلک دوی په ناوړه خوله یاد کړي. شکر دی غنم يې په کندوانو کي نه ځایېږي. په باغونو کي يې اسان ستړي کېږي. لویه ډله مزدوران او بزګران لري. په دینداری کي هم ښه دي خو که تر دې لا ښه وای نو ښه به وه.

"غوږي چي هر څومره غوړ وي هغومره ښه وي".

زه چي ده ته څه وایم له لورېنې يې وایم. که دوی یعني دغسي شتمن خلک په آب وعزت کي وي او ډوډی يې پنډه وي نو څرګنده ده چي زموږ هم عزت دی او ډوډی به مو پنډه وي. خو که دوی خدای دي نه کوي داسي نه وي او یا خوار وي نو توبه له دې لوڅګانو یعني اوپره خلکو، او پره خلک خو په هیڅ بند نه وي".

سپین لږ څه سور او شین سو او بیا يې په یوه لاپو که غوندي بږغ ورته وویل:

"زه پوهېږم چي ستا نصیحتونه تل زموږ د فایدې لپاره وي. له دې کبله چي ستا پر موږ زړه خوږېږي او زموږ د هوساېي او نېکمرغی سره مینه لرې، نو څکه دا راته وایاست. خو زه داله زړه درته وایم چي ما تل په دغه برخه کي ډېر کوښښ کړی دی او دا

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

مي هيله ده چي ږغ مو دبانـدي ونـه وخـي خـو څـه وکـړم هيڅ خواتـه مـي مـخ نـه اوړي. دا ښـځي يعنـي ميـرې ګـاني مـي وهلـې او ترټلـې هـم دي خـو سـره لـه هغـه بيـا هـم دوی يـوه پـر بلـي بانـدي دا ډول سـره غـورځي لکـه پيـشياني. زه خـولـه همـدې جهتـه دا غـواړم چـي ژر ځـان لـه دغـه ډول نـاوړو جنجـالونو څخـه خـلاص کـړم او هـره يـوه پـر ځـای کـښېنوم. او پـه خپلـه خپلـې غريبـی تـه د خپـل پـلار پـه شـان دوام ورکـړم. دغـه کارونـه بـه هـم انـشاءالله تعـالیٰ سـتا او د خـان صـاحب پـه برکت اجرا کړم".

دا خبـره چـي يـې خلاصـوله سمدلاسـه يـې د خپـل پـلار کـالي چـي بايـد لـه ډوډۍ خوړلـو څخـه وروسـته يـې مـلا تـه ورکـړي ور پـه يـاد سـول. او لـه خپـل ځـای څخـه اوچـت جـګ سـو. دواړو (ملاصـاحب او خـان صـاحب) تـه يـې مـخ راسـتون کـړ چـي د يـو څـو دقيقـو لپـاره اجـازه ورکـړي. د اجـازې اخيـستلو څخـه وروسـته چټـک مورتـه چـي پـه ځالـه (اشـپزخانه) کـي يـې د مېلمنـو لپـاره ډوډۍ تياروله راغی او ورته ويې ويل:

"ادې جـانې! زمـا خـو بېخـي هېـر سـوي وو. د بابـا کـالي بايـد خونـدي يـو ځـای سـره ايـښي وي هغـه تيـار کـښېږده چـي د ډوډۍ خوړلـو څخـه وروسـته سمدلاسـه يـې مـلا تـه ورکـړو او هـم درباتـدي زيـری کـوم چـي خـان صـاحب او ملاصـاحب دواړه زمـوږ د ګټـي او فايـدې لپـاره فکـر او کـار کـوي. وايـي چـي د نـورو ميرو ګـانو او ميرېـزو زامنـو او لوڼـو لاس بـه داسـي وکـاږي چـي د پـای لـوی بـاغ او د کـڅ ښـي پستې خاوري مځکې به موږ ته په وېش کي راولي".

پـه دغـه آن کـي مـور يـې پـه خولـه لاس کښېښود او پـه اشـاره يې پوه کړ چي د ځالي په هغه بله برخـه کـي چـي هلتـه لـوی تنور هـم ايـښي دی د دې دوهمـه بـن ناسـته ده او کټـو اېـشوي. يـوه اووه کلنـه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لوري يې هم ورسره ده. ده بېرته په عادي ږغ خولې. څه سوکه ورته وويل چې:

"پروانه لري هغه خو په غوږو درنه ده څه به اوري. نجلۍ يې په دې خبرو نه پوهېږي".

د دې وينا وروستي ټکي يې تمام اوه چې د ښالي هغې بلې برخي ته ورننووت او ميرې ته يې وويل:

"دلته څه غواړې؟ څه ورکه شه په هر ځای کې ستاناپاکه ارواح ګرځي. يو چېري به درڅخه خلاص نه سم بلا دې په دا پلن مخ سه".

لومړی تر هغه چې دا څه ووايي د هغې کوچنی لور و وېرېدله او په ژړا سوه او د مور په څنګ ورننوتله دا ځکه چې دوې ورځې پخوا يې په څپېړه دا ړول وهلې وه چې خوله يې په خاورو تللې وه بيا يې مېرې په قهر ورته وويل:

"زړه دې وچ سه بابايي هم ته رابانډې کوې؟ نن خو د کتوي د پخولو وار زما و، ڼوړې مې هم د (جانان) په ماينې پخه کړه (جانان د دوی بزګر و). په خپله خو تاسې د ځان لپاره چرګان غځولي دي او وريجې پخوئ، برېزی او غړومبي لا پر مالرې؟ دا بد وکر دې خاورې شه".

د سپين مور سمدلاسه ورته وراغله او بې له دې چې لږ څه د ادب مراعات وکړي په ښکنځلو يې خوله پورې کړه. نژدې وه چې خورا لويه ماره خيني جوړه سي. خو سپين دوی سره پوري وهلې او خپله مور يې بېرته د ښالي دابلې برخې ته راو ايستله. بيا يې مور ورته وويل:

"کالي له ما سره نه شته هغه خو دې د کشري مېرې سره دي. زه په خبره يم چې کالي يې ټول يو ځای کړي دي او په (ګوګو) کې يې ايښي دي.

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یوه ورځ یې ماته هم وویل چې کالي یې نغښتي دي او که سپین هغه چاته ورکول نو له ما څخه دې یوسي خو په دې څو وروستیو ورځو کې دا له ما سره یو څه بړ سکه ده. او که یې نه درکول نو نیغ د (ګوګو) خواته ور تېر سه او په خپله یې راواخله".

سپین په دې وو پوه شو چې د آب مبلمانه یې یو اخې په کوټه کې پرې ایښي دي او په خپله د ښځو د دعوو او جګړو په جال کښېوتلی دی نو هغه په بېړه د هغې مېرې د خونې خواته ور تېر سو. او دا یې د ځان سره غوټه کړې وه چې که یې په سمه درنه کړل نو سمدلاسه به په کې لوېږي، او داسې به یې وهې لکه....

خو د سپین ستوری لوړ و. کوم وخت چې دی ورته د هغې مېرې په خونه کې یې یوه کوچنی اته کلنه میرېزۍ خور ناسته وه او سپین ته یې وویل:

"ادې اوس دستې د دلو ادې کره ورغله راځې".

سپین لږ څه په ترېو تندې ورته وویل:

"د بابا کالي یې چېرې ایښي دي؟".

نجلۍ له واره د (ګوګو) خواته ورغله او هغه کمبله یې پورته کول غوښتل چې پر ګوګو کې یې وېړ راخړولي وو. خو وس یې پرې ونه رسېده او ورور ته یې وویل: "دلته لالا!".

سپین سمدلاسه ټول کالي له ګوګو څخه راوایستل او د خونې پر غولي باندې یې واچول، بیا یې نو په خورا خوشحالۍ او د بریالیتوب په ږغ وویل:

"زرغونه شې خورجانې!".

هر کله چې کالي ډېر وو نو هغه یې په دوه پلا یووړل.

ملاصاحب چې سپین تر کالیو لاندې بار ولید خورا خوشحاله سو او تندی یې وېړ سره ولاړ او له ډېرې خوشحالۍ څخه یې تقریباً غاړه سره مبنتې وه. خو په زحمت یې ورته وویل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"سپينه زويه! پوري ستړي سوی به يې؟، تا خو به کشرانو ته ويل چي دغه کار وکړي".

خان صاحب باندي را بړغ کړل:

"ملاصاحب خو دي اوس وغتاوه. سپينه! د اسقاط د ورځي کسات دي وروکيښ. ملاصاحب ما خو درته وويل چي د مرحوم په مينه خلگ پاته سوي دي او داسي هم نه ده چي ته به وا سپيره ړاگ دی".

سپين بيا د باندي راوتل غوښتل چي ملا ورته وويل:

"له خبره؟ راسه کښېنه".

"نور لا هم شته چي هغه راوړم نو به بيا کښېنم".

په دې چي ملاصاحب له ډېري خوشحالي په کاليو کي نه ځايېدي خان صاحب وپوهېده او په يوه احسان اچوونکي لهجه يې وويل:

"صاحبه! پرېږده چي هغه هم راوړي. زما هم دغه اټکل و چي نور کالي به هم وي. ځکه مرحوم خو يو اوپره مزدور او يا بزگر نه و چي خلگ بايد د دوی د غاړي کالي سمدلاسه سوځي چي له سپږو. خيرو او ناروغيو څخه خلاص سي".

د خان دا پورته وينا چي تمامېدله سپين بيا په کاليو بار راننووت او په هغو پخوانيو کالو باندي يې واچول.

ملاصاحب دې منظري خورا خان ته جذب کړ او بې له ارادې يې وويل:

"شکر دی خدايه چي په دين د اسلام يو. خدای خو موږ او تاسي ته هر څه راکړي دي خو مازي موږ يې د ليدو سترگي نه لرو. الله تعالی...".

په دې ځای کي خان صاحب د ده خبره غوڅه کړه او ورته يې وويل چي:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"که دي خوښه وي لومړی تر ډوډۍ به کالي وګورو. خو که سپین وایي چې ډوډۍ بېخي نږدې او تیاره ده نو البته وروسته له ډوډۍ به یې وګورو".

سپین ومسل: "ډوډۍ هم نږدې ده".

ملا صاحب وویل:

"په کتاب کې یې راوړي دي چې (لومړی طعام او بیا کلام) د کالو کوټه خو درنه ده او لویه برېښي. که اوس یې له لیدو پیل وسي داسي ژر به یې خلاصه نه کړو خو په مړه ګېډه چې دغه کار وسي خورا به خوندور وي. خو بیا هم که ستاسي خوښه وي".

خان صاحب غوښتل چې څه ووایي خو ملا صاحب بیا خپله خبره پسې اوږده کړه او ویې ویل:

"موږ او تاسي باید په هر حال شکر وکاږو چپ له کفره. خان صاحب که مي له زړه پوښتي د پښتو متل دی چې (په ګاخر یې نه یم په خرپ یې یم).

صاحبزاده صاحب خو زموږ او ستاسي د سر سترګي دی او لوی روحاني سړی دی، خو دا هم باید ووایم چې موږ هم د نبي په مسله ناست یو.

هغه بله ورځ چا په خبرو کې یاده کړه چې سپین د خپل پلار آس سره د ټولو اسبابو هغه مبارک ته ورولېږه. په دې خو خورا خوشحاله سوم چې بې ځایه ګام نه دی اخیست سوی او زما او د ده به منځ کې هیڅ توپیر نه سته خو لږ څه مي دا زړه راته لږ سو چې زه خو به یې هم یادولم. بې له دنیایي او مادي مرستو چې ماله مرحوم سره کړې دي. ټول عمر یې امام هم وم. په کور او کاله کې هم خان داسي لږ غوندي بې سېکه راته ښکاریده. خو اوس تاسي او سپین د زړه پر پرهار باندي پنډکی راکښېښوده.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای دي تاسو تـه پـه درنـه سـترګه وګـوري. خـدای مـو جنتونـه ځای کړه.

مـوږ سـپين ږګـړي خـو ستاسـي دعاګويـان يـو. تـل ستاسـي ښـه او بري غواړو".

ملا صاحب خپلـه خبـره پـه مـشکل سـره خلاصـه کـړې وه. چـي د سپين خور ګډوه او چلمچي راوړل.

خـان صـاحب دواړه وزرونـه اوچـت کـړل او پـه داسـي حـال کـي چي سترېا يي کښله وويل:

"يـو چـړي لـه مـلا څخـه پوښـتنه وکـړه چـي پـه نـړۍ کـي کـوم ساز خوند کـوي؟ ده ورتـه وويـل چـي د چلمچـي او ګـډوې سـاز تـر هـر څـه ښـه خونـد کـوي. ځکـه دغـه سـاز د نعمتونـو د راوړلـو څـرک وي نـو اوس هم د ګډوې او چلمچي شرنګهارې خورا خوند وکړ".

ملاصـاحب پـه داسـي حـال کـي چـي د خپـل لاس تـسپې يـې سره غونډولې او جيب ته کولې يې وويل:

"تـه ښـه وايـې پـه کتـابو کـي يـې د خوړلـو او څـښلو دشـيانو تعريـف خـورا ډېـر راوړی دی، خـو اوس کـه رښـتيا درتـه ووايـم زمانـه اخـره سـوې ده پـه هـيڅ شـي کـي خونـد پاتـه نـه دی. لـه هـر شـي څخـه بر کـت تللـی دی. لـه انـسانانو هـم سـبک ختلـی دی خـدای مـودي ايمان ته خبر کړي".

ده چـي دا خبـره تمامولـه د سـپين خـور لـه مخـه چلمچـي ورتـه کښېښود. ملاصـاحب اشـاره ورتـه وکـړه چـي لـومړی خـان صـاحب ته اوبه ور واچوي. خو خان صاحب لږ څه په جدي لهجه وويل:

"پـه داسـي ځـايو کـي خـو لـومړی حـق د علمـاوو وي. علمـا خـو زمـوږ د سـترګو تـور دي، کـه دوی نـه وي نـو نـړۍ نـه شـته هـر څـه بـه وران ويجـاړ سـي. پـه تېـره بيـا زمـوږ د خانـانو لپـاره خـو خـورا مرسـتيال بلل کېږي. ورواچوه نجلې ملاصاحب ته اوبه ورواچوه".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملا په داسي حال کي چي لاسونه يې اوبو ته ونيول غاړي يې تازه کړي او په خواږه ږغ يې وويل:

"سپينه! ما تاته د کور او د کاله د ښه انتظام په خصوص کي څه وويل خو بيا زموږ په خبرو کي نوري خبري راکښېوتې. نو مقصد مي دا و چي زه اوس دلته راتلم د ښځو ږغ مي تر غوږو سو چي ما ګومان وکړ چي دوی له شنه زړه خبري کوي نو ما هغه وخت له خان سره فکر وکړ چي کاشکي له دغسي لويو کورو د ښځو ږغ په زوره نه اورېدل کېدای او هر کار يې په پټه خوله اجرا کېدای".

کوم چي کوندري وغوړول سو او ډوډۍ پر کښېښودل سوه او ملاصاحب ډوډۍ ته رابېرته کېده نو يې بيا خپلو دواړو ملګرو (خان او سپين) ته وويل:

"لومړی تر دې چي په ډوډۍ پيل وسي (بسم الله) ويل. د ډوډۍ برکت زياتوي او کوم وخت چي ډوډۍ وخوړله سي نو (شکر) ويل د نعمتونو د ډېر والي سبب کېږي، که څه هم دغه ټکي ما تاسو ته څو-څو خله ويلي دي خو دلته مي ځکه بيا درته په ياد کړ چي ډوډۍ راوړله سوه".

د ډوډۍ له خوړلو څخه وروسته ملا صاحب د لاسو د پرېمنځلو څخه وروسته د کالو خواته چي سپين د خوني په يوه ګوټ کي کوټه کړي وو ورغی او لومړی يې پوستين راپورته کړ. دغه پوستين د ګيدړو او خورا ښه خړ، ورېښمين پوښ يې درلوده. د ګيدړو په وړيو يې لاس وواهه او دا چي تارونه يې خورا پاسته او په زړه پوري وو خوشحالهسو. بيا يې د کاليو هره ټوټه را اخيستله او بلې خواته يې کښېښودله.

خان صاحب هم ورغی او د پوستين او د اوږده کوټ صفت يې خورا ډېر وکړ او وې ويل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ملاصاحب اوس نو له هري خواري ووتلې، خداى داسې سيان در کړل چې په خوب کې دي نه وو ليدلي. خداى دې د پلار برکت په سپين باندې کښېږدي، او توفيق دې ورکړي چې هغه رويه چې د ده پلار له ماو تا سره درلوده پسې تعقيب کړي. زه دا نه وايم چې ښه رويه او ښه کړه وړه يواځې له يوې خوا کېداى سي زما مقصد دا دى چې تک خوله يو لاس نه خېژي. نو موږ ته دې هم خداى وس راکړي چې هغه څه چې د سپين خوښه وي هغسې وکړو. په تېره بيا څرنګه چې ما ورته وويل. زموږ د داسې ښو کولو او مرستې وخت خورا نږدې دى".

په دې آن کې د سپين مور او دوه نور کوچني ورونه رانوتل. او لوښو او کونډري د ټولو هڅه يې وکړه. خان صاحب دا پورته خبري چې د دعا رنګ يې هم درلود د سپين په مور باندې خورا ښې ولګېدې او خان صاحب ته يې وويل:

"سپين خو لا اوس هلک دى په ټولو چارو او کارو دومره پوه نه دى. که څه هم د ده پلار ډېر کوښښ کاوه چې دى ښه (باولي) کړي او د دنيا په هره چاره يې پوه کړي خو له يوې خوا ژوند مهلت ور نه کړ او له بلې خوا دا نورو ښځو نه پرېښود او تل به يې په غوږو کې ډول ـ ډول ناوړه او بې حقيقته خبري ورپو کړې. چې پرده باندې به يې يو راز يا بل راز اغېزه کوله.

خان صاحب ستا قدر خو پر موږ دى او تل تا موږ له بيابانه ښه ساتلي يو. په يوه شي مې اندېښنه خورا زياته ده، خان صاحب خداى به يې کوي او ته به يې کوې مقصد مې د سپين پچه ده چې راغور ځېدونکې ده. که سږ راغله او که له کاله. خداى دې نه کړي که د ده پچه راغله نو ټول کور به سرې غرمې ته ووځي. زما نور زامن واړه دي او بنزيان مې اومه خوري. که څه هم يوه ورخ د سپين پلار هم تا ته په دې باره کې څه ويلي وو، او تا ورسره

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(هوکې) کړې وه چې له دې سرګردانۍ څخه به يې خلاصوې خو بيا په دې برخه کې څه نه دي ويلي سوي".

خان صاحب د واره پر را ادرسته کړه:

"ادې دا څه کار دی؟ موږ خو ستا د دعا له برکته پيلان په ګنډه منډو. والله که يې څوک پته موندلای سي او ته داسي په خواره خوله کي راته وايې. تا ته زېری در کوم چي هغه مي د وخته له جدول څخه غورخولی دی هيڅ پچه يې نه غورځي. خو که چېري يې پچه راغلې هم وای نو ما او د ده پلار دې ته بشه او په زړه پوري لاره سنجولې وه. هغه دا چي سمدلاسه به مو د ... صاحب په مدرسه کي څېره کړی وای او په دغه ډول به د علم دين د تحصيل په نامه سرې سترګي ګرځېدای. والله که چاچپ ور ته کتلې وای. خو دا درته واړې در کوم چي دې ته هم حاجت پاته نه سو او کار مو دې سره جوړ کړی دی، که دا هم فرضاً نه وای سوی شکر د سپين دنيا خو لړه نه ده. دا متل خو به دې اورېدلی وي "پيسه د زوی سر وهي". نو ستا حلق په څه وچ دی".

د دوی د دې خبرو په وخت کي ملاصاحب (پوستين) اغوستی و او هغه يې په خان برابر اوه او هره ګړی يې خپلو پښو ته کتل چي پر جوړ دی او که اوږد؟.

خان صاحب چي خپله لومړی خبره خلاصوله نو يې پر بيرغ کړه:

"ستا او د خدای بخښلي ونه خو سره برابره غوندي ښکارېده خو پوستين يې لږ څه اوږد ښکارېږي. زه د دې تکي پر خوا يم چي لږ څه اوږد وي ښه دی، ځکه عالمان تل اوږده شيان اغوندي او سر تر پښو پوري پټ خوښ دي".

په دې حال کي د سپين د مور اوښکي د لالټين تر رڼا وځلېدلې او يوه دقيقه وروسته کوم چي ملاصاحب پر خان باندي

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مړي بالا پوښ سماوه د دې سوک سو. خان صاحب په ملا باندي لږ څه په منت لږلي ږغ ناري کړل:

"دا شیان اوس پرېږده هر کار خپل وخت لري".

د ملا صاحب اصل تکي ته پام سو او په بیړه یې هغه له خانه لري کړ. خو د نورو کالو په ترتیب بوخت سو او په دغه فکر کي و چي دا به په څه ډول په یوه پلا یوسي. لومړی تر دې چي سپین ته ووایي چي یو بزګر ته ږغ کړي چي دغه شیان بیا له ده سره ورسوي. د خان صاحب ږغ یې تر غوږ سو چي د سپین مور یې دلاسا کوله او ورته یې ویل:

"مرګ خو حقه پیاله ده چي هر څوک یې څکي. خدای بخښلی خورا طالېمن سړی و چي د خپل مشر زوی او نورو خپلو خپلوانو په یامه پټ سو او هم په دې بختور دی چي سترګي یې تر شا کړې نه دي، ځکه چي کامل یقین یې و چي دنیا یې دومره ډېره کړې ده چي لمسیان به یې تمامه نه کړی سي. نو ته باید په دې سر لوړې سي چي نن ورځ ستا د مېړه داسي ښه شیان پاته سوي دي چي هغه تاسو ملا ته ورکوئ او یا یې خېرا توئ، په دې باندي باید تاسو شکر وکاږئ، که خدای بخښلي څه نه درلودای او لکه دا نور اوپره اولڅ لغړ خلګ (خدای دي نه کړي) مړ وای نو هم به ناسته وې. یه ادې ته باید تر هر چا ډېره خوشحالي وکړي بله خبره خو دا ده چي تا دا کالي که څه هم د خدای په نامه ورکړل خو داسي خای او داسي سړي ته دي ورکړل چي هغه ستاسي په دنیایي درد هم خوږلي دي او خوري یې".

"که مي له زړه پوښتې نو وروسته له هغه چي د سپین پلار دوهمه ښځه وکړه ماته یې بیا د زړه خواږه نه دي راکړي او سم ږغ یې راباندي کړی نه دی. زما او د ده عمر ټول په خواشیني کي تېر سو نو اوس هیڅ دلیل نه شته چي زه دي پر ده باندي وژاړم او یا

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دي په دې باندي وژاړم چې د ده کالي ولې بل څوک اغوندي. هسې مازې غريب راته و درېد او بې واکه مې اوښکي له سترګو توی سوې، خوله يوه جهته مې په ده خوار هم زړه سوځي هغه دا چي په دغه دومره دنيا کي ده د آرامی نفس و نه کېښ او ټول عمر يې په خواشيني او غم کي تېر کړ. که به دباندي لاړ. نو له خپلو بزګرانو او پوروړو سره به په سر وتلی و او کور ته به شين زړه راغی، او کښېناستلی به لا نه و چې د ښځو او هلکانو له جنجاله نو سره به يې مشغولاوه. په يو سبب خو ښه سو چي خدای يې خوله پټه کړه او لږ څه آرام سو".

له لږ څه ساه اچولو څخه وروسته يې بيا وويل:

"خان صاحب په دې زړه راپوره کړ چي د هلک (سپين) د پچي تری دي تړلې دي، ماخو ځله په دې برخه کي له سپين څخه پوښتنه کړې وه. خو هغه ماته کوم په زړه پوري ځواب راکړی نه و. خو اوس دي (خېر يوسي) زړه پر پښتي کړ".

لومړی تر هغه چې خان صاحب يو څه ووايي سپين مور ته لږ څه تريو سو او تر شونډانو لاندي يې وويل:

"ادې ته خو بيا باندي سوې. کله به له ايشه کښېنې؟ بس دی پرې مورده چي مور يو څه خبري سره وکړو".

ملا:

"سپينه د مور په خوله پوري ډېر مه مښله! په کتابونو يي کي يې راوړي دي چي جنت د مور او پلار تر پښو لاندي دی"

خان صاحب:

"ادې! مور چي اوس له ډوډۍ خوړلو څخه بې غمه سو نو غواړو چي ستاسي د کور و کاله په شاوخوا کي يو څه سره ووايو. او په دې برخه کي ځانونه سره پوه کړو. نو که ته مور يوه ګړی

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېږدي ښه به وي ځکه چي بيا ملا صاحب د ماخوستن لمانځه ته درومي".

د سپين مور سره له خپله کوچني زويه سمدلاسه ووتله بيا ملا سپين ته وويل:

"لومړی تر هغه چي بزګران ځملي او ويده سي که دي چا ته وويل چي بيا له ما سره دغه کالي تر کوره پوري ورسوي. ځکه چي تياره ده زه ټول يواځي نه شم وړلای تا ته دي خدای بر کتونه در کړي. ښه دي لاندي باندي پټ کړم. اوس مي نو مظلمه په خپله غاړه".

خان صاحب:

"ښه وايي سپنيه اوس لا يو بزګر خبر کړه. دوی خو چي لمر لا په متي لوېدلی وي په خپلو غارو نتوځي".

"ملا صاحب تر څو چي سپين بېر ته راګرځي ماوتا به يو څه سره وګړېږو".

سپين چي تر وره ووت نو ملا صاحب په داسي حال کي چي د خپلو سپينو زرو په غابښتومبني يې د غابښ په ټومبلو پيل کاوه خان صاحب ته يې وويل چي:

"ستا يو شي تر زامه سو. او که تر اوسه پوري لا دغسي ناست يې؟ مورږ ملايان يو ښه خوی لرو چي په لږ شي هم غاړه باسو خو ستاسي زړونه لوی دي او په دغو سپکو شيانو مو ښه نه کېږي".

خان:

"زما غم مه خوره ملا صاحب! موږ ته به هم خپل نصيب راورسېږي صبر ښه دی. نه دي دي اورېدلي چي د (صبر ونه په مراد پخېږي).

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

تـه غـوږ ونیـسه اوس یـې څرنګـه کـوې. چـې د دوی لاس سـره وخېژي. مـا خـو پـه خپلـه داسـي اټکـل وهلـی دی چـي بایـد لـومړی دوی سـره جـلا سـي. یعنـي وېـش وکـړي. بیـا هـره ښـځه پـوهېږي او کـار یـې مګـر پـه دې ترتیـب بـه د دوی ګـزاره لـږ څـه مـشکله غونـدي سـي، لـه دې کبلـه چـي دغـه مـشکلات ایـسته کـړل سـي نـو ښـه دا ده چـي دوې ښـځي سره لـه خپلو اولادونـو یـوې خواتـه سـي او دوې نـوري بلي خواته.

د سـپین مـور او هغـه ښـځه چـي یـو زوی او یـوه لـور لـري سـره یـو ځای سي او نوري دوې دي یو ځای بلي خواته خپله لاره وهي.

سـپین دې تـه خـورا پـه تلوسـه دی چـي ژر تـر ژره هغـه کـښته لـوی بـاغ د ځـان کـړي، ځکـه چـي پـه کلـي کـي بـل داسـي څـوک د خـولې د پرېکـړي سـړی نـه شـته، نـو څرګنـده ده چـي زه او تـه بـه پـه دغـه کـار کـي ناسـت یـو او دریـم تـوب (منځګړ تـوب) بـه کـوو. زمـا خـو ځکـه دغـه بـاغ پـه سـپین بانـدي لـورېږي چـي دی یـو سـړی بربښـي او د سپین کـالیو او سـپین پګړیـو قـدر ورسـره دی. یـوه ورځ کـه سـړی پـه کـوم ځـای کـي اړ او محتـاج سـي نـو د ده لـه دنیـا څخـه بـه ګټـه واخلـي. دغـه نـور ورونـه خـو یـې کوچنیـان دي شـپې او ورځـي نـه دي پـرې تېـري سـوې، نـو لـه دې کبلـه دوی د هـیڅ ښـي نـه سـي کېـدلای، نـو مـا غوښـتل چـي لـه تـا څخـه پوښـتنه وکـړم چـي څـه وخـت بـه د دوی لاسـونه سـره کـاږو او سـپین تـه د دغـه لـوی بـاغ ورکولـو تـه د شـریعت غانبې څه ډول برابروې؟".

خـدای دي خېـر کـړي دا خبـري خـو پـه سـر کـي اسـانه دي، دومـره ډېـر کونجـان نـه لـري کـه دي خـو ښـه وي صـاحبزاده صـاحب بـه هم خبر کړو او د هغـه پـه مـخ کـي بـه کـار پـه خپـل زړه سره پرې کړو، نو وینې! څـوک بـه څـه ویلي هم نه سي، هر څـوک بـه وایـي چي وېش پـه سـمه سـوی دی. کـه څـه هـم زمـا کامـل بـاور دی چـي هیڅـوک د

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای په فضل موږ ته کاره کتلای نه سي، او هر څه چي موږ وکړو هغه عادلانه ګڼي. خو بیا هم د احتیاط لپاره زما په خیال دغه ټکی ښه دی، اوس خو زمانه بده ده په هره خبره کي خاشي ماتوي. که ته بل څه په کې وایې نو هم ووایه زه یې منلو ته تیار یم. خو په دې شرط چي له شریعت څخه مخالف نه وي".

خان:

"خدای مو دي له دې څخه وژغوري چي موږ به له شریعته مخالف ګام اخلو، شکر دی مسلمانان یو. الحمدالله په دین د اسلام یو. تا په خپل عمر کي داسي کار له ما څخه لیدلی دی چي هغه په شریعت برابر نه وي، هو! په دې کي شک نه شته چي ولسي رسم ته هم ګورو خو هیڅکله داسي نه کوو چي شریعت تر پښو لاندي کړو.

سبا به د لالي اکا د کونډي مسله فیصله کوو، ته وا هغه به له شریعته مخالف فیصله کوم؟. که څه هم ما د وخته په خپل زړه کي غوټه کړې ده چي ښځه به یو بل چېري خرڅوم خو دا درته وایم چي دغه کار به تر هغه وخته پوري ونه کړم چي د شریعت غابښي ورته برابر نه کړم، تاته معلومه ده چي ما لږ داسي کارونه کړي دي چي په هغه کي مي له تا څخه مسوره نه وي اخیستې او ته هم تر هغه پوري فتوی نه راکوې تر څو چي یوه لاره ورته برابره نه کړي. زه خو تل د شریعت سره مینه لرم، د همدې شریعت په برکت موږ ته یوه خوله مړی رارسېږي او بل څوک پر لاسونو راته اوبه اچوي".

ملا صاحب د ده ښه او د مېړاني کارونه وستایل:

"ستا په غیاب کي ما تل ویلي دي چي ته د شریعت سره خورا مینه لري. هیڅ وخت دي شریعت خوار کړی نه دی. بل خوی دي دا ښه دی چي پر خپل لمانځه او اوداسه باندي ښه ټینګ

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولاړ یې. ستالمونځ ماقضانه دی لیدلی. هو! هر څه چې سړی وکړي او هر ډول ګناهونه چې د سړي څخه صادر سي، خو که پر خپل لمانځه او اوداسه باندي ټینګ ونو خدای تعالیٰ ورته تر هغو ګناهونو ورتېرېږي او عفوه ورته کوي".

دا چې په ولس کي ستا شا مخکي ته نه ځي او څوک دي راپر خولی نه سي علت یې همدا دی چې دین نیولی یې او د هغه په حمایت کي یې. بندګان خو تل ګناهکار وي، درواغ ورځني وویل سي، د بل حق ورځني خوړل کېږي، ظلم ور څخه وسي او په سوونو نور کارونه یې له لاسه وسي، خو چې کلیمه شریفه ووایي او خپل لمونځ او اودس وکړي نو ډېر امید شته چې خدای تعالیٰ به یې ببر ته سپین سپېڅلی کړي".

ملا صاحب لا خپل دغه تقریر خلاص کړی نه و چې سپین په پتنوس کي د چایو لوښي په لاس په خونه راننووت او ملا ته یې ډاډ ورکړ چې دوه تنه بزګران یې د دغه کار لپاره موظف کړل، یوه ګړی وروسته به راسي او مرسته به درسره وکړي.

بیا خان صاحب وویل چې:

"شکر دی خدایه زه راضي یم خو ته مه سې ناراضه! ملاصاحب! دا د سرکاري دفترو کارونه خو زمانسوار نه دي خو دغه په شرعي مسایلو کي یو څه مات وګوډ کېږم، اوس د سپین کار څه وخت او په څه ډول خلاصوي؟".

ملا صاحب:

"څرنګه چې د خدای لاره او شریعت مقتضي وي، هغسي به کوو".

خان:

"ملاصاحب د پښتو دغه متل به نه هېروې چې وایي (برخي وېشه مړونه ګوره).

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ده لپاره بايد يوه په زړه پوري لاره وسنجول سي".

ملاصاحب:

"څرنګه چي مالومړی درته وويل "دغه کار خو په سر کي اسان دی".

په دغه ترڅ کي څو ورځي تېري سوې او په دغه ضمن کي به خان صاحب او ملاصاحب سره ليدل کتل او په دې به يې بحث کاوه چي د دغه بډای د کاله مشکلات په څه ډول حل کړي.

يعني په دې ډول يې حل کړي چي (هم خرما او هم ثواب).

يوه ورځ ملاصاحب د سهار له لمانځه وروسته د خان کره ولاړی، او هغه ته يې وويل:

"زه پوهېږم چي ته د دغه کاله دوست يې او پر دوی باندي هر ډول پيرزوينه لري. نو راسه داسي وکړو چي سپين خو زلمی دی او د خان په خبر و شر ښه پوهېږي هغه ته به خپله برخه ورمعلومه کړو. د دې نورو صغيرانو لپاره به شرعاً يو وصي وټاکو، او هغه وصي به د دوی زړه مه تر هغه وخته پوري کوي تر څو چي دوی لويېږي نو زما په خيال د دوی وصايت هم ته په غاړه واخله. په دغه صورت کي ته له سپين سره هر ډول ښه کولای سې، او څرنګه چي دي زړه وي هغسي معامله کولای سې. خو دا هم څو شرطونه لري.

لومړی دا چي دا دري ښځي پلار ګنی لري. يعني د يتيمانو ماماخېل دي هغوی بايد په دغه راضي کړل سي او يا په يو ډول د دوی زړونه په لاس راوړل سي چي په دغه کار کي خاشې ماتي نه کړي.

دوهم دا چي د صاحبزاده صاحب تر غوږ هم دا خبره ور تېره کړله سي، ځکه چي هغه مبارک هم د دې کاله د هوسايي او ښه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

والي سره مينه لري او تل د مرحوم په آس سپور د دوى کره راځي.

دريم دا چي په خپله کونډي بايد رضا کړى سي. په دي ډول کوم وخت چي ته وصي سوي نو ومنه چي د ټولو به په کي خبر وي. يعني هم تا ته ښه دى هم سپين ته او هم کونډو يتيمانو ته. د ميرامد په خصوص کي بايد ووايم چي د هغه زړه سوړ دى او د خپل مړه وررور له کور سره دومره علاقه نه لري صرف يو څو ورځي دوري دوري وخغاست خو بيا چي يې وضعيتونه وليدل او په دي پوه سو چي کوم شى نه سي ترېنه جوړولاى نو يې ټېخي لاس ورځني واخيست. له دي کبله ميرامد په هيڅ وشمېره. پر ته له دغه په ميرامد هيڅ اعتماد هم نه لري ځکه چي ټول عمر يې له خپل مړه ورور سره په دعوو او دنګلو کي تېر کړ او هر څېري به يې ناري سوري وهلې چي د ده حق يې خوړلى دى. نو ګومان نه کوم چي هغه ته دي څوک مخه ور کړي".

خان په داسي حال کي چي له ډېري خوشحالي په کالو کي نه ځايېده ملا ته وويل:

"دغه کار به شرعي مشکلات لري، نور خپل خپلوان يې ډېر دي".

"ستا صداقت، ښه سړيتوب او دا چي د خلکو له حق خوړلو څخه دي بد راځي ستا دوستانو ته به معلوم وي. نو که هغه ستا په (امانت داري) باندي شهادت ور کړي. نو البته شريعت خو تل په دغه ډول صادق وصي پسي ګرځي. که له ما څخه څوک پوښتنه وکړي نو زه به وروسته له هغه چي شاهدان تېر سي فتوىٰ ور کړم. شاهدان مي ځکه وويل چي خبره شريعت برابره سي".

خان صاحب:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"شاهدان خو به د یوې روپۍ شل تنه درته راولم، د دوی څه کمی دی خو چې خپلو بزګرانو ته ووایم د شریعت لار خو به رابرابره کړي، راغلو دې ته چې د کونډو رضایت په کار دی، دا هم دومره ګران کار نه بریښي کـه د خدای تعالیٰ او ستاسو او د صاحبزاده صاحب نظر وي نو باور وکړه چې هغه هم په یو چړوک کېږي".

خان لومړی دې مسلې ته خیر نه و، خو چې وروسته یې ښه چرت په کې وواهه نو یې د خپل وصایت د امکاناتو موضوع ښه ترا تر ستر ګو رونه و بربښېدله او له خان سره یې فیصله وکړه چې لومړی تر هر څه یو څو پورورې ورته پور ته کړي او بیا هغه په خپله ور فیصله کړي او پای کې د ده له مقصد سره مرسته وکړي سي.

سمدلاسه یې خپل ناظر یو دوو داسي کسانو ته ور واستاوه چې د هغوی مځکه او باغونه له عمرو–عمرو را ایسته د سپین پر کاله ګرو وه، او هم یې ښې ډېري پیسې په (سلم) تر ښه اخیستې وې، دغه دواړه کسان ښه د خولې د پرېکړې سړي وو، پخوا یې هم د سپین د پلار په مقابل کې سر پورته کړی و او د خپلو مځکو حاصلات یې ورځني ګرځولي وو، ځکه چې د دوی له بدي خولې څخه وېریده او ډېر یې ورسره ځېرلای نه سوای، مګر بیا په خپله دغه خان په کې مداخله وکړه او دوی دواړو ته یې خورا درانه تاوانونه ورواړول او شپږ اووه میاشتې یې په محکمو کې سرګردانه وګرځول او له خپلې خوارۍ او غریبۍ څخه یې اچولي وو، او په اصطلاح ښه یې (د سر په کاسه کې اوبه ورکړې وې)، نو له هغه وخت څخه را ایسته دوی دواړه د خان صاحب تابع بلل کېدل او هیڅکله یې د بدای د مځکو حاصلات بیا نه وو ګرځولي،

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

كوم وخت چې د خان صاحب سترګي په دوی باندي ومښتې نو سمدلاسه يې ورته وويل چې:

"هلكانو ستړي مه سئ خدای مو هر كله راولـه! د زړه خوالـه به هغه وخت درسره كوم چې تاسي كښېنئ او شلومبې او ډوډوی وخورئ".

وروسته له هغه خان صاحب ناظر ته امر وكړ چې ژر ورته ډوډۍ او شلومبې راوړي او په خپله د باندي د دې لپاره ووت چې دوی ته د ډوډۍ خوړلو موقع وركړي او هم د خپل نابېره شفقت موثرات په كې ډېر كړي.

يو تن چې (تور) نومېده دغه بل (سكاڼ) ته وويل:

"خان صاحب نن خورا مهربانه دی، نور كله به يې زموږ سلام نه اخيست او زموږ مخونو ته به يې سم نه كتل. خو اوس دا دومره نرمه او پسته وضع چې ده له موږ سره را اخيستې ده د حيرانتيا وړ ده، ته وا د دې علت به څه وي؟ بيا خو به يې كوم كوهي راته كيندلی نه وي؟. ماته خو والله خپل زړه دا وايي چې په يوه ډوله كې به مو واچوي چې عمري زموږ له خبرو او جنجالونو څخه خلاص سي".

(سكاڼ) په داسي حال كې چې په ډوډۍ پسې يې د شلومبو غوړپ كاوه وويل:

"شل پلا مې تاته ويلي دي چې په خوله باندي لاس ونيسه او د خانانو په نسبت څه مه وايه، او مه هغه چاته څه وايه چې دوی يې درولي دي. خو ستا هيڅ آرام نه راځي او تل دې په بدمايانو، خانانو او ملايانو پسې پيلتې را اخيستې دي او د هغوی ناوړه كړه وړه خلكو ته ښودل غواړې. اوس خدای خبر چېري مو په كومه بندي خانه كې وراسته كړي".

(WWW.KITABTOON.COM) كتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی دغه خبره په متې خلاصه کړې وه چې خان بیر ته راوګرځېده او بیا یې په خورا مینه ترینه پوښتنه وکړه چې هیله لري دوی دواړه هغه کار په ښه توګه وکړي کوم چې اوس دوی ته سپارل کیږي.

په دغه وخت کې د دوی په زړونو کې ډول-ډول فکرونه ورګرځېدل.

(سکاڼ) لومړی دغه فکر وکړ چې د خان صاحب چاته خواشنه سوې ده او اوس غواړي چې په دوی باندې یې پرې باسي. بیا به یې ویل چې د دې کار لپاره خو خپله د خان صاحب ښه غښتلي بزګران شته په هغوی به یې دغه کار کړی وای. خو د دوی دغه تلوسې ژر د خان په بړغ مړاوې غوندې سوې:

"دومره ګران کار نه در ته سپارم، تن سبا را شه اخیستله کیږي، کوم وخت چې د سپین ناظر درسې نو ګورئ چې غنم ور ته ورنه کړئ. ور ته ووایاست چې زیاته موږ نه غواړو چې د خپل موټ زحمت او ثمره بې انصافو بدایانو ته ورکړو، والله چې توټه-توټه مو کړې هم که شې درکړو. زما یقین دی چې ناظر یې درسره زور نه سي کولای، کوم وخت که یې زور زیاتی کاوه نو سمدلاسه یې په ډګر کې راغورځار کړئ او ښه یې وډبوئ. خو ګورئ چې کوم هډ مډ یې ورمات نه کړئ، مقصد دا دی چې وې دار کړئ.

(تور) ور ته وویل:

"په دواړو سترګو "د مړو لا کله په قیامت نه وه رضا" خو صرف دومره تکې را ته ووایه چې د دې معاملې پای به څه وي؟. یعنې په رښتیا ستا پر موږ زړه سوی دی او زموږ لوری کوې او که مو کوم بل مقصد په نظر کې دی. دا پوښتنه مې ځکه د صاحب نه وکړه چې موږ پوه کړې".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لومړی تر دې چې خان څه ووايي (سکاڼ) پر راټوپ وهل:
"ستا يي په نورو خبرو څه د خېر و شر ذمه وار په خپله خان صاحب دی زما خو سړي دومره ور ته لنډ دي چې بلي خبري ته به ونه ګورم او ښه به يې درته وډبوم".
خان په يوه خورا پسته او خوږه لهجه وويل:
"ځار تر هغه چې يو کميس يې تر تاډېر څيري کړی وي. وينې! سکاڼ چې په خبره پوه دی او تجربه يې ښه ده نو مطلب ته ژر ور ورسېده. خو ته لکه (مونډي يوم) خاوره ډېروي او خبره نه شي سره وېشلای. څه چې ما درته وويل ته هغسي وکړه. کومه خطره او بد به نه په کې وينې. ته په ما باور ولره چې کوهي ته دي نه ورغورځوم پر ته له دغه دا ته ولي له خپله ژونده سره دومره مينه لرې. يو او پره سړی يې چې اوس نو هيڅ نه دي درپاته سوي. ته که دغه کار وکړې او د بدای په مخ کي ودرېږې نو ته به څه بايلې او څه درپوري شته؟.
يه وروره! څه چې زه درته وايم هغسي کوه. بې خيري به له سره ونه وينې. تېر به هېر وې هر څه چې مو سره کړي دي هغه سوي دي. زموږ و ستاسي اوس بياله سره شروع کېږي".
خان صاحب د سپين او ملا صاحب په مقابل کي خپل وضعيت نور هم پسې پوست کړ او تر پخوا لا ډېره تواضع ورته کوي او له دواړو سره د وېش په خصوص کي په تماس کي دی.
سربېره له دغو دوو کسانو ده د سپين له نورو ميرو ګانو سره هم تګ راتګ ډېر و نښلاوه دوی ته به يې د راتلونکي ښه ژوند په باب کي غوږي او پستې خبري کولې او دا چې له دوی سره به په هره برخه کي ښه مرسته وکړای سي خوږې وعدې ورکولې.
خان صاحب په جمعه کي يو ځل يا دوه ځله د صاحبزاده صاحب ځای ته به هم ورته او له هغه سره به يې د دغه بدای د کاله

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خصوص کي کله له ليري او کله بيا له نږدې خبري اتري کولې، خو په خپله صاحبزاده صاحب په دغو وختو کي له ده څخه مانېجن غوندي دی. که څه هم په ظاهره چي خلک ډېر وي ده ته په درنه ستر گه گوري، خو چي سره يواځي سي وضعيتونه يې سا ړه سي.

يوه ورځ خان صاحب په ډ که خوله ورته وويل:

"صاحبزاده صاحب! له څه مودې را ايسي خپه غوندي ښکارې. زه چي په زړه کي گر خوم نو هيڅ داسي شی په ياد نه راځي چي هغه به ستا د خپگان موجب سوی وي. خو بيا هم نه ويل کېږي انسان له خطا څخه خالي نه دی، که ما کومه گناه کړې وي هيله کوم چي راته ووايې، ځکه چي زما او ستا په منځ کي خو د زړه بدوالي او مانېجني گنجايش نه لري. خدای دي نه کړي يوه ورځ به د دواړو لپاره ضررناکه ثابته سوې وي".

د دې وروستيو جملو په اداکولو سره صاحبزاده صاحب لږ څه سور وشين سو او طبيعت يې پرله واوښت او په يو وچ بږغ يې ورته وويل:

"ما ستا په سر باندي هغه بل خان له خاني څخه وايست چي له پلاره او له نيکه خان و. که دي په ياد وي همدا زه وم چي خلکو ته مي ستا د نيت خبري وکړې او دا مي ورته وويل چي تا ودروي، او هغه بل خوار کي مي په تورو تور کړ. دلته خو اوس څوک نه شته چي زما او ستا خبري واوري، نو رښتيا در ته ووايم زما خينو مخلصانو او مريدانو راته وويل چي د غوبه يې له خاني سره څه؟ خو زما د اصرار په اثر خلکو تا ته د خاني پگړۍ دروتړله. په بله ژبه ته يواځي او يواځي ما درولی خان وې، او ما داسي گڼله چي اوس به نو زما ډېره له دغه پلوه بې غمه وي، خو تا

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته وروسته ښه ورو-ورو بدلوله او اوس دې اندازې ته خبره را رسېدلې ده چې په ما کې چرت نه وهي.

دا څو وخته چې داسې تود-تود راځي او د خلګو په مخ کې خان زما ډېر مخلص ښيي او لاسونه مې ښکلوي مقصد دې دا دی چې د سپين په فقره کې غونډه ګوله يواځې خپلې خولې ته کړي. که سپين هغه آس نه وای را الېږلی نو ما ستا مخالفت خورا کلک تصور کاوه او ژر به مې ستا د راپرې ايستلو لپاره اقدام کړی وای، سربېره په دې له څه مودې را ايسته دې وضعيت خورا سوړ سوی دی، يو څو فقرې مې درواستولې چې هغه فيصله کړه او له خلکو سره چې زما مخلصان دې وځغله خو تا په هغو فقرو کې خپل موټ ښه کول او خورا ډېر څه دې په جوړ کړي وو، او موږ ته دې والله که يوه پګړی هم راکړې وي، د پيرو فقير حق نه پېژنې او هر څه دې پر خپله مخه پسې يوړل، سړی خو داسې نه کوي او پنځه واړه ګوتي په خوله نه منډي، تا په پارسي ژبه کې د کار دارانو دغه متل نه دی اورېدلی چې وايي، (چيزی بخور چيزی بده و چيزی بنه).

نور به څه درته وايم که سړی يې خو همدغه درته کافي ده او څان به سم کړې که نه وي نو... ".

په دغه وخت کې د خان په هغو تورو هيلو کې سړې چړو کې ولاړې، چې ده د سپين او د هغه د کاله په نسبت يې درلودې، په زړه کې يې وويل چې که څه هم دا ګوله خو مې له خولې تللې غوندې ده خو بايد خپل زړه لږ څه سوړ کړم. بيا نو هر څه چې پېښنه سوه هغه به پېښېږي.

تر دغه وخته پورې دوی لږ څه ليرې سره ناست وو. خان صاحب سمدلاسه راولاړ سو او د صاحبزاده صاحب تر څنګ کښېناست او ورته يې وويل:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ښه سو، چي په رښتیا ویل پیل وسو... په دغه وخت کي خان ته ناڅاپه په زړه کي څه وروګرځېدل او خپله وینا یې بې له کوم ترتیبه او یا تکمیلولو نه ختم کړه او تقریباً یوه دقیقه پټه خوله پاته سو چي په دغه موده کي یې خپل تندی ورین کړ. او خوله یې سره وغوړوله او په یوه عاجزانه ږغ یې ورته وویل:

"ته خو زموږ مور او پلار یې. موږ امیان خلک یو، ډېري خطاګاني را څخه خېږي خو تاسي، هو! تاسي لوی خلک باید زموږ په خطا باندي د عفوه او بخشش پښه راکش کاږئ. په پارسي کي دا څه ښه متل دی چي وایي، (از خوردها الخشیدن، از کلانها وبزرګان بخشیدن).

نو صاحبه! په دې کي خو څه شک نه شته چي له موږ څخه به سهوي سوې وي، خو خدای تعالی دي د شیطانانو کور او کرونده ورانه کړي چي هغه تاسو ته خورا غټ او ډېر څه ښیي، او زموږ سپیني او پاکي لمني رامر داروي. که نه وي زه به ولي د هغه چا بې خیري غواړم چي د هغه په برکت زه پر خلکو باندي دومره بابایي او خاني کوم.

بل دا چي دا خو څرګنده ده چي زموږ موجودیت ستاسي پیرانو او فقیرانو په ښه او نېک نظر پوري تړلی دی. دا تاسي مبارکان یاست چي موږ مو په ورغوي ایښي یو او له مخالفو عناصرو څخه مو ژغورئ.

یه. یه. یه! صاحبه تر ګناهو به راتېرېږې او په دې خورا خوشحالهسوم چي هر څه دي سپین راته وویل. پیران او فقیران خو پر موږ باندي حق لري چي دغه حق موږ په مشکل ادا کولای سو...".

د دې خبري وروستی تکی یې لا په خوله کي و چي د صاحبزاده صاحب پر لاس یې ورحمله کړه او هغه یې چي په بته

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګوته یې اوږدې شامقصودی تسپې ځړېدلې خپلې خولې ته یووړ او مچ یې کړ. بیا یې په سترګو کېښود.

د خان په دغه حرکت باندې دی خورا وغوړېده او د هغه سر یې خپلې خولې ته رانږدې کړ او په تندي یې ښکل کړ او د دلاسایۍ څو خبري یې ورته وکړې چې په هغو سره خان نور هم وباتېده.

خان په خپل دغه حرکت چې په عین قهر او خواشیني کې یې خپل وضعیت سمدلاسه واړاوه، ډېر خوشحاله سو او هغه یې د خپل بریالیتوب لپاره خورا ښه په زړه پوري کار وګاڼه او بیا یې په یوه داسي لهجه چې د ده ژور او خورا ډېر اخلاص څرګنداوه ورته وویل:

"صاحبه! که درته تکلیف نه وي نو یوه ښوروا ګی له موږ سره وخورئ. ماخو یو څو وري ساتلي دي چې اوس خورا ښه چاغ سوي او غوښه یې هم ډېره نازکه ده. دا څو شپې ما وتا په یوه کاسه نه یو سره کښېنستلي".

کور دي ودان. ډوډۍ دي پنډه زما په دې وختو کي لږ څه پر لېنګو درد وي پر آس چنداني نه سم سپرېدلای که ډېر اصرار کوې نو کوم یو وري دلې راولېږه. مېلمه به پرې جوړه کړو.

خان په خپله وینا او د مقابل طرف په عکس العمل باندي نور هم خوشحالهسو او په داسي حال کي چې بیا یې د صاحب زاده صاحب لاسونه مچ کړل او رارخصت سو. خو لومړی تر دې چې د خوني له وره څخه راووځي صاحبزاده صاحب پسې راږغ کړل:

"خلګ د دې نوي کارېز د مځکو خورا ډېر تعریف کوي، وایي چې یو شوارور یې خورا ډېر څه کېږي او د کارېز او به هم وایي چې خورا ډېري او خوږې دي ته په دې کي ری ووهه که یو څه نیوکه سړی په کي وکړي څه بد و دي خو به نه لري".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان بېر ته مخ ور ته راواړاوه او ور ته يې وويل:

"په دواړو سترګو هغه کارېز خو هر څه ښه-ښه دی. خو يو شی يې دی هغه دا چي د پنځو په لاس کي دی يعني ډېر بزګران په کي برخي لري. دا خو څرګنده ده چي کار چي د پنځو سي هغه خراب سي. مګر يوه خبره په کي شته هغه دا چي دوی نه سره پرې جوړېږي او ګذاره يې نه باندي کېږي هيله ده چي بې تکليفه به په لاس راسي. ستا د دعا په برکت به هر څه اسانه سي".

"دغه ښه دی چي د پنځو سره ګډ وي که چېري د يوه او يا دوو وای نو په مشکله به نيو که په کي سوې وای. هلته زمونږ و ستاسي مخلصان ډېر دي. زه چاته ډېر په ډکه خوله نه سم ويلای ځکه زه د دې نورو فقيرانو غوندي نه يم. غوښت مي ډېر په خوله نه راځي څه مي کاوه. ملکونه خو مي شکر دی ډېر دي مګر خبره دا ده چي خلګ يې خورا ډېر صفت کوي".

خان په دې باندي نور هم خوشحاله سو. د رارخصتېدو په وخت کي صاحبزاده صاحب د راولاړېدو کوښښ وکړ خو د خان د اصرار په اثر صرف د نيالۍ څخه لږ شانتي پورته سو.

له دغو خبرو څخه څو شېپې لا نه وي تېري سوې چي يوه ورځ سپين د خان کره وراغی او نېغ د ده خوني ته ورننووت. خان د ده هر کلی وکړ او ژر تر ژره يې نيالۍ ورواچوله او ده ته يې پر هغه د کښېناستلو اشاره وکړه.

خان صاحب له دې لوري او له هغه لوري ور ته په خبرو کي وچي سپين ور ته وويل:

"نن بيا درته په ژړا راغلی يم او ښکي به مي راپاکوې يعني زه نن د (تور) او د (سکاڼ) له لاسه راغلی يم. پرون مي ناظر ورلېږلی وچي (راشه) ورځني راوړې خو دوی دواړو د راشې له ورکولو څخه سر غړولی واو وچ کلک ځواب يې ورکړی وچي

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروسته له دې راشه نه سي در کولای او نوري سپکي سپوري يې هم ورته کړې وې. مثلاً ويل يې چي موږ بدايان د خلکو وينې څښو او تل مو د نورو په غوښو او وينو خوله سره وي، او داسي نوري ناپرېتي يې ورته کړې وې. که مي رښتيا پوښتې دغه دواړه ډېر سپين سترګي خلک دي. هيڅکله يې راشه په ښه نيت نه ده راکړې. ناظر يو څه لاس ورسره ښوورولي و خو دوی او د دوی خپلوانو يو څه ترټلې هم وچې تر اوسه پوري ژړغونکی- ژړغونکي کېږي".

خان د دې خبري په اورېدو سره خورا سره وغوړېده او په دې باندي چي د ده هر نقشه او چلونه د ده په زړه پوري ډول چلېږي خورا خوشحاله سو او سپين ته يې وويل:

"ته خوا مه بدوه. زه به يې کار وکړم. خو خلک په دې وختو کي لږ څه نه بلکي خورا ډېر سپين سترګي سوي دي، هغه پخواني مومنان چېري دي چي د يوه مسلمان حق به يې خورا ژر ورکاوه او څوک به يې نه خوړل. خو که رښتيا در ته ووايم خلک هم تر يوه حده پوري ګرم نه دي ځکه اوس نو د ټولو له بدن څخه غوښه ولاړه او سپين هډوکي پاته دي. ته په خپله لږ څه فکر وکړه دغه (تور او سکاڼ) په خپل عمر کي په نس ماړه سوي نه دي. يواځي دوی څه کوي د دوی کور وکهول هم د مړي ګېډي شپه او ورځ ليدلي نه ده. کوم وخت چي دوی (۹) مياشتي وځغلي را وځغلي، پښي چاودي، لاسونه چاودي، ګرمي يې پر خانو باندي کلکي ولاړې وې کوم وخت چي راشه سره سوه نو موږ وتاسي جوالونه ورته واچوو او ټوله ورځني راټوله کړو داسي بې انصافان لا هم سته چي (ګيزاري) لا هم ورځني راټولي کړي او دوی پر وچ ډګر پرېږدي، نو لږ څه حوصله په کار ده زه به يې انشاءالله در ته سم کړم".

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

په دغه ډول باندي د دغه کاله ځونور پوروړي هم ورته پورته سول، او له ټاکلي ګټي ورکولو څخه يې غاړه وغړوله، د ځينو پالېزو او اجاره دارانو هم ځان يوې خوا بلي خواته کاوه خو خان به تل د سپين د خوښي لپاره هغه خلک راغوښتل او په ظاهره به يې پېشرو ورته واهه او کله-کله خو به يې ښکنځل هم ورته کول چي ولي د سپين حق نه ورکوئ.

بله ورځ خان ملاصاحب ته وويل:

"هغه د وصي او وصايت خبري دي څه کړې؟، هغه دي لکه چي ټولي هېري سوې. ته داسي وکړه کوم وخت چي د سپين کره ورځې نو د خبرو په ترڅ کي دا ورته ووايه چي څو يو سور سترګي او غښتلی سړی خپل وصي ونه دروي ګومان کېږي چي ډېر خلک دي له پور او د هغه د ګټي له ورکولو څخه سر وغړوي او په دې توګه به د ټول کاله شتمني خاوري ايرې سي. نو داوينا به دوی ته يو څه احساس ورکړي چي په دې برخه کي يو څه غور وکړي او هغه څه چي موږ غواړو هغه لاس ته راسي، که رښتيا درته ووايم ملاصاحب په دې شپو ورځو کي يو څه بې ميني غوندي سوی يې. پخوا به دي تل يوه نوې زړه راته کوله، لار او ځابه دي راښودل او کله-کله به دي زموږ کارونه او عملونه د شريعت په جامه کي راخوندي کول، خو اوس هغه سړی نه راته ښکارې، او داسي موږ غوندي ګرځې ولي علت يې څه دی؟، کوم شی خو به ما کړی نه وي چي ستا طبيعت خته سوی وي".

ملاصاحب بړيره وګروله او سترګي يې کوچني غوندي کړې او وې ويل:

"که مي يوه ګړی هېر سوی يې نو خالق مي دي غاړه بنده کړي. ته ولي پر ما باندي داسي او داسي ګومان کوې، زه خو يو دعاګوی ملا سړی يم چي غير له لمانځه او اودا سه نه بل څه کار نه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

لرم. خو سره له هغه هم ماستا په کار کي هیڅ ځان نه دی سپمولی. پرون لا ورغلم او ټولو ته مي صفت وکړ او دا چي ستا زړه سوی او ښه مېړانه هر چېري مشهوره ده. دوی ته مي تر غوږ ور تېره کړه. په واژه خوله سړی چاته نه سي ویلای چي ته دغه کار وکړه او یا هغه وکړه. هر کار وخت غواړي.

هو! اوس را په یاد سو ماته دوی هم ژړلي وو چي ځیني اسامیان ورته په سپکه ستر گه گوري. او لکه د پخوا غوندي سر ورته نه ټیټوي. ما هغه وخت ورته وویل چي خدای دي خان صاحب ته برکت ورکړي دغسي خلک به چي د مومنانو. یتیمانو او کونډو رنډو حق نه ورکوي ژر پر خپل ځای مېخ کښېنوي او خورا دروند هیداد (سزا) به ورکړي. دوی ټول زما په دغه خبره یو څه زړورسول او داسي ځر گندېده چي نور یې زړه درنزدې سو. موږ خو خپله سعیه بندگي کوو. خو هو یو څه درته وایم چي زه په خپله نه غواړم چي له شریعت مخالف کار وسي، هر څه باید په شرع برابر وي.

موږ خو له چا څخه غلا نه کوو چي دوی رضا کړو او د دوی په خوښه وصایت راکړل سي نو که څوک -څوک رضا کړي نو بیا به په هغه کي څه نقض وي، نه دي دي اوربدلي چي وایي (رضایي کړه ملا یې ماته کړه). دغه کار باید ژر سره ورسېږي خورا به خوشحاله شم که دغه کار لومړی تر هغه چي اوبه اوړي (یعني د مني غنم کرل کېږي) سر ته ورسیږي، نو بیخي به ښه سي.

بله خبره داده چي دوی بله چاره هم نه لري بې له دې چي ما وصي کړي او یا مي د خان ملگری وساتي. که دوی په دغه کي خنډ کول غواړي نو (زه خو هم خوړلي سومه نه یم) داسي چلونه او ولونه به ورته جوړ سي چي په خپله به ورته ووایي. (شپاړس) خو زه هغه ستا خبره نه غواړم چي له شریعته مخالفت کار وکړم، که

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وي چېري زما تندي ورته تريو سو نو د هيچا تندی به غوړېدلي و نه ويني. له تا څخه صرف دومره هيله ده چي دوی په اصل حقيقت پوه کړې".

خان د صاحبزاده صاحب کره خپل تګ راتګ نور هم ډېر کړ او همدا ډول د بېدای کاله ته به هر وخت ورته او د هغوی وضعيت به يې له نږدې څخه کوت او تل به يې د دې لپاره خوږې او په زړه پوري هيلي په زړه کي روزلې چي يوه ورځ نه يوه ورځ به د دغه بېدای د يتيمانو وصي سي، بيا به هر څه اسانه وومي.

يوه ورځ ګهيځ دی د صاحبزاده صاحب په حضور کي په خورا ادب ناست و بلکي څادر يې تر خان دا ډول تاو کړی و چي تا به ويل (مراقبه) ناست دی. کوم وخت چي نور حاضرين او مخلصين رخصت سول، نو خان صاحب ورو خپل سر د څنګنو څخه راپورته کړ او صاحبزاده صاحب ته يې وويل:

"د سپين په کاله کي تل خوږه وي له کومه وخته چي يې پلار مړ سوی دی نو سپين خوار کی هم (د سر له بويه وتلی دی) تل يې په چمبر کي چغ و بوغ وي. ما و ملا صاحب ډېر کوښښ کاوه چي د دوی تر منځ يو څه جوړه او روغه سره راسي، خو دوی ځکه چي د ښځو کور دی په هيڅ ډول غاړه نه سره ږدي، او يو بل ته تن نه ورکوي، زموږ تجويز داسي و چي سپين او بل کوچنی ورور يې (ګېدی) سره يو ځای سي او د خپل انګړ اوسني ور وتړي او بل لوري ته ور جوړ کړي او دغه نور يتيمان دې سره يوې خواته سي ځکه چي د دوی ميندي هم لږ څه سره څټې او دومره به يو د بل په غاړه کي نه سره لوېږي، خو ځکه چي دنيا يې ډېره ده نو بايد يو امين او صادق سړی د دوی وصي سي چي د دوی مال او شتمني خاوري نه سي، نو ما غوښتل چي په دغه باب کي له تاسي سره

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

مصلحت وکړم او څرنګه چې ستا خوښه وي هغسي به وکړو چې لږ څه مو غوړونه په کرار سي".

څو ثانيې لا نه وې تېري سوې چې خان (ها!) کړه او خپله خبره يې داسي پسې اوږده کړه:

"ما په نوي کارېز کي د هغو مځکو پوښتنه هم وکړه چي تا راته ويلي وو. په هغه کارېز کي د سپين د کاله مځکي ډېري دي. داسي در ته ووايم چې څلورمه برخه يې د دوی وې. نوري هم پيدا کېږي مقصد دادی چې پوره اميد شته چي په هغه ځای کي يو څه مځکي په ښه توګه بې له دې چې غوږ په غوږ خبر سي لاس ته درسي".

صاحبزاده صاحب وروسته له لږ فکر څخه ورته وويل:

"تل ما تاته نصيحت کړی دی چې د خان تر کار د نورو کارونه له مخه کوه ځکه چې په دغسي کارونو او په دغسي کولو کي ثوابونه دي. ته لومړی زموږ د مځکي موضوع چې په نوي کارېز کي به لاس ته راسي يا رانه سي، پرېږده، د هغو کونډو يتيمانو مسله وڅېړه چې رښتيا د دوی پرغ تل تر موږ ايسته تېرېږي په خپله له کونډو سره په تېره بيا د سپين د مور سره چي د ټولو څخه سپين سرې بلله کېږي. ما په دې برخه کي خبري کړې دي هغوی دغه چې ته وايې راته ويلي دي.

دا چې دوې ښځې سره له خپلو اولادونو يوې خواته سي او دوې بلې خواته څه ګټه دوی ته لري؟، اول و اخر خو بيا هم سره جلا کېدونکي دي نو اوس دې لا جلا سي. يعني څلور بنې دي په څلورو لارو لاړې سي. څوک چې مېړه کوي و دې کړې او څوک چې له خپسو اولادونو سره کښېني، نو دې کښېني، وصي بايد په شريعت برابر سرې وي چې د يتيمانو مال ونه تروښي، زه خو ستاسي په ټول کلي کي بل داسي څوک نه وينم بې له تا يا ستاسي

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کلي د ملاصاحب څخه نور خو ټول اوپره خلک دي او په ښه او بد نه پوهېږي. وخې ننوځي خو په هیڅ درک نه پوهیږي نو زما په عقیده تا او ملاصاحب سره کښېنئ او دغه مسله ښه وڅېړئ او بیا له سپین سره هم مصلحت وکړئ چي هغه څه وایي. ماته څو ورځي د مخه په خپله ملاصاحب ویلي و چي د خان زړه غواړي چي له دغي کورني سره مرسته وکړي یعني د دوی وصایت په غاړه واخلي. خو بیا هم په کلي کي یوه دوه درې په عمر پاخه بزګران سره راغونډ کړئ او یوه وړوکي غوندي جرګګی جوړه کړئ په هره خوا مو چي سره غوټه کړه هغسي وکړئ".

خان د دغو خبرو په اورېدلو په خپلو کالیو کي نه ځایېده او له ډېري خاشحالي یې غوښتل چي د ده په پښو کي ور ولوېږي. خو بیا یې بېرته خپل ځان اداره کړ او په داسي حال کي چي ناړي یې تېري کړې وویل:

"موږ تل کوښښ کړی دی چي ستاسي نصیحت په غوږ کي ونیسو خو کله - کله مو نفس و شیطان ډېر ظالم سي او له (صراط المستقیم) څخه مو اړول غواړي، خو همدا تاسي فقیران یاست چي په دغسي ګړی کي مو له ناوړې لاري څخه را وګرځوئ او په نېغه لاره مو روان کړئ. بلـه دا چي زه په خپله سپین در ته را استوم هغه ته که تاسي یو څه لارښوونه وکړئ نو به ډېره ښه سي او کار به ژر فیصله سي، په دې کي چي دوې ښځي دي یوې خواته او دوې نوري دي بلي خواته سي.

موږ ډېر غور کړی او چرت وهلی دی. ما او ملاصاحب او سپین ډېره څېړنه کړې ده. هیله ده چي تاسي هم خپل رضایت په دې باره کي څرګند کړئ..." .

صاحبزاده صاحب د ده خبره غوږه کړه او وې ویل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"رښتيا (ميرامد) خو مې هير و، ما له هغه نه پوښتنه کړې ده چې که غواړي د يتيمانو وصي سي. هغه ولوړل چې دغه کار ته به زړه ښه نه کړي ځکه چې ټول عمر يې له خپل ورور سره سنت سلام نه و اچولى او له شلو پنځه ويشتو کلونو نه را ايسته په يوه کاسه سره کښېنستلي نه وو، او زه هم ښه خبر يم چې کونډې يتيمان په ده هيڅ باور نه لري، سربېره په دې شاوخوا خلک ټول په خبر دي چې که ميرامد د دوى وصي سي نو دا به د يتيمانو لپاره خورالوى خيانت او غټ نقص وي. د دې علت دا دى چې په خپله ميرامد وايي چې د ده ورور د ده حق خوړلى دى. او له دغه سببه ټول عمر ورسره مرور و. نو بيا دغسي سړى هيڅکله وصي کېدلاى هم نه سي، په خپله ميرامد به په کومو سترګو دغسي کار ته زړه ښه کړي، خو ټول ديار به يې په لعنت سترګي ورو کاږي.

بله خبره دا ده چې ميرامد د شريعت له خوا هم نه سي منل کېداى، ځکه چې باوله او بې سده غونډي سړى دى. د يتيمانو او کونډو واک او اختيار بايد داسي ځوک ولري چې پوره روغ او سليم العقل وي، او هم د دې موټې او قوت ولري چې د هغوى د حق حمايه او دنيا يې د نورو خلکو له تېري څخه خوندي وساتلاى سي، يعني هم د سوټي زور ولري او هم د کوټي.

دا خو څرګنده ده چې ميرامد خوارکى په خپله د يوه (کړويش) زور او طاقت نه لري او هم يې خبره له خولې څخه ځځېږي".

خان:

"هو صاحبه! ميرامد خوارکى خو د هيڅ سي نه دى، خپله خوله ځني لوېږي. نو دا دومره دنيا به څرنګه اداره او خوندي کړى سي.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلــه خبــره داده چــي ســپين پــه دغــو وختــو کــي پــر ځــان گرځبــدلي دی او ښــه رغــدی او غــښتلي هلــک ترېنــه جوړ ســوی دی. ډېر يې زړه غوارړي چي ژر ځـان جلا کـړي او بيـا پـه پـوره زړه د خپـل خـان لپـاره کـار وکـړي، د دنيـا ډېـر شـوقي دی. دی کـه اوس هـر څـه وګټـي نـو هغـه بـه د دانـورو يتيمـانو هـم ورګـډ وي، صـرف يـوه ميـره چـي يـو زوی او يـوه لـور لـري پـر ګـرانـه ده او تـل وايـي چـي هغـه لـه ځـان سـره کـول غـوارړي نـو ځکـه مـا تاسـي تـه وويـل چـي دوی بنـي دي يـوې خواته سي او دوې نوري دي بلي خواته".

صاحبزاده صاحب:

"ښـه دی! هـر ډول چــي دوی خوشــحاله وي هغــسي وکــړئ. خـو دغـومره وکـړئ چـي شـريعت خـوار نـه سـي او پـه هغـه جهـان زمـوږ او ستاسي غاړي بندي نه وي".

کــوم وخــت چــي خــان د ده لــه حــضوره راولاړېــده نــو بيــا صاحبزاده صاحب ورته وويل:

"ښـه نـو اوس چـي د نـوي کـارېز د مځکـو پـه شـاوخوا کـي څـه ووايـه. مـا اورېـدلي دي چـي يـو شـواروز يـې لـس دوولـس خـرواره غنم کـوي او هـم يـې سـوزبر (سـبزبرګ) خـوراښـه حاصـلات لـري. مـثلاً د بادامو ښـه باغونـه لـري، د پـالېز هـره هينـدوانـه يـې خـر پـه متـي وړي، نـو کـه دغـه خبـري رښـتيا وي بـده بـه نـه وي کـه يـو دوه شـواروزونه لاس تـه راسـي خـو البتـه پـه دې وپـوهېږه چـي دغـه کـار هـم بايـد پـه شـريعت برابر وسي. موږ نه غوارړو چي د نورو په ستوني ښه کښېږدو".

خان:

"صـاحبه! شـکر دی مـسلمانان يـو، ولـي بـه داسـي کـار کـوو چـي هغــه بــه لــه شــريعته مخــالف وي، د دغــه کــارېز ځينــي اوســېدونکي بيخـي خـوار دي او لـږ و ډېـر څـه چـي لـري هغـه هـم د سـپين پـر کالـه او يا په نورو ګرو دي.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی په خپله دومره نه لري چي ماښام يې وخوري او په ډېره منډه خپل ملکونه خرڅوي او غواړي چي بل ولايت ته لاړ سي، که څه هم سپین په خپله ورته غلی دی چي دغه مځکي تر لاس کړي، خو بیا هم که په دې پوه سي چي تاسي ورسره مینه لرئ نو سم دلاسه به ځان تېول کړي".

بیا صاحبزاده صاحب لږ څه په غوږېدلي او ډډ بږغ ورته وويل:

"څه په مځه دي ښه سه. غرمه خونه راسره تېروې؟ خدای دي بر کتونه در کړي. زما دعا درسره ده له خدای څخه دي پر هره بلا برسېره غواړم. که خدای کول توري خاوري به دي په لاس کي سره زر سي. ځکه چي له فقيرانو سره مینه لري او هم خدای ښه روڼ ستوری در کړی دی.

د سپین د کاله له احوال څخه ما خبر وه. لږ څه په پرېشانه غوندي یم. لوی او د آب کور دی چي ونه شړ تېږي".

خان صاحب د زرو افغانيو نوی لوټ د تخرګ له جېب څخه راوکیښ او هغه يې د ده مخي ته غوړولی کېښود. چي مبارک يې ښه وپېژني او په داسي حال کي چي د وره خواته لږ څه تېټ-تېټ پر شاروان و وويل:

"ما خو دا پلا کوم څاروی د لنګر لپاره نه و راستلی. نو دغه يو لږ څه غوندي شی دی چي په لنګر کي يې اچول غواړم ډېره هيله ده چي تاسي به يې په ډېر شي قبول کړئ. موږ خو ستاسي قدر لکه چي لازم دی کولای نه سو خو دا ستاسي مهرباني ده چي موږ زړور کېږو او په جرات راځو. زه به څرنګه چي تاسي وويل تول احوال درته رالېږم زه به سعيه وکړم چي څرنګه چي تاسي راته وويل هغسي وکړم. خدای دي توفيق راکړي. صاحبه! ما ډېر

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

وبخښئ ستاسي په حضور کي ډېر وخندېدم. د باندي خوړ ډېر دی، لکه چي نور مریدان ناست دي.

کوم وخت چي خان خپل کلي ته راغی نو له ډېر ښه زړه څخه بې پامه نېغ د ملاصاحب کره وراغی او دی یې خبر کړ چي د ده ځای ته ورسي او یوه ګړی ورسره کښېني چي څه ورته وایي.

ملاصاحب په داسي حال کي چي هم په خوله ورته (ډېر ښه) وویل او هم یې سر ورته وښوراوه. خوني ته بېرته ورننووت او خپل څادر یې راواخیست.

ده فکر کاوه چي خان به په انګړ کي ورته انتظار وي. خو کوم وخت چي بېرته له خوني څخه راووت نو خان یې ونه لید. لومړی تر هغه چي تر انګړ ووځي څالي ته وراغی او ماینې ته یې وویل چي د غرمې ډوډۍ به د خان کره ګوندي وخوري او دا دي ورته انتظار نه کوي.

خان ایله کور ته رسېدلی و چي ملاصاحب هم ورپسي وررسېده، څکه چي ګرمي ډېره وه نو پر سر باندي یې خپل څادر کوټه اینښی و او لومړی تر هغه چي دی څه ووایي خان ورته وویل:

"ملاصاحب راشه خدای دي راوله! خورا ښې خوږې او په زړه پوري خبري مې درته راوړې دي. زه اوس دغه یم چي د صاحبزاده صاحب څخه راغلم، سهار ورغلی وم تر اوسه پوري ورسره ناست وم. که یوه پلا د مبارک حضور ته څوک ورسي نو بیا ښکلي مشکله ده چي له هغه ځایه څخه دي په اسانی راولاړ سي، فقط ته به وا چي په مځکي پوري یې مېخ کړی یم.

ښه یې ویلي دي چي (ښه خلک برکت او فیض و تاثیر لري).

ګهیخ زه ورغلم چي د سپین د کاله د جنجالو په برخه کي ترېنه مصلحت او لارښودنه وغواړم. په دې باندي ډېر خوښ سوم

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

چي مبارک ستاله خولې راته وویل چي زه غواړم له دغه کاله سره مرسته وکړم او د دوی دنیا ورخوندي کړم.

(مبارک) هم دغه مصلحت راکړ چي که غواړم زه وصي کېدلای سم. سپين دي له (ګړدي) سره يو ځای سي. يعني د ګړدي د دنيا واک او کالخوايي دي سپين ولري. خو د دغو نورو وصايت به زه وکړم مبارک ډېر اصرار کاوه چي دغه کار بايد په شريعت برابر وکړم او بس. اوس نو هيله ده چي د شريعت غائبي ورته برابر کړې او په دې توګه د خدای او خلګو رضا حاصله کړو".

په دغه خبره باندي د ملاصاحب زړه ډېر ښه سو چي د خان زړه ښه دی او دا خبره د صاحبزاده صاحب له خولې ورته سوې ده. ملاصاحب هم په خواږه او د ملګري په ږغ ورته وويل:

"زه خو تل ستا دعاګوی يم. د سپين پګړ ونور څه په لاسه کېږي پر دوی باندي ويل دي او پر خلکو کول دي. ښه سو چي زما د زړه اخلاص او ښه پيرزوينه تاسو ته د مبارک له خولې معلومه سوه.

له ډېري خوشحالۍ څخه يې په ستوني کي خبره يو څه سره غوټه سوه او بيا يې په داسي حال کي چي خپلي نښتي ناړې يې تېري کړې خپله خبره يې داسي پسې اوږده کړه:

"خان صاحب! د شريعت لمن هم پراخه ده او هم تنګه. په دې کي شک نه شته چي زه خو به په ډېره سعيه او د زړه له اخلاصه له تاسي سره مرسته وکړم خو کور دې خراب سي خلګ ډېر شيطانان دي او له نه څه لوی غر جوړ کړي. برايي مي د يو چا له خولې څخه واورېدل چي د سپين د دريمي ميرې پلار ګني يو څه خوله ښوروي او په دې خبر سوي دي چي د دوی وصي کېږي نو به څه ماتي ګوډي په کي کوي. (لالو) بزګر ته يې ويلي وچي

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دوی به د خپلي خور او خورپیانو حق په هره توګه چي وي وساتي او نوري داسي ناوړي خبري يې کړې دي چي اوس زما په خوله نه راځي.

دغه خلک د دې وړ دي چي په هره توګه چي کېږي سړی يې خوله ورماته کړي او داسي هيداد ور کړي چي نور هم خپلي پښې ورټولي کړي او د داسي ناوړو فکرو په جال کي را نه سي".

خان لږ څه خپل تندی سره واچاوه او په يوه لاپوکه بږغ يې وويل:

دغه کورنی تل زما... ته ګوتي راوړي. څو ځله مي احوال ورلېږلی دی چي زما له کلي او زما له قومه لاس واخلئ او بې ځايه زموږ په کورنيو چارو کي ګوتي مه وهئ. خو دوی دومره سپين سترګي دي چي والله که زما دغه خبري داسي بولي لکه د خره تيز. دې ته مي اړباسي چي شل محکمې ورباندي وينم او که له خدايه ونه وېرېږم په بنديخانو کي به يې هډوکي وراسته کړم.

نه يم خبر چي دوی په کوم سر ژوندي دي چي دغه ډول خبري کوي".

خان چي دغه خبري کولې ورو-ورو پسې تودېده او په پای کي دومره پسې سور او سين سو چي په يوه پلا يې خورا لويه چيغه وکړه چي ملا صاحب يې خورا وارخطا کړ او ووېرېده چي اوس به په ده باندي ور وغورځي.

ملا صاحب له خپلي دغي پيرزويني او صميميت څخه چي و ده ته يې د هغوی خبري ورسولې پښېمانه و. وروسته له هغه سي کلکي چيغي څخه لږ څه په آرامه سو او ملا صاحب ته يې وويل چي:

"په دغو خبرو چرت مه خرابوه دا متل دي اورېدلی دی چي وايي:

کتابتون تولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

(دوزې چې خان له غاړې وي نو د شپانه ډوډی وخوري).
زه به په دې برخه کې لالو راوغواړم او پوښتنه به ورځني وکړم، بيا که مې لازمه وبلله نو په خپله دوی به راوغواړم او کيفيت به خان ته څرګند کړم، تاسې دومره وکړئ چې ژر د دوی د معاملې په فيصله کولو کې عملي ګام واخلئ. عملي ګام دا دی چې ته په خپله ډوډی وکړه موږ يعنې سپين او ما در وغواړه، هلته به خبري په اصل مطلب راواړوه هيله ده چې تر يوه حده پوري کومې فيصلې ته ورسيږو.
که دي صلاح وي دا کار نن ماښام ته وکړه يو چرګوړی حلال کړه يو چړي ورواستوه او سپين خبر کړه هر څومره چې دا خبره اوږدېږي د خلګو خبري په کې ډېرېږي، بايد داسې يې فيصله کړو لکه هغه متل چې وايي "انا مړه سوه تبه يې پرې سوه". که دغسې ونه سي نو بلاوي به له هرې غاړې سرونه راوباسي".
ملاصاحب د ده خبره غبرګوله چې د خان ناظر کوندرۍ (دسترخوان) په لاس رانووت او د دوی مرکه يې وشلوله. ملا د کوندري په ليدلو خورا خوشحاله سو، د دې لپاره چې خپله خوشحالي د خندا ياد (افرين) ويلو په ډول ورځنې ښکاره نه سي نو يې خپل شونډان په غاښو کې خورا کلک ونيول او د هغه خوړلو عملي خوشالي څخه راوګرځاوه، او هم د دې لپاره چې ناظر په خپلو خبرو پوه نه کړي نو يوه بله خبره يې منځ ته راواچوله او وي ويل:
"ګرندي اکا خپله لور په ۱۶ زره افغانۍ ورکړه، دا ښه ولور دی خو ما چې يې انهار ته کتل په خپله دی په دې لا قانع نه و او چاته يې ويلي وو چې ده غوښتل خپله لور په شل زره افغانۍ يو غټ سوايي خواره ته ورکړي او په هغو خپلي ګرو کړي مځکې خلاصې کړي، نن سهار يې دسمال ورکړ خو د نجلۍ مور داسې

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرله اېشېده لکه باندي کتهو، او اوښکي يې د سېلاو غونډي بهېدلې، په ژړا مې دومره ورځني واورېدل چي لور يې پر بن ور کړې ده".

د دې وروسته کوم وخت چي ملا صاحب ولاړ، خان په لالو پسې ناظر واستاوه.

لالو په بېه وچ کلک معلومېږي، د ده د مخ او تټر د لوړې برخې څرمن لمرو داسې ورېتلې ده چي ته به وايې چا اور پر بل کړې دی، دی د شاوخوا په ټولو بزګرانو کي په خورا غښتلوالي او ښه کار کولو مشهور دی. کوم وخت چي د چا د لو اشر وي نو يواځې دومره لو کوي لکه پنځه عادي کسان چي يې کوي، خو ډوډۍ هم دغومره ډېره خوري، مګر سره د دغه دومره کار کولو او غښتلوالي تل وايي چي زه په خپل عمر په وچه ډوډۍ په نس موړ سوی نه يم تګولي خو هلته واچوه.

کوم وخت چي په وره رانووت وروسته له سلام او راشي درشي څخه يو کونج ته پر دوو تلو کښېناست او دواړه سترګي يې د خان په تندي کي ښخې نيولې وې او دې ته منتظر و چي اوس به څه ورته وايي.

خان چي د خپل لاس تسپې و شرنګولې او غاړې يې تازه کړې وې ويل:

"لالوا کا! ته به هم وارخطا سوی يې چي زه دې څه کوم، مطلب دا دی چي تا ته د سپين د مېرې د پلار ګنې له کاله څخه چا زما په خصوص کي څه درته ويلي وو، زه دلته غواړم چي په هغو خبرو ښه و پوهېږم او که دې په ياد وي نو د دوی ټولې خبرې بند په بند راته وکړه، کوم تکی در څخه خطا نه سي".

په دغه وخت کي لالو تر خپلو دواړو ځنګنو خپل دواړه لاسونه راتاو کړي وو، او خپله زامه يې د ځنګانه په سترګه ايښې

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وه او کړوپ غوندي معلومېده. ده خپله زامه او سر لوړ کړ او په يو ږاده ږغ يې وويل:

"داسې خبري يې کولې چې نږدې ما ورسره وهلي وو. هر څه چې مې ورته وويل چې خپله خوله د خان کړي خو غوږ ته يې نه تله نو ماهم ورته زغملای نه سوای او څو سوکه مې تود کړ، په خبرو پسې به يې خان صاحب نه ګرځې. ښکه داسې خبري يې نه دي کړي چې په ويلو و ارزي، زما په دې خوا ورته شنه سوه چې ده ښکنځل کول که نه نو هغه نوري خبري خو هماغه خبري وې چې تقريباً هر څوک يې کوي".

خان لږ څه پر له واوښت او په وچ غوندي ږغ يې ورته وويل:

"بې له ښکنځلو څخه يې نور څه ويل؟ يعني خبري يې کوم غوږ درلودل او که هر څه چې په خوله ورتلل هغه يې راغورځول؟".

لالو خپل ځنګنونه سره وغوړول او په چارزانه کښېناست او وې ويل:

"که يې ښکنځل يوې خواته کښېږدو نو يې ويل چې (خان او ملا لکه لېوان داسې دي چې په رمه کې لوېدلي وي، دغسې زموږ په کونډو او يتيمانو کې لوېدلي دي او غواړي چې د دوی دنيا تر ګونډو لاندي کړي).

کونډې يتيمان لا څه کوې چې موږ او پره ټول د دوی له لاسه در په دره يو، د دوی ګزران زموږ په وينو او غوښو دی، اوس چې موږ او پره خلک يې پر وچ هډوکي و درولو او څه نه راباندي جوړېږي، نو يې پر چاغو کورنيو چې هغه هم د خلکو په غوښو ماړه سوي دي را واچوله، اوس غواړي چې دوی هم پر وچ هډوکي ودروي، دوی بايد پوه سي چې موږ به د دوی په مخ کې کلک

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ودرپېږو او اجازه به ورنه کړو چې زموږ د خوړلني او د هغې د کوچنیانو غوښې وخوري".
د خان طبیعت په هره هغه خبره چې لالو به کوله اوونښت.
په پای کې یې وویل:
"زه له دغه سپین سترګي ... سره کار لرم. ته دغه خبرې چاته مه کوه چې بیا نور او پره راخبرېږي او تل به په خوله پورې رامښتي وي او هم به د خلګو په نظر سپک ورسو".
د ماښام پر ډوډۍ چې د ملاصاحب کره یې کړې وه سپین خان ته وویل:
"پخوا مې هم تاسو ته ویلي وو. چې زما خیني پورونې حق راکولو ته غاړه نه ږدي، خانونه په یوه خوا او بله خوا کوي. مثلاً د (تور) او (سکاڼ) په خصوص کې مې یوه پلا تاسې ته تر غوږو درتېره کړې وه هغوی تر اوسه پورې زما غوښتنو ته غوږ نه دی نیولی او ځان یوې او بلې خواته کوي. ستاسې هم لکه چې هېر سوي وي چې احوال ورکړئ چې زما سره سم پر لاره ولاړ سي. خو داهم درته وایم چې نور ډېر کسان چې خورا سور سترګي بلل کېدل او حق یې تر ځان نه راتېر اوه ستاسې له مرستي اوس لاري ته راشېوه سوي دي. څو کسو خو لا په خپله احوال راستولی و چې باید ناظر ورواستوم چې د اجارې غنم راوړي.
که دي یوه بله پلا تور او سکاڼ ته پېش رو ورکړې او تندی دې ورته تریو کړې، زړه مې راته وایي چې سمدلاسه به خپل غنم تر خان راتېر کړي او بیا به ګوندي پر لاره کاږه واږه نه راسره ځي".
ملاصاحب پر را درسته کړه:
"خدای مو دې بې له خپله خاته نه کوي، دی خو دغو خلګو ته داسې دی لکه چې پر کټو بر غولي پروت وي، یعني هر څوک یې پر خپله لاره باندې سم کړې دي او ساه نه سي کښلای، په ده

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم د بیابان لیوان ګرځېدلي دي او هم د کور و کلي غل وغدي او ناروا او تېرې کوونکي. په تېره بیا د خان صاحب زړه خو ستاسي سره چوي، ستا دنیا داسي ګڼي لکه خپله. تل په دې فکر کي دی چي هغه څه ډول له ناروا او خدای ناترسو څخه وساتي چي د بل حق داسي بولي لک پچه.

ګومان کوم چي د ده به هېر سوي وي چي هغو دوو خدای وهلو ته وواېي چي خپله راشه تر خان در تېره کړي".

دا وروستی جمله چي یې تاموله نو یې سترګي او هم خپل سر چي د سپیني پګړۍ لویه کوټه پر پرته وه د خان خواته واړاوه او داهیله یې درلوده چي خان هم د ده خبره غبرګه کړي او په دې توګه خپله خواخوږي سپین ته نوره هم ثابته کړي. خان غړومب وهل او وې ویل:

سپینه! ته خو لا اوس هم هلک سړی یې، دا خو د دنیا کارونه دي ماتي ګوډي په کي ډېري پېښېږي. لږ څه دي زړه پراخ کړه هر څه به اسانه سي، ته ومنه چي زه تل ستاسي د ښېګڼي او ګټي لپاره فکر کوم که مي هېر سوي وي چي (سکاڼ) او (تور) ته وواېم نو دي علت هم دا دی چي زه ستاسي د نورو ماتو ګوډو په سمولو لګیا وم. مثلاً تا تل راته ویلي دي او اوس هم وایې چي په کور کي په عذاب یې او هم د زړه له کومي د خپلي ګټي هري خواته لاسونه اوږدولای نه سې، ځکه هر څه چي ګټې د دغه نورو یتیمانو هم در ګډ بلل کېږي. له دې جهته غواړې چي ژر خان یوې خواته کړې او په پوره زړه او ویسا خاطر د خپلي دنیا په ډېرولو بوخت سې، نو ته وپوهېږه او په خپله ملا صاحب ته چي زموږ د لمانځه امام هم بلل کېږي معلومه ده چي ما په دغه لاره کي له هیڅ ډول کوښښ څخه ځان نه دی سپمولی، تاته...".

ملا صاحب یې خبره غوڅه کړه او ورته ویې وویل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ستا خبره دي په ګل بدله سي خان صاحب! اصلي خبره خو دا ده چي موږ ټول په تا ولاړه يو. ته مشر يې او د ټول کلي واک لرې. ته به ځکه زموږ د ښېګڼي او ګټې لپاره فکر وهې، ځکه چي دغه نور خو ټول اميان او اوپره خلک دي، کوم شی هم نه لري چي له هغه سره مينه ولري يعني تش لاسونه ګرځي که ستا سي بزرګي نه وای او ستاسي سيوری نه وای نو به هيڅ نه وای نو وهېږه چي ټول به خواستغي وای.

دلته مي مطلب دا دی چي سپين بايد و پوهېږي چي خان صاحب يو په شريعت برابر سړی دی، پنځه وخته لمانځه ته راځي او وظيفه هم کوي، تل د ده ښېګڼه غواړي پشلايي ځو ځلي ماته ويلي دي چي څه ډول چل وسي چي سپين ته خپل د زړه مطلب تر لاسه سي".

ملاصاحب بيا لړ څه پر يوه خوا او بله خوا سو او په داسي حال کي چي نسوار يې پر ورغوي ټک واچول او خپلي يوې لور ته يې وويل چي د ډوډۍ احوال راوړي چي که تياره وي نو ښه به وي ووېل:

"زمانه اوس اخره او خرابه ده. خدای مو دي ايمان ته خير کړي هيڅوک د چا حق ته غاړه نه ږدي او ټول يو د بله سره خوري. ما په خپله څو وخته پخوا د (شينګول) زوی ته يو د پرش منه غنم په سلم ورکړي وو، هغه ورځ مي دا خبره نرۍ تر غوږ ورتېره کړه چي خپل حق تر خان راتېر کړي خو سترګي يې هيښي ونيولې. ناري او بغاري يې وهلې چي د ده خپل تېر خواستغي کېږي، په دې مي هم و وېراوه چي خان صاحب ته به ووايم. خو بيا هم له خپله خره راکوز نه سو، کوم وخت چي مي لږ څه په کلکه ورته وويل نو خورا پر له واېښدده او راته يې وويل چي "موږ علما او دغه خانان چي يو د دين ستن او بل د دنيا ستن

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

بلل کېږو د خلکو وینې او غوښې خورو او داسې لېوان یو چې د انسان په بڼه کې راوتلي یو او د ژوري غوندي د خلکو په ښارګ مو خوله ایښې ده او وینې یې څښېږو".

که څه هم د دغه هلک د دغه ډول سپین سترګی هیداد د (پتو) اکازوی پر هماغه څای ورکړ او راغورځار یې کړ او څو ښې ګوندې یې په نس کې ورکړې خو سره له هغه هم باید موږ او تاسې د خلکو په سپین سترګي پوه سو او یو څه سوهان ورسره وکړو. که یې تر خوږ ګوته ونیسو او هېغ نېغ په لاره کې ورته ودرېږو البته د دوی چیغې به نوري هم تر آسمانه پوري ورسېږي. او دا نور بزګران او اوپره خلک به راخبر کړي".

ملاصاحب لا خپله خبره سر ته نه رسولې نه وه چې لور یې ګډوه او چلمچي رانه ایستل او یوې خواته یې کېښېښودل. خان صاحب د خپلو دواړو لاسو ګوتې تر له جار کړې او سیخي یې وغځولې او په داسې حال کې چې ارمېږی یې کښل وویل:

"توبه خدایه توبه! ملاصاحب زه هم په دې شپو ورځو کې دغه ډول خبري ډېري اورم په تېره بیا هغه کسان چې په دې وختو کې یې لږ څه تور او سپین زده کړي دي، دوی موږ د دې ملک رښتیني دښمنان ګڼي او په دې نظریه دي چې دا ټولي لوږي. بربنډتیاوي. ناروغی موږ و تاسو راوستې دي. که موږ له منځه ووتلو نو ګواکي دا ټول شیان به ورک سي او د دوی د ټولني رښتینې نېکمرغي به شروع سي.

تېره ورځ زموږ زاړه بزګر (ادرو) زما له مشر زوی سره خوږلي وو علت یې دا و چې ده غوښتل سږ کال د یوې رشې پروړه نیمایي ده ته ورکړو څکه چې دهه زموږ د کوز پالېز یوې وړیا راوهلې وه. خو زما زوی هلک سړی دی ورسره کلک سوی و. نو دغه (ادرو) چې موږ وایو له ډېري ناپوهي ډوډی غوږ ته وړي

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسي خبري سړې وې، چې د سړي وېښتان ورته جګ ودرېږي
زما زوی ته يې ويلي وو چې: "دا زموږ د بزګرانو زيار او زحمت
دی چې تاسي لا څه چې ټول جهان يې ودان کړی دی. که زموږ
لاس او پښې ونه خوزېږي ټول به خواستغي ياست تاسي زموږ د
زيار ثمره تښتوئ. خدای مو ورک کړه، کله به هغه ورځ راسي
چې تاسي د سرطان مرض زموږ له وجود څخه ورک شئ او موږ به
په خپلواکه توګه د خپل ځان لپاره کښت وکر وکړو".
(زما زوی هم دی ښه تکولي و خو خبري يې خوراستغي او
سړی له چتې باسي. او هغه ستا خبره که ورسره وخېږل سي نو
نوري بدي بلاوي راوېښوي)".
ملاصاحب پر ډوډۍ باندي درې پلا بسم الله وويل او بيا يې
په لږ څه لوړ ږغ د (من اوله ومن اخره) جمله وويله.
د ډوډۍ له له خوړلو څخه وروسته ملاصاحب په اصل تکي
اندي راولګېده او وې وويل:
"پرون مي ستا اکا ميرامد وليد هغه ته مي وويل چي د
يتيمانو دنيا لګه وربږي (کيکي) سره غورځي، څوک نه شته چي
سره ټوله يې کړي او يو څه زېرمه يې وکړي، بايد يو ډېر بادرده
سړی چي هم دعقل خاوند اوهم د سوټي زور ولري، او تر محکمو
ښه ځغاستلی سي، د وصي په توګه ودرول سي او په دغه ډول د
ملکانو نجونو او کونډو دنيا خوندي کړای سي.
هغه راته وويل چي دی په خپله د هيڅ ښې نه دی تر ماجته
پوري په خورا زحمت راځي نو د دوی پر دنيا به څه پلو واچولای
سي.
خو ماورته غبرګه کړه چي شريعت ستا د وصي کېدو جواز
تر هر چا ډېر درکوي، نو که يې ته نه کوې او سپين هم خپل وېش
غواړي او دا د نورو زېرمه په ځان نه مني نو په مصلحت سره بل

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

څوک ژر ودروي چې دغه اوسني لاندي وباندي ماتي ګوډي په بيره سمون ومومي".

هغه وروسته له يو څه فکر کولو دا خبره ياده کړه چې دی له ډېر عمر څخه په دې نيت کې دی چې خان صاحب ته ورسي او دا پېټی د هغه په غاړه واچوي.

خان صاحب بيا سره وغوړېده او تندی يې خورا ورين سو. لومړی تر هغه چې دی څه ووايي سپين وويل:

"په دغو خبرو اترو کې ډېر وخت تېر سو. او دا موضوع زما مېرو هم څېړلې ده، هره يوه غواړي چې خپله پلار ګنی وصي کړي او په دې توګه د دوی په خولو کې يو څه ورواچوي".

ملاصاحب ما پخواهم درته ويلي وو چې ماته کښته باغ او د کڅ مځکي راکړي او خپل وېش په لاس راکړي. وروسته له هغه هر څه چې کوي ودې کړي او ما پرېږدي چې خپله غريبي وکړم او سبا راسره د چا جنجال نه وي. خو څرنګه چې پخوا مو هم ويلي وو دا يوه ميره به له ماسره وي دا ځکه چې ډېره سرګرداني نه لري".

خان غوښتل چې څه ووايي خو ملاصاحب يې خبره نابېره او سي ارادې پرې کړه او د خپل دغه کار عذر يې ور څخه وغوښت چې خان د (پروانه لري) په جمله خواب ورکړ، نو بيا ملاصاحب په يو برياليي غوندي بړغ په داسي حال کې چې سترګي يې د خان په تندي کې ښخي کړې وې ووېل:

"زما په خيال خو معامله ببخي فيصله غوندي ده، سبا به بيا دلته زه تاسي ته ډوډۍ وکړم، ميرامد او دوه درې نور د کلي سپين ږيري بزګران به هم راوبولم او دا کار به په شريعت برابر فيصله کړو او په دې توګه به تر دې خبري سوک وباسو".

خان له لږ ځنډ څخه وروسته ووېل:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"زه خو په خپله هیڅ په کې نه وایم که سپین کومه خبره کول په کې غواړي اوس دي لا ووایي چې که غواړي نور څوک هم په دې معامله او فیصله کې کښېني نو د هغه او یا د هغوی نوم دې واخلي".

سپین سره وخوځېده او د خان خبري یې ځکه ښې نه واورېدلې چې د ده فکر بلې خواته تللی و، یعنې د کڅ په مخکو کې یې خیالي باغونه کرل، نو یې له خان څخه په ډېر ادب پوښتنه وکړه چې هغه خپله خبره بیا ورته وکړي هغه هم لږ څه نور تفصیل ورته وویل.

-سپین یه -یه! هیڅوک نه رابولو. زما زړه و چې صاحبزاده صاحب هم په دغه جرګه کې کښېني چې کار ښه پوخ غوندې سي، خو هغه راته وویل چې تاسې ته یې کامله لاربښودنه کړې ده او د ده راتګ ته کوم خاص ضرورت نه سته همدغه ښه دی چې له سبا ته دغه کار همدلته د دغه عالم په کور کې فیصله سي. چې کوندي دغه فیصله نېکمرغه سي، او د ټولو په کټه وي".

ملا صاحب:

"زما فکر خو لا داو چې که د شریعت له اړخ څخه ورته ضرورت نه لیدل کېدای ما به مشوره ور کړې وای چې دغه دوه سپین ږیري بزګران لا هم مه رابولئ. دا ځکه چې زمانه له فساد څخه ډکه ده، جوړ او روغ کارونه سره ورانوي. خو ځکه چې شاهدانو ته ضرورت دی نو دغه کار بد نه دی".

خان خپله یوه پښه پر بله واړوله او وې ویل:

"د شریعت کارونه خو دومره اسانه نه دي تر هغه چې ښه سم شاهدان نه وي او نور ترتیبات یې برابر نه وي کله دغسې کارونه فیصله کېدای سي، خو دا باید ووېل سي چې دغه دواړه سپین ږیري او هم میرامد عاجز خلک دي زموږ او ستاسې له

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبري څخه نه تېرېږي. راغلو دي ته چي وروسته بيا شرعي وصايت خطونه واخلو اسانه خبره ده زه به قاضي ته يوه نخښه ورولېږم هغه به دواړه خطونه راواستوي. او په دې ډول به يو غوږ په بل غوږ هم خبر نه سي".

د دې بدای ټوله شته. مخکي دي او که باغونه نغدي دي او که د کور لوښي او لرګي په يو ځو ورځو کي سره ووېشل سول. لومړی فيصله سوې وه چي د دوو کوندو او د هغوی د يتيمانو وصايت به خان کوي او يوه کونډه سره له يوه زوی او يوې لور به د سپين سره ژوند کوي. او د هغوی د شتو زېرمه به هم د سپين په غاړه وي. خو کوم وخت چي د عمل ډګر راغی د يوې کونډي او يتيمانو زېرمه ملاصاحب ته ور په غاړه سوه. په وېش کي سپين ته ټول هغه باغونه او مځکي په برخه سوې چي ده غوښتلې او په دغه سبب د ده پښې له خوشحالي څخه مځکي ته نه ورځي.

يوه ورځ د چمبر په هغه برخه کي چي سپين په کي اوسي خورا ځوړه او شور ماشور دی. د باندي د انګړ د وره په خوله کي دوه اوښان چوک دي. خان او ملا په بيړه هغې خواته درومي، دوی چي په وره ور ننوتل نو داړغ يې تر غوږ سو:

"نه يې کوم مېړه نه کوم! زور او جبر ولي راباندي کوئ. څه نه مي له دغه خپله وطنه ورکوئ. او له خپلو ماشومانو مي بېلوئ. زه غواړم چي پر خپل دغه يو زوی باندي سر سپين کړم".

د مېلمنو په کوټه کي څلور کسه نور ناست دي. دوو تنو يې نر څه ښوی کالي اغوستي دي او سپيني لنګوټې يې په سر دي. دوو نورو زلميانو رنګه پټکي د مول په ډول تړلي دي او کالي يې خېرن غونډي دي چي يوه توره او بل سره سدری اغوستې ده او د کارتوسو قطاروزمې يې تر ملا دي. او هم يې پر غبرګو اوږو باندي د کارتوسو څخه ډک قطارونه راځولي دي دوی دواړه له

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

حاضرینو سره په لاس روغبړ وکړ او د خوني په سر کي له دوو سپین پګړو سره کښیناستل او ملاصاحب په خپل څادر کي نغښتي ناست دی. له وضعیت څخه دا ډول معلومېږي چي په اصل کي ټول سره خبر دي. خو خان د خبرو د شروع کېدو لپاره په دوستانه ډول پوښتنه ترېنه وکړه:

"خدای مو راوله ستړي مه شئ څه وخت را ورسېدلاست... خېر خو و څرنګه راغلي یاست؟ مور څه مرسته در سره کولای شو که یه؟"

یوه په ... پوخ سړی چي حوزا غټه لنګوټه یي ول-ول پر سر اچولي وه وویل:

"په دي کي څه شک نه شته چي موږ وتاسي ټول یو پښتانه یو. خو موږ ارت غونډي یو یعني زموږ ځای په (بوري) کي دی موږ ته څو شپې پخوا ستا او د سپین د خولي څخه چا احوال راووړ چي یوه کونډه ده او غواړي چي هغه زموږ په خوا کي خرڅه کړئ. څرنګه چي موږ ته ویل سوي دي کونډه د سپین میره کېږي نو موږ دا یو له هر څه سره چمتو راغلي یو هیله لرو چي ډېر ونه ځنډول سو، او زموږ کار ژر خلاص سي ښه به وي. ځکه چي وخت د غریبي او خواري دی هر یو خورا ډېر کارونه لري چي باید ويې کړي، هغه بل ملګري يي پر رادرسته کړه:

"موږ غواړو چي په دي ټکي پوه سو چي دغه کونډه په غانبې څو ده څو پلا لنګه ده؟ او هم به بده نه وي چي د هغه پیټي انداز راته وواياست چي تاسي يي غواړئ پر موږ يي له دي در ک... کښېږدئ، موږ هم غريب خلګ يو که مو له وسه پوره نه وه چي دغه پيټي واخلو نو څر ګنده ده يي له دي چي خان او يا تاس... سرګردانه کړو له دي خبري څخه به مخ واړوو او خپله لاره به... وهو"

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خان:

"خورا تلوار مو دی، خپر دی! دا هم ستاسي خپل کور او ځای دی، لیري والي خو موږ پښتانه سره بېلولای نه سي، پښتون که د نړۍ په هر ګوټ کي وي بیا هم د پښتنولي په کلک مزي تړلي دي. تاسو ته به څرګنده وي چي د سپین بل داسي څوک خپل نه سته چي هغه ته دا کونده ورکړي نو ځکه موږ په مني چي پونده دوري در تلل احوال درولېږه چي که د چا کونده په کار وي رادي سي. بنه سو اوس به په خپله سپین درسره رغېږي".

سپین ملاصاحب ته مخ ورواړاوه:

"ته او خان صاحب زما له خوا درېمان یاست، هر څه چي تاسي سره غوټه کړه هغه زما خوښه ده".

په دغه وخت کي یو له بوري والو څخه رغ کړ:

"دا لا اوس درته وایو چي زموږ یواځي کونده په کار ده له چیچیانو سره یې زموږ کار نه شته، یعني وروسته بیا دا خبري نه منو چي دا کوچني پر تې دي او باید تر هغه وخته پوري له موږ سره وي څو چي دغویو له پښو وخي. موږ نه پر دي یتیمان ساتلای سو او نه یې پر خان چغولای سو".

د سپین مخ لږ څه سور غوندي سو او وې ویل:

"یه کاکاجانه! خپل یتیمان د بل چا پر اوږو نه باروو، له دې اړخه بېخي بې غمه اوسه، خو دومره راته ووایه چي کونده چاته کوئ؟ میړه یې کوم یو دی؟".

یوه ورته وویل چي:

"میړه به یې پیدا سي تر هر څه لومړی باید د هغې ولور فیصله سي".

خان:

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

"تاسي ته خو څرګنده ده چي پېغلي په ۲۰-۲۵ زره افغاني دي نو پر کونډه که سپين له تاسي څخه لس زره واخلي نو تاسي بايد خوشحاله اوسئ".

بوري وال:

په ۲۰-۲۵ زره خو هغه پېغلي ورکوي چي د پلرو جوغې يې تر آسمانه ختلې وي. دا نوري پېغلي خو په لس پنځلس زره هر چېري پيدا کېږي".

بل ملګري يې خبره غوڅه کړه او وې ويل:

"په ولور ډېر نه درسره اوړو خو... ".

خان:

"يوه خبره به لا اوس فيصله کوو هغه دا ده چي کونډه د سپين په کور کي هيڅ حق نه لري او نه به يې تاسي غواړئ، دي خپل حق خپلو دوو چنګوټيانو ته وربخښلی دی".

ملا:

"پر شريعت يې برابره کړئ بايد يو دوه تنه شاهدان تېر سي. خبره بايد پخه سي".

سپين:

"شاهدان خو اسانه دي يو په خپله خان صاحب او بل به زموږ ناظر راوغواړو".

ملا:

"سمه ده مقصد مي دا دی چي شريعت خوار نه سي".

بوري وال:

"ستاسي لا څه خبرو ته پام وي د ښځي حقونه هيڅ وخت موږ نه غوښتي دي او نه يې غواړو. په موږ کي دغه ډول رواجونه له سره نه شته. له دې پلوه بېخي ډاډه اوسئ يوه پلا چي زموږ و

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستاسي خبره جوته سوه نو وپوهېږئ چي بيا به کلونه وروسته سره وينو. يا شايد چي بيا په قيامت سره ګورو".

خان:

"زه غواړم چي يوه منصفي وکړم خو په دې شرط چي تاسي ټول يې ومنئ".

ډېر ږغونه راپورته سول چي ويل يې:

"موږ يې منو ووايا ست".

خان:

"لاس پورته کړئ او دعا وکړئ زموږ بوريوال ورونه دي اته زره افغاني تر خان ورتېري کړي".

ټولو وويل:

"امين. خدای دي نېکمرغه کړي".

ملا:

"مېره يې معلوم کړئ چي نکاح شرعي سي".

يو سپين ږيري چي سپينه لنګوټه يې تړلې وه خپل ټټر ته ګوته ونيوله او وې ويل چي:

"مېړه يې دغه زه يم".

تر اوسه پوري په خبرو کي داسي بريښېدله چي دی د بل لپاره روبياري کوي. خو د ده (دغه زه يم) پر چا عجبه او نا انډوله نه ولګېده. صرف سپين خان او بيا د ملاصاحب مخ ته وکتل چي ګواکي پر دوی دغه ټکي څه اثر وکړ. د دوی د خبرو په ترڅ کي کله- کله باد له نورو خونو څخه د ښځو د ژړا او خوږ ازانګه راوړي. چي د دوی غوږو ته خورا ضعيفه ورسېدې. کوم وخت چي سپين پوه سو چي خان او ملا تندی تريو نه کړ نو سره وغورېده او وې ويل چي:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

"ښه دي خوښه مې ده ډمامې ته پر جوړوو. پیسې له ملا راخلاصې کړه او خپله ښځه مو ولئ".

خان:

"ملاصاحب! لاس پورته کړه او یوه ښه دعا وکړه چې دغه وصلت نیکمرغه وي…".

د خان خبره د زوم له خوا دا ډول غوڅه سوه:

"موږ او رېدلي دي چې د دې ښځي پلار ګنې خورا غښتلي او زورور خلګ دي. که څه هم نېستمن دي خو وايي چې تکړه دي. نو تاسي له هغوی سره هم کومه مشوره کړې ده او که یې لازمه نه ګڼئ؟".

خان:

"د پلار ګنې یې په دې خبرو څه؟ خپله کونډه مو ده هر څه چې په کوو په کولای یې سو. پلار ګنې خو یې یو پلا ولور واخیست نو بیا به په چپه لار کې راتنه ولاړ وي. خو که چېري ودرېږي هم ورسره ولاړ یم دا غمونه او چمونه په موږ راپرېږدئ. ستا د دعا له برکته دغسي شیان مې نسوار نه دي. چې ژوندي یې ښخ کړم والله که څوک مخ راواړوي. او که یې په کلو-کلو بندي کړم نو هم مې دلاسه کېږي. خو زما په فکر دوی به هیڅ ونه وايي ډاډه اوسئ ضامن مو زه یم".

سپین له مجلس څخه ولاړ سو خو زوم ورته وویل چې کښېنه دا خپل پور دي درخوندي کړه بیا نو هر چېري چې خې سه".

زوم سمدلاسه جېب ته لاس کړ او یو سپین زړو کی یې له جېبه چې سپین والي یې د ډېرو خیرو له لاسه ورک سوی راوکیښ. په دې کې د پنځوسو افغانیو څو لوټونه وو. چې هغه په زړوکو کې نغښتي سپین ته ونیول.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین وروسته له شمېرلو څخه بیا ولاړ سو او د ښځو د خونو خواته رهي سو. د سپین مور مخ ته وراغله په خورا بېړه او وارخطایي یې ترېنه پوښتنه وکړه بن یې (چي همدغه اوس یې خرڅه کړه) هم تر شا ورته ولاړه ده او لوی-لوی سوتونه کوي سترګي یې له ډېري ژړا داسي ښکارېږي ته به وایې چي سره مرچ یې په کي اچولي دي. د دې لور او کوچنی زوی هم دومره کرېږي وهي چي ته به وا په آسمانو کي به یې اوري. د دوی کرېږي هغه وخت لا پسي لوېږي چي د دوی د مور سوتونه نور هم پسي لوړ سي

سپین مور ته وویل:

"فیصله وسوه په خیر...".

ده چي دا ټکی پای ته رساوه نو مېرمن یې تر ګرېوان ونیو او لومړی تر هغه چي څه ووایي ژر یې زړه ډوب سو او سمدلاسه په مځکه پرېمخي ولوېده. دواړه کوچنیان یې هم پر وغوړېدل او داسي شور ماشور یې جوړ کړ چي د فولادو زړه یې لا ویلاوه.

سپین بې له دې چي وارخطا سي او حیران سي خپله خبره یې پسي اوږده کړه:

"له دې بلا مي هم خلاصه کړې مور! که خدای کول د دوی بر خه هم زموږ په بر خه ده سبا وختي به یې په اوښ در څخه سپره کړي. بیا په زربې (پسخانه) ورننووت او یو صندوق ته پر دوو تلو کښېناست او د پر توګاښ له سره نه یې کلي وروغځوله او قلف یې خلاص کړ. وروسته له هغه چي پنځه زره افغاني یې په صندوق کي کښېښودلي درې زره افغاني یې په هغه خای خان او ملا ته ورکړي. نو بېرته ژر راووت مورته یې وویل: "پرېږده! دا د ښځو ټکرونه دي زیاتي اوبه مه پر پاشه په حېله چي سترې سي سمه به

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سي. تاسو ته دي اورېدلي چي وايي له (هري ښخي سره څلوېښت اوښان په مکر بار وي).

مېرمن مور وکړ دا لانه ده خوشحاله. ته ورسره د خپښنانو لپاره يو څه برابر کړه د دوو سرښسته وکړه او هم څو دانې دسمالونه او دوې لنګۍ او څو سپيني لنګوټې د خان صاحب ملاصاحب او د دې نورو لپاره مونده کړه. چي ژر يې دنده کوتا سي او مخکي ته ولوېږو او د آرامۍ ساه وکاږو".

ګهيخ په سپېدو داغ يې خپله ميره په زور له خپلو دوو کوچنيانو څخه بيله کړه او (بوريوالو) ته يې په اوښ ور سپره کړه.

د هلک او نجلۍ دواړو څو ورځې خورا زوروري تبې وسوې چې د دوی دولونه ژړا اړولي وو. څو وروسته له ۱۰-۱۲ ورځو بيرته خپل طبيعي حال ته راوګرځېدل.

د سپين زړه تر پخوا اوس ښه پوره سوی دی. او ځان خپل مقصد ته يعني چي د دغه يوه ميريز ورور ميراث هم ور پاته سي. نږدې بولي. دی تر پخوا ډېر فعاليت کوي او هري خواته ځوي لګوي. دی صاحبزاده صاحب ته تر پخوا ډېر ورځي او خپل اخلاص يې نور هم ډېر ورته ښودلی دی.

(مبارک) په دې خورا خوشحاله سو چي له سپين څخه يې داسي واورېدل:

"ستا د دعا له برکته وبښ هم زما په زړه وسو او نور کارونه هم زما د مقصد سره سم روان دي مور. څو ستاسي ښو خلګو د پښتو خاوري يو که ستاسي مرسته او کومک نه وي نو مور. څو د بيابان توري خاوري يو او دا اوپره خلک به مو داسي غرچ وهي لکه دلم ګوله".

(مبارک) له دې امله چي خان او ملا ورسره څرګنګه دي پوښتنه ترينه وکړه. او ورته وې ويل:

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ د فقیرانو لنګر خو تل تاسي غوندي سخیان او شتمن خلک تود ساتي. په دانورو پوري خو یوه خوله مړی نه شته او خپل ځانونه په خوندي نه دي. که مي رښتیا پوښتې نو ډېر امکان لري چي (جنت) نه به هم تاسي سخیان په بیړه او پتهو ستر ګو روان یاست. دا ځکه چي تاسي د خیر او خیرات څښتنان یاست".

سپین مسکی سو او په خورا خواره ږغ او روڼو ستر ګو چي د خورا ډېر اخلاص بخر کي تر پنه غور ځېدل ور ته وویل:

"صاحبه! که موږ ستاسي غوندي ښو خلکو او پیرانو په لنګر کي خپل سرونه کښېږدو نو هم لږ ده. دا ځکه چي زموږ ټوله شتمني او نېکمرغي هوسا ژوند لکه چي پخوا مي هم وویل ستاسو د دعا او مرستي نتېجه ده. خدای دي د خان صاحب او ملا صاحب سیوری هم زموږ له سره نه کموي. که دغه علما او با تدبیره خلک نه وای نو هم به مو ژوند تریخ وای دوی دواړه له ما سره نه ناست دي او نه ولاړ. زموږ د کاله د نېکمرغي لپاره هر ډول مرسته کوي، بلکه خبره خو دا ده چي تاسو هم په خبر یاست چي دوی دواړه وصیان سوي هم دي، ښه دي د ملا صاحب خو اوس ګزاره شکر دی ښه سوې ده په دې وختو کي یې یو دوه شوارووزه مځکه هم رانیولې ده".

صاحبزاده صاحب:

"رښتیا د مځکي خبره دي وکړه، یوه ورځ خان صاحب راته ویلي وو چي تاسي په نوي کاریز کي څه مځکه لرئ. نو ما ویل چي دا زموږ هلکان هم هوسېږي او غواړي چي هلته یو څه نیوکه وکړي، که تاسي ته کوم تکلیف نه وي نو...".

هو - هو صاحبه! زموږ خو هلته ښه ډېر شواروزونه دي، خان صاحب ماته ویلي هم وو، ښه سوه چي تاسو راپه یاد کړل، که څه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم هغه مخکه زمونږ د ټولو ګډه بلله کېږي خو بيا هم وصيانو ته به يې ووايم چي له منځه يو څه تاسو ته درجلا کړي، صاحبه!.

مخکه او شوار ورزونه دي ستاسي بلا واخلي ستاسي ناز خو مونږ د سر په سترګو منو هر وخت چي وايې نو قوالې به يې درته راواستوم. خان صاحب ته به ووايم چي د دغه کار سربښته دي په خپله وکړي".

څه موده وروسته په کلي کي دا چوک چوکه سوه چي له څو ورځو را په دې خوا (ګردی) يعني د (سپين) ميرېزی ورور ورک دی او هيڅ پته يې نه سته، سپين خورا کښته و پور ته وخغاست چي هغه مونده کړي، ډېر خلک يې پسي واچول چي په يې وباسي خو د ده دغو ټولو ځغاستو او لاس و پښو وهلو کومه به زړه پوري نتيجه ورنه کړه او ګردی ژوندی زاني ورک سو.

د کلي نورو هلکانو چي دی يې د وروستي پلا لپاره ليدلی و وويل چي هغه مونږ ته وويل چي: "اوس به د سپين لالا سره د کوترو د مرغانو د ښکار لپاره ځم چي د زړو کارېزو په سپرغو کي خورا ډېري دي. ګردي د دې د کار او ښکار کولو لپاره خورا ډېر هوس کاوه".

په لنډه موده کي د ګردي د ورکېدو خبره سړه سوه او هيڅا يې بيا نوم وانه خيست چي څه سو.

د ګردي انا ګانو ډېره سعيه وکړه چي مونده يې کړي خو هيڅ په لاس ورنه غلل، دوی سپين په دې تومتي کړ چي هلک يې په لوی لاس چېري په بلا خوړلی دی. او سپين يې په دې تهديد کړ چي ژر به وربانديې عرض وکړي، خو خان صاحب هغوی راوغوښتل او ورته يې وويل چي د ده د کلي کور کاله په چارو کي لاس و نه وهي، که نه وي بيا به پښېمانه سي که يې عرض

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکړ نو به خپل هیداد وویني خو ... ون له خوا پرله پسي ...
ورته راتلل چي ژر به رپوټ وکړي او حقایق به ډګر ته راوباسي.

د ګړ دي د اناګانو په دوري او را دوري منډو وهلو دا خبره بیا شنه سوه او د شاوخوا کلیو خلګو په هغه کي ډول ـ ډول خبري کولې.

سپین او خان له دغو خبرو څخه په تنګ سول او د هغه د تریو ترلو لپاره یې سره مشوره وکړه. بیا خان صاحب ور وغوښت او هغه ته یې وویل:

"ته یوه ورځ دغه خدای خوار کړی کورته راوبوله او ښه یې خرپامه کړه چي د مار او غالبوزو په غارو لاس او ګوتي نه منډي که نه وي بیا به پښېمانه سي، او د دې په ځای چي لاس ته څه ورسي خپل غوږونه به بایلي، موږ باید غاړي پر خلاصي کړو".

سپین د خان په دې وینا چي د ده طرفداري په کي څرګنده وه خورا خوشحاله سو. او ملاصاحب ته یې ډېر اصرار وکړ چي ژر د دې بلاوو دفع وکړي. ملاصاحب په لږو شېبو کي د ګړ دي ماماګان راوغوښتل او ورته یې وویل:

"د خوارۍ او نیستي تکلیفونه مو لږ وو چي اوس خلګ هم په آرامه نه پرېږدئ؟. خدای مو نور پسي خوار کړه! تاسي او سیالۍ او تربور ګلوی دا څه حال مو اچولی دی؟ خپلي خولې او خپل لاسونه مو درټول کړئ. له دې ناوړو کارو څخه چي په خلګو پسي مو څراغ اخیستی دی لاس واخلئ، که له خپل خره نه کوزېږئ نو ویوهېږئ چي د خان صاحب طبعه به تر له واوړي. او خوشي به مو زوبل کړي. ما خپلي غاړي دربانډي خلاصي کړې که بیا هم زما خبره نه منئ نو مظلمه دي په خپله غاړه".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

صاحبزاده صاحب چي ستا په چار لنډيو خبر سوی دی خوا يې شنه سوې ده هغه هم ماته وويل چي تا ته ووايم له دغسي ناپېيتو څخه لاس واخله او خلګ په بدۍ کي مه سره اچوئ".

د ګېړدي ماما (سپين ګل) خورا پرله واوښت او ورته يې وويل:

"يوه پلا خو په خپله د سپين پلار له موږ سره خورا لويه پېړه وکړه. زموږ دغه خورکه يې په نه څه پور کي داسي را څخه وشړله لکه څوک چي ځاروی له چا څخه بيايي. اوس چي بيا کونډه سوه نو د مچلو غزي ډېره مو کړه او هيڅ درک يې نه معلومېږي چي چېري وغور ځېدله له وړو څخه مو بيله کړه. دريم ځل مو بيا داسي په سپکه ورته وکتل چي د هغې يواځيني کوچني زوی مو ژوندی زاني ورک کړ. زه ښه پوهېږم او خلګ هم ښه پوهېږي چي ښځه مو ولي د مچلوغزي ډېره کړه او هلک مو ولي تری تم کړ.

دغه دواړه ناوړه کارونه د دې لپاره وسول چي سپين ډېر ميراث ټول کړي. او زما د خور برخه هم په خپله غړچ وهي.

دا مي په ټينګه پتېيلي ده چي زه د خپلي خور او خوريې کسات وانه خلم نو په آرامه به کښېنه نم. هغه کسان به چي په دې ناوړه کار کي يې برخه اخيستې ده په اوو محکمو وګرځوم. که چېر ته هغه کومه نتيجه ورنه کړه نو په خپله له دغه وطن څخه بل وطن ته ورکېږم او بيا چي مي په هر چا لاس بر سو هغه به ور ووژنم".

ملا صاحب:

"اوس چي ما غاړه دربانديي خلاصه کړه نو وبال دي په خپله غاړه هر څه چي کوې کوه يې. خو دومره درته وايم چي له خان صاحب سره نه په شريعت کي څه کولای سې او نه په ټوپک کي".

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

غواړم چې په ډانګ پېيلې درته ووايم چې خان صاحب پر سپين باندې کلک ولاړ دی، پر هغه باندې مچ نه پرېږدي چې کښېني.

خان چې د سپين ګل له نېت څخه خبر سو نو سمدلاسه يې يو داسې چل جوړ کړ چې پر سپين ګل باندې يې د دې تور و لګاوه چې دی علما ته ښه نېت نه لري، او هم په قوم کې شر اندازي کوي، په لږه موده کې يې دی بنديخانې ته بوت، وروسته له دغه کار څخه سپين په آرامه نفس وکېښې او هيڅوک يې د خپلې ګټې په لاره کې حايل او مانع نه ګاڼه او په خورا پراخ لاس او پوره زړه يې ژوند شروع کړ.

خان صاحب او ملا هم خورا ډېر بډايان سول، او ښې-ښې مځکې چې ډېرو يې په صغيرانو پورې اړه درلوده، د خپلو زامنو په نامه قواله کړې.

کوم وخت چې به سپين وليدل چې دوی د ده د ميرېزو ورونو په شتمنې کې بډايان سول نو يو بل ته به يې د دوی د بې انصافي څخه خوله وهله. د ده په دغو شکايتونو خان ډېر غوږ نه ايست. خو په پای کې د سپين شکايتونه نور هم پسې ډېر سول او خان يې په تنګ غوندې کړ. نو يوه ورځ يې دی وروغوښت او ورته يې وويل:

"سپينه! ستا خبرې ډېرې سوې دي. تل هر کس او ناکس ته وايې چې ما او ملا صاحب ستا په حق کې ظلم کړی دی خو ته بايد وپوهېږې چې ستا شتمني تر پخوا خورا ډېره سوې ده. ستا اکثرو ګرويو او اجاره قوالې او اجاره خطونه نه درلودل. ډېرو پوروړو درته پښه ونيوه او پر اصل سر درته پښېمانه سول. خو دا زه او ملا صاحب وو چې دوی ټول مو درته تابع کړل او ستا حق مو ترېنه حصول کړ.

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زموږ په موټه او برکت دی چي هر کال ستا شته تر تېر کال ډېرېږي، که موږ نه يو او لاس در څخه واخلو نو وپوهېږه چي دا اوپره بزګران به دي غوښي اومي اوخوري. سر بېره پر دي په وښ کي لحاظ خورا ډېر وکړه او هم د سپين ګل خور او خوريي دي دواړه په بلا وخوړل او پر ميراث يي تا غېږ راوګرځوله. اوس بيا هم موږ بې انصافه بولي او هر چاته دي خوله وازه کړي وي او زموږ بد ورته وايي. د ګړدي په خور دي هم خورا غټ ولور واخيست، که چيري ستا د مړه پلار لحاظ ونه کړم نو وپوهېږه چي د ګنګا خاوري به دي کړم. پر لاره سم څه چي خداى بركت دركړي".

يوه ورځ په داسي حال کي چي د خان هيڅ فکر او توقع نه وه ملاصاحب د هغه په انګړ ورننووت. خان دباندي په انګړ کي ولاړ و او سمدلاسه يي ملاصاحب خپلي خوني ته بوت وروسته له عادي روغبړ څخه ملاصاحب ورته وويل چي:

"زه پوهېږم چي په دغو وختو کي ستا او د سپين سپي ښه نه سره غاپي دليل يي هم ماته څرګند دی".

سپين يواځي پر تاسي غورځنګ نه کوي ما هم درسره مل بولي خداى دي ده ته انصاف ورکړي، خو چي بيا زه فکر وکړم له خان سره ووايم چي اوس لا هم زلمی دی او د دنيا سړي تودي باندي تېري سوي نه دي، ګوندي سم سي، خداى به هدايت ورته وکړي، د دي لپاره چي ستا او د سپين په منځ کي روابط سم سي ما يو فکر کړی دی که ستا راسره خوښه وي نو زه به د هغه د اجرا لپاره کوښښ وکړم، هغه دا دی چي د سپين يوه کمندره غوندي خور ده هغه به ستا زوی (ژړ) ته وغواړو او هم به ستا لور (وړانګو) په خپله سپين ته ورکړو چي په دي توګه د دواړو کورنيو په منځ کي دوستي او ملګري نوره هم ډېره سي او دغه اوسني تول

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنجالونه او سیالی به ورکي سي، او تر پخوا به لا ډېر ستا او د دوی په مابین کي د تګ راتګ مزي ټینګ سي. زه خو بې له دغو خبرو ستاسو د دواړو دعاګوی یم او د دواړو خیر غواړم. ستاسي بې اتفاقي ما خواروي نو زه ځکه سعیه کوم چي ستاسي تر منځ د خیر ((سړي اوبه توی سي))، او موږ ټول په کرار سو".

خان صاحب دغه ډول دوستي نوره هم په خپله ګټه وګڼله نو ځکه یې ملا ته وویل:

"زه خو د دغسي دوستي لوری کوم، خو لومړی د دې کار تر کېدلو باید له صاحبزاده صاحب سره هم مشوره وسي، د هغه مبارک زړه خورا راته پوست دی یعني د نوي کارېز په مځکو یې چي موږ او تاسي او سپین ورکړي، زړه خورا خوږ سوی دی، خدای دي موږ او تاسي د ده له شره وژغوري بېخي خوشحاله دی".

ملا صاحب:

"کور دي ودان چي زما خبره دي نرمه ومنله. زه به سپین هم دغه کار ته چمتو کړم او ډېره هیله ده چي هغه هم دغه خبره ومني، په دې دوستي کي زموږ او ستاسي خورا ډېري ګټي دي که څه هم موږ و تاسي د یوې ولي خلک بلل کېږو او ګټه مو سره شریکه ده او په دغو موقتي خوابدیو موږ نه سو سره جلا کېدلای خو بیا هم دغه مازي د طبیعت خړوالی به هم له منځه ووځي، او په دې توګه به اوپره خلک او بزګران زموږ او ستاسي له اختلاف او بې اتفاقي څخه ګټه وانه خیستلای سي".

پای

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ځینو کلمو او تر کیبونو خواته مو پام اړوو

لغت — مانا

اڼار— انهار، ځېره بڼه

اوپره— نیستمن، لا جایداده

باوله— باوله، ساده بوده

بـاولي— اشـنا کـول روږدول، هغـه میـدان چـي ښکاري مرغانو یا ښکاري سپو ته پکې د ښکار نیولو چل ښودل کېږي

بچه ګرو— خړمنـي هغـه موسـم چـي زړه غلـه خلاصـه او نوې نه وي رسېدلي

بدودي— تاوان، نقص، بدي

بړبـزی— کلنګـک کـول، د نـروز یـا پـسه د مـستی پـه وخت کي اواز

بوربېدل— اواز کښېناستل، مری کښېناستل، بغېدل

پرېبل— وهل، ټکول، توبیخ کول، رټل

پـرین— پېـروان هغـه نـری جـالي چـي پـه هغـه کـي بچـی د مـور پـه ګېـډه کـي نغـښتی وي او د بچـي لـه پیـدا کېـدو سره د مور له ګېډي نه بهر ته راوزي

پشلا— پسي شا، په غیاب کي

پنډکی— پټی، دسماله، جبیره

پـــوړه(زړه)— ارام، مطمـــــئن، خــــاطرجمع، سود، تسلي، جمیعت، تسکین

پـه سـر وتـل— پـه جنـګ اختـه کېـدل، پـه کـش و ګیـر اخته کېدل

پلیته— باتي، پلته

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پیتلي چاینکه- حلبي چاینکه
تروبنل- تنبتول، تروړل، توړل
تری ترل- چاره کول، تدبیر کول، چاره
چمبر- قلعه
چیته- فیصله روغه
ښنګوابن- متکاء، تکیه، بالښت
ډری- خندا، نامناسبه ټوقي، مسخره کول
زړه پر ښنتی کول- رامول، ډاډه کول
زړمه- غمخواري، پاملرنه
سوایي خور- سود خور
سوتونه- فریادونه
سور- د چایو د ښنبلو غږ
سوک وهل- پرېینګ وهل
سوکه- ورو کرار ارام
سوهان- مراعات
سېک- قوت توان
شخول- شور ماشور، هیاهو، ځوږ
شناوی- توره شنه بږیره، می وریجي بږیره
شو په شو- خوره وره، تیت و پرک شیند پر شیند
ښیلی- بدعمله، عاق شوی
غاړه باسل- قرض ادا کول، پور ور کول
غرېب یا غریو- د ناکامی ژړا، افسوس او ژړا په پته پته د زړه ډکېدل
کالخوای- واکمن، خپر خوا، ولي او سرپرست

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون تولنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپین	ناول
کبدي –	د يوې لوبې نوم دی
کړوپش –	کته پيش، ترينګی
کوتی –	سر، ککری
کوندری –	د سترخوان
ګـدلي –	پينـه شـوې جامـه، زوړ لبـاس، زړه او څيـري
شوې خرقه	
ګډوه –	ميسي لوبنی، کوزه، لوټکه
ګزياري –	ګونډي، د غنمو ميده شوي وړی
ګوړانه –	جبب بغل جيب، ګوډي، انباچه، څولی
لاس سـرۀ –	حـق الزحمـه، شـکرانه، د مرسـتي بـدل لـه
بيابانه ساتل، له بهره ساتل، له بهرني دښمنه ساتل،	
ماره –	مساله، موضوع، غنيمت، ښکار، لوټ، تاراج
ماغوت –	ورين ټوکر، بخمل ته ورته يو ډول تيکه
مظلمه –	ګناه، داد خواهي
ملونه –	واګې
موټ ښه کول –	ډېره استفاده، ګټه کول
موټ کول –	خپل مطلب تر لاسه کول لاس ښکل کول
مـول –	نمبـوزک، تربـوزک، د پګـړی پـه شـمله خولـه
پټول	
نهام –	پټ له نظره غايب
وکر –	بڼه، څېره قيافه، رنګ وضعه
ويړه –	هواره، خوره، ارته پراخه

کتابتون ټولنه (WWW.KITABTOON.COM)

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستو ادبي غورځنګ، کوټه

(WWW.KITABTOON.COM) کتابتون ټولنه

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library